

DOLENJSKI LIST

Št. 46 (2309), leto XLIV • Novo mesto, četrtek, 18. novembra 1993 • Cena: 90 tolarjev

LEON ŠTUKELJ NA ZDF
NOVO MESTO - Ves prejšnji teden so Leona Štuklja skoraj na vsakem koraku spremali s snemalcem in novinarijem nemške televizije ZDF. Slavljenca so po končanih slovenskih ob njegovi 95-letnici odpeljali v Mainz, kjer je kot zvezda večer nastopil v priljubljeni športni oddaji "Das aktuelle Sportstudio". Na nemški televiziji so prikazali del filmskega materiala, posnetega na prireditvah v Novem mestu, na veliko presenečenje legendarnega olimpijskega šampiona pa so zavrteli njegov nastop na berlinskih olimpijskih igrah leta 1936, ki ga niti sam še ni videl. Gledalce v studiu in pred televizijskimi ekranimi je Štukelj navdušil z duhovitimi odgovori, seveda že v studiu tudi poteloval, z nemškim nogometnim asom Müllerjem pa se pomeril v streljanju v nogometno steno in bil z enim zadetkom enako uspešen kot slovenski član ekipe svetovnih pravkov.

Povsod so nekaj "meštrali"

SDK opravlja revizije dosevanjega lastninjenja - Doslej povsod odkrili nepravilnosti -

NOVO MESTO - Inšpektorji slovenske SDK bodo na Dolenjskem v okviru revizij dosevanjega lastninjenja pregledali 30 podjetij. Novomeški inšpektorji so doslej od sedmih, ki jih bodo oni pregledali, kontrolirali šest. V vseh so ugotovili večje ali manjše oškodovanje družbenega premoženja.

Revizijski pregledi potekajo za leta 1990, 91, 92 in za letos, ko ugotovitve le beležijo, ker še ni zaključnih računov. Po dosevanjih ugotovitv inšpektorjev se oškodovanje družbenega premoženja gibljo od 10.000 do 170 milijonov tolarjev. V več primerih gre za nepravilno delitev dobička, prav tako so večkrat nepravilno razporedili revalorizacijo ter neutemeljeno odpisali terjatve, in to v glavnem do podjetij oziroma partnerjev na tujem. Družbeno premoženje so oškodovali tudi na račun posojil za pridobitev lastniških deležev, brezobrestnih posojil delavcem ter preveč izplačanih regresov.

Kjer koli so ugotovili nepravilnosti, bodo zahtevali vzpostavitev prvotnega stanja, se pravi, da bodo po večali terjatve do delavcev, če so bili preveč regresi ali poceni posojila ipd. V primeru nekega podjetja gre pri vsakem delavcu za večmijino zneske in je vprašanje, kako bodo vzpostavili "staro stanje".

Na osnovi dosevnih ugotovitev bodo pristojni podali dve ovadbi za gospodarski prestopek in eno za kaznivo dejanje. Ko gre za ponareditev listine, pa naj bi ovadbo podal UNZ, v primeru škodljive pogodbe pa naj bi ukrepal družbeni pravobranilec samoupravljanja.

DOLENJSKI LIST
Vaš četrtekov prijatelj

Plaz in veriga za našo energijo

Minister Jazbinšek v Sevnici o plinu in električni - Koncesija bo slovenska - Poleg elektrarn tudi hitra cesta in železnica med Celjem in Novim mestom

SEVNICA - Tu se je pred dnevi mudil na nekajnem obisku minister za okolje in prostor Miha Jazbinšek. Ko je v pogovoru s člani sevnškega izvršnega sveta in predstavniki nekaterih drugih ustanov govoril o bodoči energetski oskrbi Slovenije, je napovedal, da se bo v Sloveniji "zgodil plaz plinifikacij".

Minister Jazbinšek je zatrdil, da bo namesto nekaterih sedanjih manj čistih energetskih virov. Kot je dejal, bo

ČETRTA ZLATA ZA SOKOLSKEGA VITEZA - Osrednja prireditev, s katero je rodno Novo mesto počastilo svojega slavnega rojaka, dobitnika šestih olimpijskih medalj in drugih visokih športnih odličij ter najstarejšega olimpijca na svetu g. Leona Štuklja na njegov 95. rojstni dan in petek, 12. novembra, je dosegla vrhuncem, ko sta na zmagovalni oder, postavljen v dvorani Marof, kjer je potekala artistično-gimnastična akcija Pariz-Amsterdam-Berlin-Novem mesto, stopila predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek in slavljenec. Predsednik je ob burnem ploskanju preštevilnega občinstva izročil Štuklju medaljo iz pravega zlata ter mu podelil red sokolskega viteza. Medalja se bo pridružila trem olimpijskim zlatim medaljam kot izraz najglobljega spoštovanja, ki ga naši ljudje čutijo do Štuklja kot izjemnega športnika in človeka. Lepo darilo je bila tudi sama prireditev, ki jo je izvirno in inovacijsko zasnoval inscenator Matjaž Berger, izvedli pa so jo ob sodelovanju mnogih slovenski telovadci in artisti Oddelka za špektaške umetnosti Novo mesto 1917. O prireditvah v počastitev Štukljeve 95-letnice poročamo na športni in kulturni strani, v Prilogi pa objavljamo fotoreportažo. (Foto: M. Markelj)

Martinov sneg pošteno zagodel

Zastoje na cestah, podrta drevesa - Poškodbe električnega omrežja - Na srečo le manjša materialna škoda, smrtnih žrtev pa na srečo ni bilo

NOVO MESTO, KRŠKO - Konec minulega tedna napovedovalo sneg, mnogi niso verjeli. Že v petek zvečer, ko so začele padati prve snežinke, je povzročil nemalo nevšečnosti, predvsem voznikom avtomobilov. Zaradi težkega snega je prišlo tudi do poškodb električnega omrežja. Težak sneg je ponovno začel padati v nedeljek zjutraj in padal ves dan, tudi ta je povzročil veliko težav.

Že od petka na soboto je na cestah prihajalo do zastoja prometa, marsikatero cesto je zaprla podrt drevo. Na Otočcu se je v jarku znašel zagrebki avtobus, prevozna ni bila tudi železniška proga med Semičem in Rožnjim Dolom, težko prevozna pa je bila tudi cesta čez Gorjance. Še vedno slabe prometne razmere je v po-

- Vremenskim napovedim, ki so za konec minulega tedna napovedovalo sneg, mnogi niso verjeli. Že v petek zvečer, ko so začele padati prve snežinke, je povzročil nemalo nevšečnosti, predvsem voznikom avtomobilov. Zaradi težkega snega je prišlo tudi do poškodb električnega omrežja. Težak sneg je ponovno začel padati v nedeljek zjutraj in padal ves dan, tudi ta je povzročil veliko težav.

Cel določan so bili zastoji na magistralni cesti Zagreb - Ljubljana pri Pluski in na Poljanah, od pol štirih popoldan do šestih zvečer pa je bila zaprta magistralna cesta pri Kraljevem. Policisti so na Otočcu izločali iz prometa tovorna vozila. Zvečer je bila eno uro neprevozna cesta Podturn - Črmošnjice. V vasi Breza pri Štefanu v trebanjski občini pa je s ceste zdrsnila cisterna s kurišnim oljem, vendar se pri tem olje ni razlilo. V času sneženja od petka do torka se je na območju, ki jo pokriva novomeška UNZ, zgodilo 30 nezgod. Na območju krške UNZ pa se je

zgodilo 15 prometnih nezgod, predvsem zaradi neprimerne hitrosti; v 14 primerih je bila le materialna škoda, v enem primeru pa je bila lažja poškoda. Zaradi porušenih dreves so bile nekaj časa zaprte cesta Dobruška vas - Obrežje, Globoko - Dobrava, Dobrava - Bizejlsko pa tudi cesta na Čatež in v Krškem. V Šutni pri Kostanjevici na Krki se je sprožil plaz, ki je lažje poškodoval otroka.

J. DORNIŽ

HALO - ALO PIZZA!

(068) 24-415
ZARADI VAS

Pač

PRODAJNO SERVISNI CENTER
Krška vas 28/e
68262 Krška vas, Brežice
Tel./Fax.: 0608/61-450

VREME

Danes in jutri bo še suho in hladno, ob koncu tedna pa bodo spet padavine.

ZA OTROKE VESELJE, DRUGIM V NADLOGO IN ŠKODO - Zadnja leta smo bili že kar navajeni, da sneženih zim skorajda ni bilo več, pa nas je na Martinovo soboto presenetilo. Zapadlo je dobrih 30 centimetrov snega in mnoge zidanice so ostale prazne, sodi polni, goske pa v skrinji. Sneg ni dal počutka delavcem zimske službe pri Cestnem podjetju in Komunalni, ki so imeli kar precej dela, da so s cest odstranili sneg in podrta drevesa. Pa tudi električarji so vse ure preziveli na prostem, saj so se pod težo snega trgale žice daljnovidov. Razmere so do nedelje zvečer nekako uredili, v ponedeljek pa so se ponovile, saj je ponovno zapadlo kakih 30 centimetrov snega. Otrokom iz naselja Slavka Gruma v veselje, drugim pa v nadlogo in škodo. (Foto: J. Pavlin)

Krka - pokroviteljica prvega kongresa veterinarjev

Danes v Portorožu

NOVO MESTO - Krkina Veterina je pokroviteljica prvega slovenskega veterinarskega kongresa, ki se začenja danes v portoroškem auditoriju. Slovensko veterinarstvo se po svoji organizirano in strokovni dejavnosti, raziskovalnem delu in infrastrukturni postavlja ob bok evropski in svetovni veterinarski skupnosti. Stiki s svetom slovenskim veterinarjem omogočajo razvoj zahtevne sodobne diagnostike in ustrezno podiplomsko specialistično izobraževanje kadrov.

Osamsovjitev Slovenije in njena družbena preobrazba sta povzročili reorganizacijo veterinarstva na javni in zasebni del, vzpostavitev mreže referenčnih in koordinirajočih laboratorijskih uskladitev zakonodaje z normativi Evropske skupnosti. Za sodobno veterinarsko stroko je znacilna širina in interdisciplinarnost.

Na kongresu bodo slovenski veterinarji sprejeli etični kodeks veteri-

L. M.

MISS SLOVENIJE V LONDONU

LONDON - Miss Slovenije Metka Albreht skupaj s hrvaško miss Fani Čepalijo z lepo londonsko razglednicijo pozdravljata iz Londona vse bralce Dolenjskega lista.

narje Republike Slovenije, ki ga nekatere druge podobne strokovne organizacije že imajo. Častni gost in častni pokrovitelj prvega veterinarskega kongresa je predsednik republike Milan Kučan. I. V.

Danes v Dolenjskem listu

na 3. strani

- Martin ocenil dobro mlado vino
- na 5. strani
- Menda vedo, kaj delajo
- na 6. strani
- Zakonito ali na črno — nasip bo na 9. strani
- Čez noč ob šest baročnih platen na 11. strani
- Fotoreportaža z neponovljive predstave v Novem mestu
- Na divje tudi v zdravstvu na 13. strani
- Porušena mojstrovina v Mostaru na 15. strani
- »Kruh ali topovi« ni lažna dilema

... za izbran okus 0609 615 693

Triglav visok tudi na naših tleh

Novomeška enota Zavarovalnice Triglav ima v petih občinah 50-odst. tržni delež - Konkurenca prinesla večjo kakovost, pestrejo ponudbo in pocenitev - Kmalu v novih prostorih

NOVO MESTO - Novomeška enota Zavarovalnice Triglav je ena od dvanajstih poslovnih enot te zavarovalnice, ki pokriva celo Slovenijo. Novomeška enota, ki je nastala pred tremi leti, deluje v petih občinah: Novo mesto, Trebnje, Metlika, Črnomelj in Kočevo in v vsakem od teh občinskih središčih ima svoje predstavništvo, poleg tega pa še zastopniški pisarni v Žužemberku in na Mirni.

"V teh treh letih, kar kot poslovna enota delujemo na tem območju, smo ustvarili 50-odstotni tržni delež ali, drugače povedano, vsako drugo zavarovanje na območju teh petih občin je sklenjeno pri naši zavarovalnici," sta povedali direktor novomeške poslovne enote Boris Šepetavec in njegov namestnik Iztok Pekolj. "Stopnja zavarovanosti se je v tem času tudi na našem območju povečala, tako smo poleg starih zavarovancev, ki smo si jih "razdelili" s Tilio, oboji pridobili še nove. Tudi na našem področju je združena konkurenca dala rezultate: cenejše in kako-vostnejše zavarovanje, pestrejo ponudbo, na drugi strani pa večjo osveščenost in s tem večjo stopnjo zavarovanosti." Obseg zavarovanja se bo po mnenju poznavalcev Šepetavca in Pekolja še povečeval, tržni delež pa bo verjetno razdeljen tako, kot je sedaj.

Novomeška poslovna enota ima na območju, ki ga pokriva, pri zavarovanjih največji tržni delež od vseh enot po Sloveniji, kar precej pove o poslovni politiki in vodenju enote. Seveda so v tem deležu zajeti tako občani kot podjetja. "Veseli nas, ko vidimo, da se zmeraj več podjetij odloča za našo zavarovalnico, kajti to nam govori, da cenijo našo kakovost,

trdnost in varnost, ki temeljita na naši tradiciji, uveljavljenosti, velikosti in stikih s tujimi velikimi zavarovalnica-mi," pravi Šepetavec. O večanju ob-

Boris Šepetavec

sega novomeške enote Triglava pove precej tudi podatek, da so pred tremi leti začeli s 16 zaposlenimi, danes jih je prek 50, poleg tega imajo veliko honorarnih terenskih zastopnikov.

"Smo razmeroma mlad in prizadelen kolektiv. V tem času smo uredili prostore za vsa naša predstavnistva, prihodnjem mesecu pa se bomo preselili na Novi trg, kjer smo v novem poslovnem središču Novega mesta kupili 1.500 m² prostorov," je našteval Pekolj. "Število redno zaposlenih je sedaj optimalno, za tretjino pa bomo povečali zastopniško mrežo."

V tem času, kar deluje novomeška enota, je v zavarovalništvu prišlo do precejšnjih sprememb in novosti, od avtomobilskega paketnega zavarovanja do rentnega zavarovanja in zdravstvenega zavarovanja za potovanja v tujino. "Tudi poceniti se je zavarovanje, a obstaja spodnja meja, ki je statistično izračunana," pravijo in se pojavljajo, da so napredovali tudi pri kakovosti ponudbe in izboljšali odnos do zavarovancev, kjer pa se da še marsikaj narediti. Danes je tudi v zavarovalništvu pomemben marketing, kajti zavarovanje je treba prodajati, ne pa le distribuirati, kot so delali v preteklosti.

V teh treh letih, kar deluje novomeška enota Triglav, je "Sava dol tekla", saj so, kot rečeno, najprej poskrbeli za prostore za vsa predstavnistva, sedaj pa se bodo preselili še sami. "Imamo dostop do skupnih sredstev Triglava, zato smo si lahko privoščili tudi stvari, ki presegajo zmožnosti same enote. To je prednost velikega sistema, ki se najbolj pokaže pri večjih škodah. Tudi na našem območju je že bilo več takih velikih škod in vse smo, prav zaradi dostopa do skupnih Triglavovih sredstev, lahko takoj plačali," je dejal direktor Šepetavec.

A. BARTELJ

LJUBLJANSKA BANKA ZNIŽALA OBRESTI

LJUBLJANA - Ljubljanska banka d.d. bo s 1. decembrom znižala letne realne obrestne mere za naložbe. Za kratkoročne naložbe pravnim osebam in obrtnikom se bo znižala letna realna obrestna mera od 13,5 na 12,5 odst., pri investicijskih naložbah pa od 15 na 14 odst. Letne realne obrestne mere za namenska posojila, ki jih bodo najeli občani, komitenti Ljubljanske banke, d.d., za osebna in druga vlaganja, se bodo prav tako znižale od 13,5 oz. 14,5 na 12,5 oz. 13,5 odst., odvisno od dobe najema kredita. V ponudbi kreditov za nakup družbenih stanovanj za komitente Ljubljanske banke, d.d., se bo letna realna obrestna mera znižala od 14,5 oz. 15,5 na 13,5 oz. 14,5 odst., odvisno od roka najema kredita. Krediti na podlagi Pravilnika o mladinskem varčevanju in kreditiranju ter kratkoročna posojila za izobraževanje doma in v tujini se še naprej obrestujejo po 12-odstotni obrestni meri. Prav tako ostaja nespremenjena letna realna obrestna mera za negativno stanje na tekočih računih: 15 oz. 25 odst. pri nedovoljeni prekoracitvi.

Služba stikov z javnostjo

ROK SELITVE BEGUNCEV PODALJAŠAN

KOČEVJE - Po prvotni odločitvi bo moral biti begunska taborišča v Kočevju izpraznjeno do 15. novembra. Begunci so namreč nastanjeni v samskem domu podjetja Zidar, ki je v likvidaciji in ga nameravajo prodati. Zanj je bila doselj na trikrat razpisana dražba, a dom še vedno ni prodan. Zdaj sta ambasada republike Bosne in Hercegovine in stečajni upravitelj Zidarja sklenila novo pogodbo, po kateri naj bi bil dom izpraznjen do spomladni prihodnje leta. V domu je trenutno blizu 150 beguncov iz Bosne, predvsem Srebrenice in Osmačev ter okoliških vasi. Večina jih je prisila v Kočevje 22. aprila lani. V začetku je bilo v tem domu okoli 190 beguncov. Njihovo število se je postopoma zmanjševalo, ker so nekateri dobili garantna pisma sorodnikov iz raznih evropskih držav in so se k njim preselili.

AVSTRIJA V SLOVENIJI

LJUBLJANA - Na torkovi tiskovni konferenci so organizatorji Celovški in Ljubljanski sejem predstavili podrobnosti in strokovni program prireditve ob letošnjem prvem avstrijskem izvoznom strokovnem sejmu, ki bo od 21. do 27. novembra v Ljubljani. Sejem bo omogočil neposredno predstavitev in navezavo stikov avstrijskih in nemških podjetij s slovenskimi partnerji ter bo gotov začel tudi za Dolenje.

"SPREMENJAVA" VEČINE

METLIKA - Na seji tukajšnje občinske skupščine so sprejeli odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o volitvah, sestavljenih v pristojnosti zborov skupščine občine. Spremenba je v tem, da bodo odslej zbori, če bodo zasedali na skupni seji, veljavno sklepali, če bo navzoča večina delegatov vseh treh zborov. Ne bo pa več potrebnega večina v vsakem od zborov posebej.

ROMANA STARČIĆ, ekonomski tehnik iz Trebnjega: "Vsak invalid je prikrajšan za marsikaj že zato, ker je invalid. Zakaj se država zdaj spušča v pravice invalidov? Če so ugodnosti za vojne invalide in če so veljale toliko let, naj veljajo naprej. Vojni invalidi so stari, ni jih veliko in so invalidi iz vojne, za katero je kriva država. Invalidi, taki ali drugačni, naj imajo ugodnosti. Varčevati se da drugje, mogoče pri tistih visokih plačah."

MIRKO KAMBIČ, predsednik Društva invalidov Brežice: "Vsekakor je za nas boleče, ko poslušamo, da so naše pravice preobsežne in da jih Slovenija ne zmore. Ko že primerjajo naše pravice z drugimi državami, bi morali primerjati še kaj. Na primer to, da naši invalidi prejemajo samo del nemške invalidnine, a so že z njim na boljšem kot domači. Presenetljivo čudno je in nerazumljivo, da država samo na tem področju išče rezerve."

JOŽEF KOVAČIĆ, občan iz Šentjernej: "Povsem clovesko je, da so vojni invalidi NOB deležni posebnega varstva, a bi bilo treba gledati od primera do primera. Posameznikom, ki niso upravičeni do vseh dodatkov, bi lahko kaj tudi vzel. Veliko je bilo takih, ki so dobivali vse mogoče dodatke za invalidnost, čeprav se ta na zunaj ni videla. Če moramo varčevati mi delovni ljudje, zakaj ne bi tudi tisti med invalidi, ki so sposobni za delo."

ANDREJA ŽEFERAN iz Sevnice: "Skrb za invalide bi morala biti v družbi rešena celovito. Presenečeni smo, da v resnicni ni tako. Neke velike sociale se moremo privoščiti, ker je gospodarstvo v krizi, vendar so nekateri ukrepi vseeno pretirani. Kot primer za to lahko vzamemo prometni davek, ki velja celo za proizvode, izdelane v invalidskih delavnicah. Davek bi lahko odpričil. Za to in na splošno za invalide bi morali več narediti poslanci."

TEJA ŽIGANTE, referentka za borce in vojaške invalide v Krškem: "Ne vem, zakaj so pred kratkim sploh izenačili pravice civilnih invalidov vojne z vojaškimi invalidi. Še zdaj obravnavamo in dodeljujemo odločbe o razširitvi pravic, hkrati pa že slišimo, da jih bodo spet zmanjšali. S tem samo begajo in dražijo upravičence. Kaj bo država s tem pridobilna in ali bo z oženjem pravic invalidom kaj bistvenega prihranila, tega ne vem."

naša anketa

Država invalidom mačeha?

Izmed civilnih invalidov vojne in vojaških vojnih invalidov je bilo pred nedavnim slišati glasne komentarje o neustreznem odnosu Republike Slovenije do omenjenih invalidnih oseb. Tovrstni protesti ljudi, katerih zdravje je iz enega ali drugega razloga okrnjeno, so izviale teze na novi zakon o vojnih invalidih. Novomeski invalidi in običajni invalidi navedenih kategorij ob nastajajočem zakonskem gradivu ugotavljajo v pismu državnemu vrhu, da so "močno zožene naše pravice do ortopedskih pripomočkov, zožene so pravice v zdravstvenem varstvu, težji invalidi so izgubili pravico do motorne vozila, pravica do klimatskega zdravljenja je zmanjšana do takšne mere, da je skoraj ni več". Je država zakonodajno podrocje, ki kroji življenje omenjenim skupinam invalidnih oseb, s temi tezami izpostavlja samo koristemu prepričali ali gre vladni administraciji za kaj več? Vladni vrhovi so si o tem brža na jasnom, njim podrejena administracija po občinah pa se včasih tudi čudi ukrepom svojih šefov. Bolj ko ne so začuden tudi invalidi sami.

JANEZ GORŠE, vodja komerciale v KZ Ribnica: "Kot invalid sem civilna žrtve vojne. Na naši organizaciji nasprotujemo zmanjševanju pravic. Za 30 odstotkov bi nam zmanjšali invalidsko rento in ukinili ortopedski dodatak. Smo žrtve posledic vojne in država nam je dolžna plačevati invalidsko rento, ki jo mora izterjati od vložnih agresorjev. Novi zakon poudarja rehabilitacijo invalidov, kar za nas ne pride v poštev, saj smo starci že okoli 60 let."

MITJA KOBOLA, gozdar brez službe: "Menim, da vlada zaradi socialnih nemirov ne bo zdržala niti tri mesece. Glavni vzrok bo v tem, da se zavzemata za zmanjševanje socialnih pravic. Menim, da bi morali socialne pravice povečevati, ne zmanjševati. Tako govorim, ker dobro poznam javno mnenje in ker sem že pogosto uganil, kaj se bo v bodočnosti zgodilo. Srečo imam, da nisem invalid, saj sem bil kot trinajstletnik ranjen ob eksploziji bombe."

JOŽE GOMOLJ, invalidski upokojenec iz Metlike: "Ne bi bilo prav, da se spravijo na reveže, od katerih se mnogi sploh ne morejo boriti za pravice. Če bodo invalidom zares krčili pravice, je vprašanje, kje se jih bodo lotili. Sem 100-odstotni invalid z minimalno pokojino in postrežnino, s čimer se komaj prebijem skozi mesec. Ne vem, kako bi bilo, če bi ga bilo še manj. Naša Zveza slepih se bori za člane, a njen glas marsikaj ni uslušan."

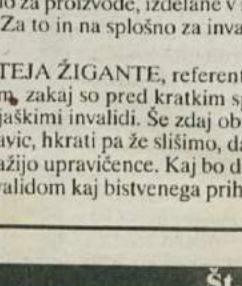
MILKA ŠTRUCELJ, invalidska upokojenka iz Črnomlja: "Ni prav, da bi varčevali pri invalidih. Žalostno je, da v naši državi sploh pridejo na takšno idejo. Tudi sama potrebujem ortopedski pripomoček. Vem, koliko stane, in tudi vem, da si ga marsikdo ne bi mogel privoščiti. Mislim, da bi v naši državi lahko privarčevali pri mnogih drugih starih, na primer v državni upravi, a vsi, z Drnovškom na čelu, o tem samo govorijo, ne storijo pa nič."

ROMANA STARČIĆ, ekonomski tehnik iz Trebnjega: "Vsak invalid je prikrajšan za marsikaj že zato, ker je invalid. Zakaj se država zdaj spušča v pravice invalidov? Če so ugodnosti za vojne invalide in če so veljale toliko let, naj veljajo naprej. Vojni invalidi so stari, ni jih veliko in so invalidi iz vojne, za katero je kriva država. Invalidi, taki ali drugačni, naj imajo ugodnosti. Varčevati se da drugje, mogoče pri tistih visokih plačah."

MIRKO KAMBIČ, predsednik Društva invalidov Brežice: "Vsekakor je za nas boleče, ko poslušamo, da so naše pravice preobsežne in da jih Slovenija ne zmore. Ko že primerjajo naše pravice z drugimi državami, bi morali primerjati še kaj. Na primer to, da naši invalidi prejemajo samo del nemške invalidnine, a so že z njim na boljšem kot domači. Presenetljivo čudno je in nerazumljivo, da država samo na tem področju išče rezerve."

ANDREJA ŽEFERAN iz Sevnice: "Skrb za invalide bi morala biti v družbi rešena celovito. Presenečeni smo, da v resnicni ni tako. Neke velike sociale se moremo privoščiti, ker je gospodarstvo v krizi, vendar so nekateri ukrepi vseeno pretirani. Kot primer za to lahko vzamemo prometni davek, ki velja celo za proizvode, izdelane v invalidskih delavnicah. Davek bi lahko odpričil. Za to in na splošno za invalide bi morali več narediti poslanci."

TEJA ŽIGANTE, referentka za borce in vojaške invalide v Krškem: "Ne vem, zakaj so pred kratkim sploh izenačili pravice civilnih invalidov vojne z vojaškimi invalidi. Še zdaj obravnavamo in dodeljujemo odločbe o razširitvi pravic, hkrati pa že slišimo, da jih bodo spet zmanjšali. S tem samo begajo in dražijo upravičence. Kaj bo država s tem pridobilna in ali bo z oženjem pravic invalidom kaj bistvenega prihranila, tega ne vem."

Zločin nad reveži

Tako upokojenci označujejo namere vlade, ki (drugim) zateguje pas

LJUBLJANA - Vsi že lep čas vemo in občutimo, da je začela vladna na vse kriplje "zategovati pas" - da bi se čimprej izkopalni iz gospodarske stiske - vendar ne pri svojih ljudeh, temveč kot ponavadi spet pri upokojencih, socialnih podprtincih in nezaposlenih.

Tako je bilo za usklajevanje pokojin rečeno, da je treba tudi v letu 1994 nadaljevati že vpeljano politiko usklajevanja pokojin brez poračunov. Interventni zakon o usklajevanju pokojin je upokojence gromito zelo prizadel. Težko se je bilo z njim sprizgniti; upokojence je točila le upanje, da bodo v vladni in državnem zboru držali besedo in da bo zakon veljal samo do konca leta 1993. Zato zdaj nihov toliko večji razočaranje, negodovanje in protesti (nekaj jih je objavil tudi Dolenski list).

Zveza društva upokojencev Slovenije je v zadnjih dveh letih v svojih sprejetih dokumentih in izjavah potrdila pripravljenost slovenskih upokojencev, da nosijo svoj delež bremena za oživitev in nadaljnji razvoj gospodarstva. Hkrati so upokojenci, povedali, da nočijo in ne morejo biti tisti, ki naj bi bili prvi in sorazmerno najbolj prizadeti. Prav to pa se je zgodilo in naj bi se.

VINKO BLATNIK

Novo mesto potrebuje novo karto

Mesto se je v zadnjem času povečalo, občinski odlok pa na novo ureja tudi ulice - Novo karto naj bi izdali s pomočjo sponzorskih in reklamnih prispevkov

NOVO MESTO - Sedanja karta Novega mesta, ki so jo izdelali leta 1974, je že skoraj pošla pa tudi zastarela je. Zato se na novomeški Geodetski upravi pripravljajo na izdajo nove karte mesta, ki bo izdelana in urejena po sodobnih merilih in potrebah.

"Sedanja karta ima v prvi vrsti premajhen obseg," je povedal direktor Geodetske uprave mag. Franci Bačar. "Na vseh straneh je danes Novo mesto večje, kot ga kaže sedanja karta." Tako so po priključitvi nekdanjih primestnih naselij zunaj karte ostali deli Cikave, Jedinščice, Cegelnice, Potočne vasi, Kamenc, Mačkovca in še kakšnega sedanjega mestnega naselja. Sicer pa v razvitem svetu velja standard, da karto mesta na približno tri leta reambulirajo in temu prilagodijo tudi naklado. Nova karta Novega mesta bo seveda zaobojela mesto v njegovih sedanjih mehah, spremenili pa bodo tudi merilo. Medtem ko je sedanja karta izdelana v merilu 1:10000, bo nova v merilu 1:7500 - 8.000, kajti ugotavljajo, da so v sedanjem merilu hišne številke težko citljive.

Poseben razlog za novo karto Novega mesta je spremembu uličnih imen in hišnih številk, kar vse izhaja iz občinskega odloka, sprejetega letos spomladan. Kako se je mesto povečalo in spremenilo od izdaje zadnje karte! Samo za primer: v tem času je zraslo povsem novo stanovanjsko naselje Regerške košenice, povečala se je industrijska cona na Cikavi, zgradili so nov most čez Krko, speljali so cesto mimo vojaškega kompleksa v Bršljinu, veliko je novih hiš v nekdanjih primestnih naseljih. Prav sedaj Geodetska uprava pripravlja javni razpis

STINGRAD V NOVIH PROSTORIHN

NOVO MESTO - V petek, 19. novembra, ob 12. uri bodo na Drski 43 odprli nove poslovne prostore zasebnega podjetja Stingrad, d.o.o., ki s ukvarja s strojništvo, instalacijami in gradbeništvo. Direktor Vojko Zupančič bo predstavil poslovanje svojega podjetja in načrtne bodočega širjenja, med drugim Stingrad postaja tudi uradni predstavnik Alfagrafa za veleprodajo papirne galerije.

VKS OTOČEC NOV SAMOPRISPEVEK - V tej krajevni skupnosti je še veliko nenarejenega. Mnoge vasi in naselja so brez vodovoda, asfaltiranih cest, javne razsvetljave, kanalizacije, pločnikov, telefonija pa je domala vsem nekaj tujega. V preteklih petih letih se je nekaj le naredilo, še največ s pomočjo kranjan samih. V nedeljo, 12. decembra, se bodo kranjan odločali o 2-odst. samoprispevku. Uspeh je zagotovilo, da bo tudi ta krajevna skupnost nekoč bliže standardu, ki ga imajo od mesta mnogo bolj oddaljene vasi; sicer pa se bo ustavilo še tisto, kar je sedaj kazalo na napredok. Na sliki: ves minuli teden so kranjan Črešnjič ročno polagali cevi za težko pričakovan vodovod. Sedaj je njihovo delo zasul sneg, spomladni pa upajo, da bodo dela lahko nadaljevali tudi s pomočjo samoprispevka. (Foto: J. Pavlin)

STIK Z JAVNOSTJO S POSLUJHOM - Priljubljena šansonjerka Alenka Vidrih je v viteski dvorani starodavnega Otočca vzpostavila prijeten stik s povabljenimi na predstavitev PR centra Novo mesto, agencije za stike z javnostjo. (Foto: A. B.)

Za boljše stike z javnostjo

Ljubljanski Pristop in novomeški Feniks ustanovila prvo agencijo za stike z javnostjo na Dolenjskem

OTOČEC - Prejšnji torek, 9. novembra, so v gradu Otočec izbranim predstavnikom dolenjskega, belokranjskega in posavskega gospodarstva predstavili novoustanovljeni PR center Novo mesto. Gre za agencijo za odnose z javnostjo, ki je prva tovrstna institucija na širem Dolenjskem.

PR center Novo mesto sta ustanovila ljubljanska komunikacijska družba Pristop oz. njen PR center, katerega direktor je Franci Zavrl, in uspešno novomeško zasebno podjetje za finančne storitve Feniks, ki ga vodi Matjaž Suhadolnik. Direktor novomeškega PR centra, agencije, ki je strokovno usposobljena za izvajanje odnosov z javnostjo, marketing in oglaševanje, je postal Bojan Fink, ki je bil zadnja leta svetovalec za odnose z

A. B.

V SOBOTO ČAROBNI AVTOBUS

NOVO MESTO, ČRNOMELJ - V soboto, 20. novembra, se bo ob 11. uri v črnomeljski Športni dvorani ustavil Čarobni avtobus. Program, v katerem bodo nastopili znani slovenski glasbeni in gledališki umetniki KUD France Prešeren iz Kranja, bodo ob 16. uri ponovili še na novomeškem Glavnem trgu. Namen Čarobnega avtobusa, ki ga pripravlja Zveza prijateljev mladine, je v igri in zabavi bližati begunke in slovenske otroke. Za ta čas bo za del Glavnega trga obvoz po Dilančevi ulici.

ZAČETEK V DREVOREDU - Pred kratkim so v Kettejevem drevoredu v Novem mestu začeli že dalj časa načrtovana dela, ki potekajo v okviru prijavljene akcije pri ministrstvu za kulturo, vodi pa jih novomeški Zavod za varstvo naravnih in kulturnih dediščin. Najprej so odstranili slaba drevesa v drevoredu in začeli pripravljati tla za posaditev novih kostanjev. Pri tem jih je sicer zmotil zgodnji sneg, vendar upajo, da bodo za letos predvidena dela lahko opravili. Dela bodo stala okoli 2 milijona tolarjev, doslej pa je zagotovljeno 1,7 milijona tolarjev. Za dokončanje za letos načrtovanih del potrebujejo mesec dni. Seveda bi potekala veliko lažje in bolj nemoteno, če bi bil drevored od začetka pri Ljubljanski banki zaprt za ves promet in še posebej, če bi preprečili parkiranje v njem. Žal je z ureditvijo platoja pred banko začetek drevoreda postal navadno parkirišče, in to klub temu da je Kettejev drevored zavarovan spomenik oblikovan naraže in kot tak uvrščen v nacionalni program akcij za celostno prenovo. Zato bi bilo prav, ko bi občinske oblasti na vhodu v drevored postavile primerno prometno zaporo. (Besedilo in slika: A. Bartelj)

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 20. novembra, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- **Novo mesto:** od 7. do 19. ure: Market, Cesta herojev
- od 8. do 19. ure: Trgovina Gros, Ragovska 17
- od 7. do 18. ure: Trgovina Darja, Ljubljanska 27
- od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku 33
- od 7. do 19.30: Trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
- od 7.30 do 13. ure: Trgovina Brin, Trdinova ulica 6
- od 7. do 19.30: Trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel
- od 7. do 14.30: mini market Maja, Bučna vas
- od 7. do 19. ure: Trgovina Čekar v BTC, Bučna vas
- od 7. do 20. ure: Samopostežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 14. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 16. ure: mini market Pero, Stopiče
- od 8. do 20. ure: Perko, market v Šentpetru
- od 8. do 18. ure: Urška, Uršna selo
- **Šentjernej:** od 7. do 17. ure: Dolenjka, Market
- **Dolenjske Toplice:** od 7. do 17. ure: Mercator Standard, Rog
- **Žužemberk:** od 7. do 17. ure: Mercator-Kz Kika, Samopostežba
- **Strazi:** od 7. do 17. ure: Dolenjka, Market
- In sledi naslednje prodajalne živil:
- **Novo mesto:** od 8. do 11. ure: Dolenjka, Samopostežba, Glavni trg, in vse Dolenjkine prodajalne
- od 8. do 11. ure: Trgovina Gros, Ragovska 17
- od 7. do 12. ure: Trgovina Darja, Ljubljanska 27
- od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku 33
- od 7. do 19.30: Trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
- od 8.30 do 13. ure: Trgovina Brin, Trdinova ulica 6
- od 7. do 19.30: Trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel
- od 8. do 11. ure: mini market Maja, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: Trgovina Čekar v BTC, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: Samopostežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 11. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 12. ure: mini market Pero, Stopiče
- od 8. do 12. ure: Perko, market v Šentpetru
- od 8. do 12. ure: Urška, Uršna selo

Upokojenci so proti krčenju pravic

Poslanci, upoštevajte načelo socialne varnosti!

Na seji izvršilnega odbora Društva upokojencev Novo mesto, ki zastopa 3.300 upokojencev, vključenih v društvo, so kritično ocenili nekatera sedanja dogajanja, ki gredo v smeri zmanjševanja pravic upokojencev iz pokojninsko-invalidskega zavarovanja. Zoper to so upokojenci sprejeli protestno izjavo za javnost in jo poslali predsedniku vlade, predsedniku državnega zborja, predsedniku državnega sveta, ministru za delo, družino in socialne zadeve ter vsem poslancem.

Zahtevamo, da se ohranijo pridobljene pravice upokojencev iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, saj gre za dolgoročno zavarovanje, ki je najpomembnejši del sistema socialnega varstva. Zato obsojamo vse, ki želijo na račun zmanjševanja pravic upokojencev zagotoviti sebi, stranki ali posameznemu resorju boljši položaj. Zahtevamo, da se v naslednjem letu vzpostavi usklajevanje pokojnini po sistemskem pokojninsko-invalidskem zakonu, s tem da se pokojnini usklajujejo na podlagi povprečnih plač vseh zaposlenih v Sloveniji, in obračunavanje nazaj od meseca, ko je upoštevana povprečna plača.

V vrstah upokojencev so tudi vojaški in civilni invalidi vojne. Nasprotnemo napovedanemu zniževanju pridobljenih pravic invalidskih dajatev ter omjevanju pravic iz zdravstvenega zavarovanja, zlasti ortopedskih in drugih pripomočkov, ki so za invalide nujni. Smo proti napovedanemu zniževanju zdravstvenih pravic zavarovanca, ki naj bi jih morali sami kriti z večjim deležem prostovoljnega zavarovanja. Pri takih rešitvah bi bili prizadeti predvsem upokojenci z nizkimi pokojninami, ki jih je v Sloveniji okrog 18.000, njihovi mesečni prejemki znašajo od 10.000 do 24.607 tolarjev.

RUDI HRVATIN

AVTOMAT I - Bančni avtomat v ekspozitoru LB na Glavnem trgu zadne dni v glavnem ne dela. Če bi pa že hotel kaj odsteti, zmanjka električne.

To je očitno najboljši način za varčevanje, pa čeprav v novembру. Na jugu Slovenije tudi mesec varčevanja pride z mesecem zamude. Očitno še velja stari rek nekdanjih bratov: Uzdaj se u s i svoje kljuse. Tako bi bilo res najbolje, ko bi v avtomat namestili kakšno presežno delavko z urejenimi rokami in manikiranimi nohti, ki bi ročno odstela zahtevana vsoto, pa še prijazno in naglas bi se zahvalila.

AVTOMAT II - Ob otvoritvi parkne hiše so se hvalili, kako je ves promet in vse v zvezi s parkiranjem računalniško krmiljen. Računalniki na senčni strani Gorjancev pa so očitno tako dragoceni, da jih je treba "šparati". Pa še z elektriko je tako kot z nekdanjim Pavlihom: pride, kadar pride. Ampak pri Pionirju se znajdejo: ob vsega računalnika je ostal en Bosanec (ali pa pogorski potomec Keltov ali pa nekaj vmes), ki na vhodu ročno deli kartončke in potem brati steče k izhodu, kjer računalniško na čez zaračuna parkirino.

LUŽA - Znana novomeška opravljiva levicarka (ima dve levi nogi) je opazila, da se v garažni hiši v teh hudičih snežnih časih nabirajo gromozanske luže. "Ni nič pomagal, da je hišo zgrajen novomeški proš in odpri Marian Dvornik. Če bi danes Dvornik parkiral v njej, bi se ob izstopu iz avta utoplil!"

ZAGREBŠKA - Ob novem imenovanju novomeških ulic je sicer vestna komisija spregledala pomembno znamenje. Zagrebško cesto so ukinili in tako je mesto ostalo brez tega imena. Glede na popolno zasedenost s parkiranimi avtomobili zagrebške registracije med tržnico na (bodočem) Florjanovem trgu in Cesarsko komandanto Stanetu bi lahko to uličico poimenovali po imenu glavnega mesta sosednje države, s katero tako tesno mejimo na Gorjance.

Ena gospa je rekla, da je Leon Štukelj pri 95 letih spoznal, kako hitro minljiva je slava v Novem mestu. Na prireditve v športno dovrano so ga prireditelji pripeljali z rolls roycem, s prireditve pa je moral oditi - peš.

USTANOVITEV DRUŠTVA NOVO MESTO 2000

NOVO MESTO - Danes ob 18. uri bo v sejni sobi Zavarovalnice Tilia v Novem mestu ustanovni zbor društva Novo mesto 2000. To društvo bo združevalo vse, ki želijo po svojih močeh prispevati k vesstranskemu razvoju Novega mesta, krepliti pripadnost mestu ter izboljšati njegovo kulturno podobo in kakovost življenja v njem. Vabljeni!

OBRTNIKI POKROVITELJI VESELEGA DECEMBRA

NOVO MESTO - Denar za enotno novoletno obdaritev otrok novomeške občine kar lepo polni dedkov mošnječek, zato so pri Zvezni prijateljjev mladine že trdno odločeni, da bodo za Veseli decembra lahko pripravili vse, kar so si zamislili. Se posebej velja poohvaliti obrtnike in pri njih zaposlene, ki so se, združeni pri Obrtni zbornici, odločili prispevati po 500 tolarjev na zaposlenega, pri Krki-Farmaciji pa bodo prispevali 660.000 tolarjev. Imena vseh, ki so prispevke poslali na žiro račun društva do torka, 9. novembra, smo objavili v prejšnji številki Dolenjske liste, sedaj objavljamo še ostale: KS Drska 114.000, KS Majde Šilc 53.700, KS Brusnice 32.700, KS Center-Novo mesto 30.000, OŠ Mirna Peč 3.600, Kompas Hertz 8.000, OŠ Center 15.000, OŠ Vavta vas 12.000, Gozdno gospodarstvo 45.000, ZVN DK 10.000 in KZ Krka 7.500 tolarjev (za krasitev trga).

TOČNOST - V črnomaljski občini se je že kar uveljavilo pravilo, da se nobena stvar ne začne točno. Vsa zamudo v obliki akademske četrti si navadno privošči vsak, ki kaj da nase. Tega so se nekateri že tako navadili, da takšno zamudo že vračajo v svoj odhod od doma, in se navadno odpravijo po hiše takrat, ko naj bi se po napovedih dogodek že začel. Na zamudo so očitno računali tudi vinogradniki, ki naj bi prejeli priznanja za svoja vina na črnomaljskem martinovalju. Pa so se precej usteli, kajti prireditelji so prekinili z dolgo črnomaljsko tradicijo in s podeljevanjem priznanja celo prej, kot je bilo napovedano. Vinogradniki so potem po hotelskih hodnikih tekali za gospodinjo, ki je nosila nepodeljeno priznanje ter jo prosili, naj jim jih podeli. Sicer pa je nekaterim to tekanje prislo kar prav, so imeli vsaj izgovor, da jim v pravem zimskem vremenu ni bilo potrebno stati zunaj pred šanki.

ZALOŽENOST - Nekatere družbe prodajalne v Črnomlju so zadnje čase zelo dobro založene. Če so nekdaj hodili Črnomljeni po nakupih v Metliko, se bo sedaj karavana kupcev zagotovo obrnila v nasprotno smer. V Črnomlju Metličani vsaj ne bodo doziveli tega, kar se je v Metliku zgodilo - enemu pomembnejšim metliškim občinskim mož. Ko je želel kupiti obleko, je ugotovil, da premorejo v prodajalni le eno samčato. "Če ne morem izbirati, tudi te ne bom pomeril, še manj kupil, četudi bi mi bila prav," je dejal možak. Čez nekaj dni so ga poklicali iz prodajalne in ga povabili: "Pridite, sedaj boste lahko izbirali. Dobili smo še eno obloko."

Sprehod po Metliki

POSAMEZNI SLADOKUSCI si krajajo dolge večere z obiskovanjem metliških gostiln, v katerih se dobijo te dni pecenice, kravice in druge kolinske dobrete, h katerim sodi tudi kislo zelje. Največ hvale žanje Edi Macelje iz Rajmerjeve gostilne na Partizanskem trgu. "Vse skupaj je tako dobro," trdijo gostje, "da si človek po večerji obliže vseh deset prostov." Od zadovoljstva zaradi pohvale muzajoči se Edi ne pozabi povestati, da so dobre njegov proizvod. Če je v bližini žena Milenka, malce tiše doda, da mu je pri kolinhah pomagala tudi ona.

METLIŠKA LJUDSKA KNJIŽNICA je poskrbela, da ob nedeljah ne bo dolgčas najmlajšim krajanom. S posebnimi letki je obvestila mame in očke na predstave, ki bodo v metliškem kulturnem domu. Nečak prireditev bo namenjenih tudi odralim. Le-ti bodo obveščeni s plakati. Za Petkove večere v Badovinčevi gostilni na Jugorju pa bodo razposlana pisna vabila.

Trebanjske iveri

NE DO KONCA - Menda je zadnjič ustavil Trebanjec iz SLS Trebanjca iz SKD. Prvje vprašal drugega, če ima mogoče pri sebi uro, češ da se mu mudi na vlak. Ogovorjeni je odgovoril samo to, da ima pri sebi uro, in potem odšel naprej po svojih opravkih. Tako je bil prvi Trebanjec na istem kot prej, ko se ni srečal rojaka. Podobno so se Trebanjci med seboj najbrž pogovarjali glede ljudskega glasovanja o domu starejših. Krščanske demokrate so drugi vprašali, če so za referendum. Ogovorjeni so odgovorili, da so za referendum, niso pa povedali do konca - da so proti samoprispevku - in tako drugi niso pravočasno izvedeli, "koliko je ura".

KORIST - Ena od slovenskih poslank, ki včasih pride v Trebnje, je ob enem svojih obiskov v Trebnjem rekla, da pije mleko, ker je krava del kmetijstva. Eden od navzočih nekdanjih slovenskih poslanec, ki je znan po bradi in po Brežiču, ji je zabrusil - namreč poslanki - da on pije vino, ki je tudi del kmetijstva. Niti od nje niti od njega pa ni bilo glasu o tem, kakšno korist ima kmetijstvo od njiju.

CESTNA ZAPORA - V teh dneh je bila magistrala cesta Ljubljana-Obrežje nekaj časa zaprta, ker je pri Trebnjem v snegu obtičal tovornjak in druga vozila očitno niso mogla voziti mimo. Zastoj je povzročil precej skrb in nejevolje med motoriziranimi Slovenci, ki pa izginil, ko je pojedonal najhujše sneženje, in zato ni najstrašnejši. Hudo na tej cesti se utegne še zdoditi. Pred časom je namreč Ciril Pungartnik na nekem shodu dolenskih in posavskih poslancev sporočil trdnost stališč, naj bi Trebnje in z njim Dolenjci blokirali promet na cesti, če Slovenija ne bo naredila južne avtomobilске ceste. Do blokade se ni prišlo, verjetno tudi zato, ker se je Breda Mijovič, predsednica občinske skupščine Sevnica, takrat na shodu zavzela glede protesta za mehkejšo različico.

Semiško nerganje deloma drži

V Semiču se je že, ker je njihova zdravstvena postaja ostala tako rekoč brez zdravnika - Pojasnilo direktorja črnomaljskega zdravstvenega doma Antona Marentiča

SEMIČ, ČRНОМЕЛJ - Na oktobrski seji občinske skupščine je bilo iz Semiča slišati pritožbe zaradi tamkajšnje zdravstvene službe, hkrati pa pobudo, naj bi glede na to, da zajema območje semiške zdravstvene postaje, ki spada pod črnomaljski zdravstveni dom, skoraj 4.000 ljudi, vsaj enkrat na teden delal zdravnik tudi popoldne. Na novembrski seji so iz Semiča sporočili, da so ostali povsem brez zdravnika. Kako je s pomanjkanjem zdravnikov ne le v Semiču, temveč tudi v črnomaljskem zdravstvenem domu, je pojasnil direktor zdravstvenega doma Anton Marentič.

V zdravstveni postaji Semič dela vsak dan razen ob sobotah dva zdravnika: dr. Igor Bostič od 7. do 10. ure ter dr. Marija Plut od 10.30 do 13.30. Dr. Plutova dela vsak dan v ambulanti semiške Iskre od 7. do 10. ure. Kadar delata oba zdravnika, ni zastojev. Problem nastane ob odsotnosti dr. Plutove zaradi podiplomske-

ga študija iz zdravstvenega varstva žena, otrok in mladine. To je pogoj za delo v otroški posvetovalnicici, ki jo ima v Semiču enkrat tedensko. Njen študij bo trajal do konca januarja prihodnjega leta.

Sicer se po normativih Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za enega zdravnika lahko opredeli 2.150

pacientov. Za dr. Bostiča se je v Semiču odločilo 871, v Črnomlju pa 1.132 ljudi. Za dr. Plutovo pa v Semiču 640, v Iskri pa še 930 krajanov. Iz tega je moč razbrati, da je v Semiču dovolj zdravnikov razen takrat, ko je dr. Plutova odsotna, nadomešča pa jo lahko le zdravnik, ki ga je pooblastila. V Semiču sta zdravnika pooblastila drug drugač, in ko enega izmed njiju ni, je drugi preobremenjen. Kar pa se tiče obravnavanja semiške ambulante tudi v popoldne, je Marentič pojasnil, da so

• Podoben ali celo še večji problem kot v Semiču imajo s pomanjkanjem zdravnikov v črnomaljskem zdravstvenem domu. Dve zdravnici sta na poročniškem dopustu, dr. Specova hodi na specializacijo, na izpopolnjevanju je tudi dr. Borč. Skupaj z dr. Plutovo je tako občasno odsotnih kar pet zdravnikov, kar pomeni za črnomaljski zdravstveni dom polovico zdravniškega kadra. Vendar je direktor Marentič že vnaprej pominil vse, ki bodo morda morali nekaj dlje časa čakati v vrsti, da se bodo po novem letu razmere pri njih uredile.

prav takšno obravnavanje pred leti ukinili zaradi premajhnega obiska. Bilo je nameček neekonomično, da je v Semiču zdravnik čakal na pacienta, v Črnomlju pa je v istem času drugi zdravnik opravljal nadurno delo.

M.B.-J.

Zamolčani grobovi oživljajo

Svečanosti na Travni gori, v Mozlju in Hrovači

Pred kratkim je bilo v ribniški in kočevski občini nekaj svečanosti na zamolčanih grobovih. Največ jih je bilo 7. novembra. Tistega dne so bile naslednje svečanosti:

TRAVNA GORA - Ob 9. uri je društvo za obeležitev zamolčanih grobov organiziralo simbolni pokop okoli 100 vaških stražarjev, ujetih leta 1943 in nato pobitih. Simbolni pokop je opravil pater Anton Šetar, ki je blagoslovil tudi za to priložnost postavljeni križ.

MOZELJ - Ob 10.30 je v mozeljski cerkvi sv. Lenarta opravil svečano mašo kočevski župnik Marjan Lampr. Maša je bila posvečena živim in mrtvim faranom in mozeljskim žrtvam, pobitim med vojno in po njej. Prelat Franci Vrhunc je opravil pogrebni obred v cerkvi, nato pa je blagoslovil križ ob poti proti Kočarjem, kjer je stal že nekdaj, in še križ na domnevнем prostoru, kjer je bilo ustreljenih 16 obsojenih na kočevskem procesu. Svečanost so organizirali: Nova zaveza, Lipa sprave in predstavniki oz. sorodniki nekdanjih vojščakov plave garde.

RIBNICA - Prelat Franci Vrhunc je v Hrovači opravil mašo za leta 1943 pobite domobrance in vaške stražarje. Nato je blagoslovil spomenik oz. spominsko ploščo. Svečanost se je udeležilo okoli 2.000 svojcev pokojnih in drugih občanov.

J. P.

RIKOVCI, TERJATVE PRIJAVITE SINDIKATU!

RIBNICA - Območna organizacija Svobodnih sindikatov Ribnica bo organizirala v naslednjem tednu podpisovanje zahtev za uveljavljanje terjatev delavcev v stečajnem postopku družbe Riko Holding, d.o.o. Podrobnejša pojasnila bodo vsi bivši delavci-upniki dobili v pisni obliki po pošti v tem in prihodnjem tednu. V likvidaciji je trenutno pot hčerinskih družb Riko Holdinga od skupno devetih. Sindikat bo v stečajnem postopku uveljavljal terjatev za okoli 1450 delavcev, in sicer za premalo izplačane osebne dohodke glede na kolektivno pogodbo, se pravi za vse delavcev, ki so jim bile izdane t.i. liste za premalo izplačane osebne dohodke od 1. aprila 1991 dalje, odpravljene za tehnološko presežne delavce, neizplačana nadomestila za osebne dohodke in regres za letni dopust za leto 1993.

DOLENJSKI LIST
Vaš četrtekov prijatelj

Zakonito ali na črno - nasip bo

Obrtna cona v Dolenjem Boštanju še zmeraj ogrožena - Še letos z razpisom do izvajalca del - Minister Jazbinšek: Boštanji ima prednost - Premalo upoštevali poplave?

DOLENJI BOŠTANJ - Kadar narasteta Sava in Mirna, so lastniki delavnic v obrtni coni v Dolenjem Boštanju še zmeraj v skrbih, da jim bo visoka voda zalaščila obrtnice. Rekama bodo zaprli pot v obrtno cono z nasipom ob izlivu Mirne v Savo.

Graditelj nasipa bo verjetno znan v naslednjih tednih, kajti še letos naj bi razpisali natečaj za pridobitev izvajalca del. Glede na to, da se 1993. leto končuje, bodo verjetno začeli graditi verjetno prihodnje leto. Nasip naj bi veljal nekaj več kot 30 milijonov tolarjev, in sicer naj bi sevniška občina zagotovila približno dve tretjini potrebnih denarjev iz svojega proračuna. Preostalo tretjino bo najbrž prispevalo slovensko ministrstvo za okolje in prostor, saj je minister Miha Jazbinšek ob nedavnem pogovoru s predstavniki sevniškega izvršnega sveta rekel, da daje prednost gradnji omenjenega boštanjskega nasipa.

Z nasip lahko pridobjije lokacijsko dovoljenje, tako vsaj je pred dnevi zarabil Marjan Kurnik, predsednik sevniškega izvršnega sveta. Z izdajo

vseh potrebnih papirjev bi kazalo pohititi, prav tako z gradnjo, kajti Boštanji in tamkajšnji obrtniki še niso preklicali napovedi, da bodo nasip zgradili sami, in to na črno, če občina išči vodarske ustanove ne bodo pripravile vsega potrebnega za zakonito gradnjo nasipa.

Priprave na gradnjo nasipa, ki se zdaj torej nekako bližajo koncu, sicer zaposlujejo že daljši čas sevniško vlado in skupščino. Izvršni svet je že pred časom pridobil študijo o varovanju boštanjske obrtne in sevniške industrijske cone pred visokimi vodami in na tej podlagi je nastal tudi lokacijski načrt za omenjeni varovalni nasip v Boštanju. Manjkači nasip je kljub temeljitu pripravljeno v čas vznemirjal obrtnike. Ti so napovedali, kaj rečeno, črno gradnjo, poleg te pa tudi svojevrsten bojkot. Na Julijski

seji skupščine je Slavko Vilčnik namreč zagrozil, da bodo obrtniki v boštanjski obrtni coni nehali delati, če ne bo nasipa za varovanje boštanjske obrtne cone pred visokimi vodami.

V priprave na gradnjo sodi tudi nedavni pogovor predstnikov sevniške občine in ministra Mihe Jazbinška. Jazbinšek se je ob tem srečanju strinjal, da so narase vode, ki ogrožajo obrtno cono, neprijetna reč. Toda večkrat je pri tem poudaril, da so Boštanjanji za svojo nesrečo sami krivi. Obrtne cone po njegovem

• Varovalni objekt v Boštanju bi lahko delali z materialom, pridobljenim z izkopom na gradbišču bodoče telovadnice v Sevnici. Tudi zaradi tega želijo začeti z nasipom čimprej.

ne bi smeli graditi na poplavnem prostoru ali pa bi morali najprej zgraditi nasip.

L. M.

Buldožerski dialog

Poročali smo, da je bil za ponedeljek, 15. novembra, za del cesišča pri Gladlok sklican komisiji ogled. Nanj je bil vableni tudi predstavnik KS Kostel. Predsednik te KS mag. Stanislav Južnič pa je postal načelnici oddelka za gospodarstvo občine Kočevje Marti Briski dopis, v katerem med drugim pravi, da je KS postala na ta ogled svojega predstavnika, le, če dobitjo pisno zagotovilo za zaščito policijskih enot. V obrazloženi pa dolje pravi, da je črnograditelj septembra spet z buldožerjem vložil v peskokop, da je črnograditelj 22. oktobra pri vasi Grivac s težko mehanizacijo blokiral pot visokim funkcionarjem, da je črnograditelj predlagal lastniku zemljišča, prek katerega poteka črna gradnja, naj si izbere buldožer, s katerim bo pregažen. "Zato upravičeno pričakujemo, da bodo črnograditelji uporabili buldožerje v politične namene tudi med komisijским ogledom 15.10.1993. Sami žal nimamo mehanizacije te vrste, ki bi nam očitno edina lahko omogočila enakopraven dialog." Itd. Dopis zaključuje s točko 3, v kateri pravi, da če ne bo mogoče usreči zahtevam iz prvih treh točk (?), bo KS Kostel odklonila soglasje na vse predloge komisije, s katerimi bi skušali uzakoniti črno gradnjo.

Datum (8.1.1993) ni edina netočnost v tem dopisu. Če verjamemo predsedniku občinskega izvršnega sveta Aloju Petku, peskokop ni last KS Kostel, čeprav ga nekdo iz KS zaklepa. "Črnograditelj" je bil izbran na javnem natečaju in ima sklenjeno pogodbo. Visoki funkcionarji niso bili tistega dne oz. večera blokirani s težko mehanizacijo, ampak s kamonom Unimog in še po svoji krvidi. Sedanji "črnograditelj" je kot se da razbrazi iz dopisa - grozil bivšemu črnograditelju, ki si je na črno postavil vikend. J. PRIMC

Cesta ljudem ob Kolpi potrebna

Taka je skupna ugotovitev razgovora v Ribjeku, na katerem so sodelovali tudi Zeleni Slovenije, vodarji, pristojni inšpektor in drugi zainteresirani

RIBJEK PRI OSILNICI - V sredo minuli teden so si traso spornega odseka med Kužljem in Petruševim ogledali tudi predstavniki Zelenih Slovenije, in sicer nižinsko in višinsko inačico. Na skupnem sestanku predstavnikov občine Kočevje, KS Osilnica, Zelenih Slovenije (ter še Zelenih Ljubljane in Kočevje), podjetja Hidrotehnik, republiškega inšpektorja za varstvo okolja in drugih je prevladalo mnenje, da je zaradi gradnje prometnic po obeh bregovih Kolpe kolpe sicer res prizadeti, vendar bi bili ljudje, ki tu žive, še huje prizadeti, če prometnice po slovenski strani Kolpe ne bi bilo.

O tako imenovani nižinski in višinski inačici pa so bila že izražena nasprotovača si mnenja, pravzaprav predvsem opozorila: da bi bilo potrebno opraviti temeljite študije, da kasneje ne bi odneslo dela ceste; da ne bi prihajalo do plazov; da cesta ne bi smela imeti večjih vzponov in padcev od 6 promilov itd. Spet drugi so menili, da je bilo za študije že dovolj zapravljenega časa, narejenega pa nič, da se je medtem od leta 1948 do

• Franc Šala, republiški inšpektor za varovanje okolja in voda, pa je med drugim dejal, da doslej izvedena dela niso bistveno vplivala na reko, se pravi, da ji niso spremeniila toka in profila. Izvajalec del je ob tem poselu ravnal obzirno, česar pri podobnih delih od cesarjev niso vajeni.

1991 število prebivalstva na tem območju zmanjšalo od 2.800 na samo 508, otrok v osilniški šoli pa od 135 na 5, in če bomo še naprej tako "študirali", za to območje ne bo potrebne nobene študije in cesta, ker tu ne bo več ljudi.

• Ljubi, toda resnično! In sam od sebe boš deležen vseh drugih kreposti. (Feuerbach)

• Vsekakor nam je bolje kot prej, le spomin nas je začel zapuščati. (Lazić)

• Bolj ko nas farbajo, bolj smo bledi. (Čeč)

Kolpe zgraditi na "horuk", takrat pa bi bila naravni res storjenja nepopravljiva škoda.

Generalni sekretar Zelenih Slovenije Boris Kevc je med drugim dejal, da po njegovem mnenju ne kaže nasprotovati gradnji ceste, ker je ljudem potrebna in bi moral biti zgrajena že pred leti. Res pa je to poseg v prostor, ki dela škodo naravi. Zeleni bodo posredovali še pisno mnenje o tem. J. PRIMC

OB OGLEDU TRASE - Z usklajevalnega sestanka v Ribjeku pri Osilnici (Foto: J. P.)

Poslanec sprejema volilce

Pogovori z Benjaminom Henigmanom, poslancem SKD

KOČEVJE, RIBNICA - Poslanec državnega zbora Benjamin Henigman iz Ribnice je bil izvoljen na zadnjih volitvah na listi SKD za območje občin Kočevje, Ribnica, Grosuplje, Litija, Domžale, Ljubljana-Bežigrad in Ljubljana-Moste-Polje. Letos je uvelod enkrat mesečno uradne ure za sprejemanje volilcev.

"Ure pogovorov z volilci sem uvelod šele oktobra. Bolje sta ti dve ure prijedora na mesec kot nič. To sem dolžan storiti tudi zato, ker sem za območje od Grosuplja pa do Osilnici edini republiški poslanec državnega zbora. Žal pa imam kot poslanec toliko raznih obveznosti, da pogoste srečanja niso možna. Kljub temu želim imeti vsaj enkrat na mesec neposredne stike z volilci.

Dosej sem spoznal, da imajo ribniški volilci največ vprašanj in prihoda v zvezi z denacionalizacijo, lastnjenjem in certifikati. O vsem tem vedo malo. O certifikatih smo imeli že eno predavanje, ki ga bomo ponovili, sicer pa je tudi še dovolj časa. Prece vprašanj in prihoda je o gospodarskih in človeških stiskih.

V kočevski občini dajejo pobudo za spremembo ali dopolnitven zakona o skladu kmetijskih zemljišč in gozdov, saj je ta občina zaradi tega zakona najbolj prizadeta. Kar z okoli 70 odst.

površin gospodari republike.

Pripombe so tudi, ker še veliko vasi, menda 24, v Zgornji Kolpski dolini nima cestne povezave z matično

občino oz. državo. Tudi naravovarstveniki bi morali najprej varovati človeka, saj so ljudje edini porok za varovanje narave in življenja ob Kolpi. Ti kraji ne bi smeli biti pozabljeni od svoje države.

Livec v zasebni posestnik, kmet Franc Senekovič iz Mozlja, pa je prišel potožiti zaradi škode zaradi divjadi. Bodoči lovski zakon naj bo tak, da ne bodo eni živeli na račun drugih," je med drugim povedal poslanec Henigman.

Dodal je še, da mu zdaj urejajo poslansko pisarno v stavbi občinske skupščine Ribnica na Šeškovi 50. Dokler to ne bo urejeno, bo sprejemal volilce in njihove pobude na sedanjih način. V Kočevje pa bo po možnosti še naprej prihajal vsak drugi ponedeljek v mesecu za dve ure (od 7. do 9. ure), ko bo uradoval v pisarni predsednika občinske skupščine.

J. PRIMC

POSLANEC IN VOLILEC - Na fotografiji sta republiški poslanec Benjamin Henigman (desni) in kmet Franc Senekovič iz Mozlja, ki je ob zadnjih uradnih urah poslancev v Kočevju potožil predvsem zaradi škode, ki jo dela divjadi, in predlagal, kaj bi bilo treba ukreniti.

RAZSTAVA O IZGNANCIH - V likovni galeriji sevniškega gradu so 11. novembra odprtli razstavi o izgnancih. Prireditve, ki jo je spremljal kulturni program in nagovor Brede Mijočić, predsednica sevniške občinske skupščine, je na grad privabila toliko ljudi, da so bili razstavi namenjeni prostori pretegni za vse. Organizatorji prireditve in avtorji razstave so doživeli najbolj iskreno pohvalo s tem, da so si udeleženci prireditve z velikim zanimanjem ogledovali razstavljeni gradivo. (Foto: L. M.)

PO KNJIGO V ŽUPNIŠČE - Prednaročniki knjig "Cerkve na Kočevskem nekoč in danes" lahko dobijo knjige v kočevskem župnišču. Kdo ne bo prisel ponjo, mu jo bodo poslali po pošti.

GIMNAZIJO BODO OBNOVILI - Zvedeli smo, da bodo prihodnje leto začeli obnavljati staro stavbo kočevske gimnazije, v kateri imata zdaj prostore glasbena šola in delavna godba. Denar je že obljubljen iz republiških virov.

NAROBE SVET - Država Slovenija je podprtva vso nekdanjo družbeno zemljo in gozdove in zdaj zaračunava zanje uporabnikom najemnino. To pomeni, da se najemnina za kočevsko zemljo steka v Ljubljano. Na zadnji seji predsedstva občinske skupščine pa so med drugim ugotovili, da drugod v Evropi država plačuje občini za najemnino zemlje po najmanj 25 DEM od hektara. Pri nas pa je prav obratno. Narobe svet pač ali

SPOSOBNI PODJETNIKI - Oni dan so se spet pogovarjali kočevski podjetniki oz. managerji o tem in onem. Pa je nekdo dejal: "Vsak izmed nas je toliko sposoben, da bi Opromo spravil na kant za pol manj denarja, kot jo je zadnji direktor. Pa smo res sposobni!" To je vsekakor velika samohvala samozavestnih kočevskih mladih podjetnjev.

VSAKEMU SVOJE

RIBNICA, KOČEVJE - Pred leti sta kočevska in ribniška občinska skupščina sprejeli odlok, po katerem so občajna gostišča lahko odprta do 22. 3. ure, tako imenovani disk (za mladino) pa do ene oz. druge ure po polnoči (ponekod še dlje). Po predpisih morajo odrasli spati, mladina pa vso noč razgraja. Tako bodo tudi prav, saj mladost več zdrži, čeprav vse nezmernosti plača v starosti, kot je dejal modri Bacon.

Ribniški zobotrebcii

MEDVEDOV NI VEČ - V okolici Vinic so letos spomladni "paradiški" kar širje medvedje in so bili prava senzacija. Zdaj jih ni več tu. Odhlačali so neznamo kam. Za volkov pa na tem območju že dolgo niso slišali, čeprav se jih nekaj potika po sosednji ko

POHVALA - Te dni je slovenske cestarje in komunalec spet presenetil sneg, kot to prej ali slej stori vsako zimo. Po nekaterih informacijah je bila snežna odeja najdebelješa v Posavju, kjer so imeli zaradi tega obično težav. Policijski pa so izrekli nekaj lepih besed na račun dobrega dela Cestnega podjetja, ki je zelo uspešno čistilo ceste po krški občini. Drugod po Sloveniji gre cestarjem precej počasneje. Saj, tam imajo široke ceste, v krški občini pa lahko tiste ozke stezice kaj hitro splužijo.

MODRO - Tisti, ki poznavajo Posavje, misijo, da gresta Sevnica in Brežice lepo počasi naprej, Krško pa caplja na mestu, če se celo ne pogreza. Tako je kazalo tudi po zadnjem nadaljevanju seje Sveti posavskih občin, natančneje, po četrtem neuspešnem nadaljevanju tretje seje. Ker člani sveta v zagretem (ne)dogovarjanju niso in niso mogli naravnosti, so novinarji, potem ko so že lep čas čakali pred vrati na tiskovno konferenco, vkorakali na sejo. Zvedeli niso nič novega. Krško se naprej vztraja na izdelavi celovite studije o funkcijah upravnega okraja, Brežice in Sevnica želijo novo bodočnost stopiti hitreje. Pa ni rečeno, da ju ne bo Krško s svojim mrtvim tempom prehitelo.

PONOS - Krščani so se vedno znova prisiljeni spominjati svojih in Vidmovalnih velikih sinov. Ni še pretekel veliko časa, odkar so slavili svojega Valvasorja, že so na pohodu Valvasorji sedanjega časa, vsestranski ljudje velikega umna, zmožnosti in vpliva. Imena nekaterih med njimi se vztrajno ponavljajo na spiskih ljudi, vpletene v razne afere. Saj, življenje se ne ustavi s stečajem enega podjetja. Videm je mrtev, življenje pa teče naprej, zato je treba hitro zagrabit na pravem koncu, da še kaj priteče v žep.

KAKO USPETI

KRŠKO - V krški Valvasorjevi knjižnici bo danes teden, 25. novembra, ob 18. uri predstavitev priročnika "Kako uspeti na trgu z majhnim podjetjem". Priročnik mag. Neve Maher je namenjena začetnikom v poslu kot tudi ostalim podjetnikom, še zlasti tistim, ki se vprašujejo, kako pridobiti in zadržati kupca, kako oblikovati cene, prodajano politiko in podobno. Predstavitev bo spremljala tudi razstavitev literatur o podjetništvu, ki jo pripravlja Valvasorjeva knjižnica. Vstopnine ni, vendor pa v knjižnici kljub temu zbirajo prijave za udeležbo, in sicer do pondeljka, 22. novembra.

Novo v Brežicah

OBVEŠČANJE - Zanimivo je, kako so viničarji včasih obveščali Bizejane, naj pridejo delat v goricu. Ko je viničar zjutraj pogledal proti nebu in zaznal, da bo vreme primereno, se je postavil na bližnji hrib in zapril v velik rog. Oni dan je bilo slišati, da bodo na Bizejskem spet uveli proizvodnjo takih rogov. Nekateri bodo lahko uporabili kar še ohranjenje stare, ostali si jih bodo morali kupiti, če se bodo že zeleni povezati s svetom. Od telefonskih zvez, za katere so plačali že pred desetletjem, namreč še vedno nimajo nobene koristi. V rog lahko zatuliš brez kablov in central. V telefon tudi, vprašanje pa je, kdo te bo slišal!

MARTINOVANJE - Martini in Martine se pritožujejo, da martinovanja ni in ni hotelo biti konec. Pravzaprav, jedlo in piće se je vsepoprod. Kot smo videli konec tedna na TV ekranih tudi v Kapelah pri Brežicah. Domačini so se zbrali, kakšno rekli, popili in zapeli v neposredni bližini sodov. Vse je kaže, da gre za pravi kmečki praznik, le Martinovo, gos na mizi je bila bolj podoba goščici. Gleda na to, da imajo Kapele v bližini pravo oazo za tovrstne živali, bi lahko sklepali, da je bila raca. Ampak to naj ostane skrivnost, saj navsezadnjem sploh ni pomembno. Bila je pečena in torej boljša, kot katerakoli televizijska raca. In še to. Domačini so pred kamerami kramljali in peli kot so spodobi. Morda bi naslednje leto k martinvajanju povabili vse televizije. Kakšen nadarjen bi se pa že naučil, kako se spontano obnašati pred kamero.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 4. do 12. novembra so v brežiški porodnišnici rodile: Marjeta Jug iz Bistrica ob Sotli - Andreja, Irene Fink iz Brežic - Špela, Tatjana Hotko iz Dvora - Anamarija, Brigitा Sokolovič iz Kostanjevice na Krki - Suzano, Bernarda Bukovec iz Vrhovske vasi - Sandro, Sergeja Strasner iz Gradišča - Kevina, Kristina Zorko iz Dvora - Anja, Tatjana Metelko z Mikot pri Rak - Leo in Daniela Pisanski iz Vrhovske vasi - Nejca. Čestitamo!

IZ NAŠIH OBČIN

Čebelarji prodajajo med preoceni

S posavskega posveta

KRŠKO - Medsebojni odnosi med čebelarji v Posavju so dobri. S svojih kostonjev paš pod Gorjanci in v Globokem ne preganajo prevažalev čebel, če imajo ti veljavno zdravniško spričevalo. Predsednik Sveti posavskih čebelarjev Branko Vodopivec je na nedavnjem regijskem posvetu v Krškem ocenil gospodarski položaj posavskega čebelarstva kot zelo kritičen in slab. Ob dveh zaporednih bogatih čebelarskih letinah je cena sladkorja močno poskočila, zaradi vse tanjših denarnic pa morajo čebelarji prodajati med na domu po 5 mark, pa še ne gre v denar.

Dr. Janez Poklukar s Kmetijskega instituta Slovenije je povedal, da niso povsod tako dobrati odnosi med domaćimi čebelarji in prevažalcem, kot je to v Posavju. Nekateri čebelarji postavljajo "kitajske zdovide", prevažalci pa prevažajo čebele "na črno", brez ustreznih zdravstvenih spričeval. Za to, je po Poklukarjevih besedah, komisija za pašo pri Zvezi čebelarskih društev Slovenije (ZCDS) sklenila, da bo z novim, sprememjenim pravilnikom poskrbela za optimalno pašo v vsej Sloveniji. Naša država namreč želi obdržati sedanjih 130.000 čebeljih družin, kajti primerjalni podatki s sosedji kažejo, da Slovenija ni prenaseljena s čebelami.

Letos smo imeli v Sloveniji drugo najboljšo letino po vogni, saj so čebelarji pridelali kar 2.400 ton medu, to je 600 ton več, kot so načrtovali. Dr. Poklukar je poudaril, da je letos ustanovljena opazovalna služba gozdnega medenja pod vodstvom podjetnika čebelarja Pavleta Zdesarja, ki je opravila svoje delo. Prihodnja leta pričakujejo precej razširjeno pasno območje malega škržata, ki naj bi nadomestil legendarno ajdovo pašo.

Tajnik ZCDS Milan Runtas je povedal, da so lani uvozili v Sloveniji samo 200 ton medu (Medex pa ga ima še 500 ton na zalogi iz leta 1991, ko je uvozil 17.000 ton medu!), od julija letos, ko je naša država sprostila.

Po ortopediske pripomočke zdaj kar v Brežice

Ortopedska delavnica v bolnišnici

BREŽICE - Ortopedsko ambulanto Bolnišnice Brežice bo po novem enkrat mesečno obiskal izdelovalce ortopedskih pripomočkov g. Boltežar sodelavci. Univerzitetni zavod za rehabilitacijo "Soča" se je nameč odločil, da približa oskrbo z ortopedskimi pripomočki bolnikom. Tako je center za ortotiko in protetiko organiziral posebno strokovno usposobljeno mobilno ekipo.

Prednost novega načina delovanja je v tem, da bolnikov iz Posavja ne bo več potrebno pošiljati v Ljubljano ali v Celje, ampak bodo lahko vse potrebne postopke za pridobitev ortopedskih pripomočkov, od meritev, preizkušanja in do prevzemanja, opravili v domači ortopedski ambulanti.

V okviru ortopedske delavnice bo mogoče poleg ortopedskih pripomočkov, ki jih predpisujejo ortopedi, naročati na resept tudi vse ostale ortopedske pripomočke, ki jih predpisujejo kirurgi in tudi ostali zdravniki. Gre predvsem za proteze, steznike, opornice, rokavice, pasove, kapete tudi stole in mize za otroke z lokomotornimi težavami.

Vse informacije v zvezi z naročanjem v novi delavnici daje ortopedska ambulanta Bolnišnice Brežice oziroma višja medicinska sestra Sonja Molan. Vodstvo bolnišnice upa, da bo s to novostjo približalo zdravstveno varstvo bolnikom, ki potrebujejo ortopedske pripomočke in hratiči poenostavilo postopke za njihovo pridobitev.

B. D.-G.

IZ NAŠIH OBČIN

Nejasen položaj Videm papirja

Zaradi težav v poslovanju kasnijo z izplačilom plač - Nezadovoljni delavci, ki so še vedno zaposleni le za določen čas, se že pogovarjajo o možnosti stavke

KRŠKO - Stroji v Videm papirju so bili oktobra izkoriščeni samo do polovice svojih zmogljivosti. K temu je resa prispevala tudi popolna zaustavitev tovarne med 26. in 28. oktobrom, vendar je mnogo trajnejšega značaja pomanjkanje naročil za proizvodnjo nekaterih vrst papirja. V tem mesecu je podjetje prodalo skoraj 7.000 ton papirja ali 93 odst. načrtovanih količin.

V novembru naj bi prodajo predvsem na račun večjega izvoza povečali na čez 9.000 ton papirja. Vprašanje je, ali bodo lahko urešnili načrte, saj so jim tuja tržišča težko dostopna zaradi konkurenčne papirne industrije, ki jo zunaj podpirajo državniki. Tovarna je še naprej v zelo negotovem položaju, saj ima blokirani žiro račun in ne ve, kako bo s financiranjem s strani Sklada RS za razvoj, ki je njen lastnik. Videm pa naj bi letošnje leto zaključil s 7 milijoni mark izgub, ki so bile že v naprej načrtovane in ki so po nekaterih mnenjih še vedno manjše, kot bi bili stroški s tovarno, če bi ta vse od uvedbe stečaja v Vidmu stala.

Nejevljavo nad stanjem, ki se vleče že cele mesece, se širi tudi med 650 zaposlenimi v podjetju. Resa so ti bili sprva zadovoljni, da so sploh dobili delo, toda tako zadovoljstvo hitro mine. Tako je bilo v zadnjih tednih več pogajanj med sindikatom in vodstvom podjetja, preko tovarniških zidov pa so prišle tudi gorovice o grožnjih s stavko.

Največji zaplet v podjetju je nastal zaradi zamude pri izplačilu osebnih dohodkov. Sindikat Pergam je zahvalil vodstvu podjetja Videm pa papir naj izhodišče plač uskladi z izhodiščem v splošni kolektivni pogodbi in naj zagotovi izplačila najkasneje do 18. v mesecu za pretekli mesec. Sindikat se je tudi zavzel, da bi se vsem zaposlenim v podjetju v najkrajšem možnem času izdala pogodba o delovnem razmerju za nedoločen čas (še vedno so namreč zaposleni le za določen čas). Prav

tako naj bi opravili za vse zaposlene izračun razlike med izplačilom osebnim dohodkom in polnim dohodkom po kollectivni pogodbi v obdobju od aprila do septembra letos.

Vodstvo podjetja je priznalo, da so zahteve sindikata povsem upravljene.

• **Strokovna služba bo do 20. novembra izračuna razlike med izplačilami OD in OD po kollectivni pogodbi.** Vodstvo podjetja pa zaradi finančnih težav ne more zagotoviti izplačila plač do 18. v mesecu za pretekli mesec. Povsem razumljivo je, da delavci s takimi odgovorji ne morejo biti zadovoljni, zato je bati, da bo nezadovoljstvo med njimi še naraščalo. Videm papirju bi bila v tem času gotovo najmanj potrebna stavka. O tem gotovo razmišljajo tudi delavci, toda do kod sega nihovo potrpljenje? Odgovor bo morda znani že danes, 18. novembra, ko bodo delavci verjetno spet zamenjani čakali na plač.

vičene, vendar ni moglo dati ugodnih odgovorov zaradi nejasnega poslovnega položaja podjetja in tudi zato, ker o ključnih zahteh sindikata.

SOKOLSKO GRADBIŠČE - Kot smo že poročali, so na portal brežiškega staciona ponovno postavili kip sokola, simbol predvojnega telovadnega društva, ki ga je oblikoval Vladimir Stoviček. Osrednjemu prireditvu v počastitev 90. obletnice ustanovitve takega društva v Brežicah bodo poslavili naslednje leto, ko bodo po vsej verjetnosti dokončali tudi zgradbo v ozadju. Gre za spremne objekte na športnem stadionu, v katerih bodo slučilnice, kabineti za vadbo športnikov in gostinski lokal. (Foto: B. D.-G.)

Nagradili so inovatorje

BREŽICE - V brežiški občini že več let simbolično vzpodbujajo inovativnost. Letos so za občinske nagrade za dosežke na tem področju namenili 300 tisoč tolarjev, ki so jih podelili trinajstim posameznikom in skupinam.

Tako so tri nagrade za raziskovalno dejavnost namenili strokovnjakom podjetja Vina Brežice. Dipl. ing. Roman Šepetavec je prejel za inovativnost, ki jo je vložil v proizvodnjo posebnega portskoga vina Portos Tawny in edinega ledenega vina iz modre frankinje v Sloveniji; inž. Franc Bežjak se je izkazal pri ponovnem uveljavljanju vrhunskih belih in rdečih sort trte v bizejško-sremškem okolišu, dipl. ing. Sonja Cvelbar pa ima največ zaslug pri razvoju novih blagovnih znakov brezalkoholnih piča Fit.

Franz Brečko, Ivan Volčanšek in Jože Šepetec iz podjetja Opekarstvo Rudnik Brežice so izdelali napravo za obračanje palet. Podjetje jo je že septembra letos začelo uporabljati in mu dobro služi, saj preprečuje rušenje opake na kamionih ter zmanjšuje porabo oviralne in pokrovne folije, stroške lesnih palet, stroške dela pri pakirjanju in stroške prevoza. Deto z napravo poteka avtomatično in je računalniško voden.

Dr. Anton Franovič je dobil nagrado za letos izdano knjigo Zdrav manager - uspešni manager, s katero je med drugim odpril tudi nove poslovne možnosti Term Čatež. Učitelj geografije in zgodovine Drago Ivanšek je prejel nagrado za raziskovalno delo Industrija v domači pokrajini in v Sloveniji, saj je pri delu z učenci vpljal novo metodo, ki terja izredno sodelovanje med učitelji in učenci. Dve nagradi sta letos pripadli inovatorjem iz podjetja INO Krška vas. Branko Kos in Marijan Kalan sta največ prispevali k razvoju traktorja s 35 konjskimi močmi tipa INO, medtem ko sta Tomaz Jaklič in Janko Bogovič svoje znanje vložila v oblikovanje cestnega tipa mulčarja.

Tudi letos so bili inovativni Podjetju so po daljšem preizkušanju začeli proizvajati avtomatsko spenjačo, ki se uporablja za premikanje železniških vagonov. Spenjačo upravlja strojvodja iz svoje kabine, saj je popolnoma avtomatizirana. Avtorji inovacije so Ivan Lazanski, Rajko Grabnar in Alojz Zabavnik.

Vistem podjetju so letos začeli tudi s proizvodnjo zavornega tangencialnega diska, ki izhaja iz družine zavornih diskov konstruktorja Antona Pangrčiča.

Omenjeni zavorni disk, ki je bil lani atestiran v inštitutu DB Minden v ZRN, prinaša novosti pri ohlajjanju zavornih diskov in v njihovi teži, saj je namenjen za zaviranje potniških vagonov pri 200 km/h in tovornih pri 120 km/h.

Posebna prednost tega diskov je, da je za 28 do 47 kg lažji od podobnih diskov drugih proizvajalcev, ker prinesi izreden prihranek pri teži celotne kompozicije, če vemo, da je na enem železniškem vagonu vgrajenih 16 zavornih diskov.

Tudi letos so bili inovativni

Podjetju so za vzdrževanje železniških vozov v Dobovi. Izdelali so posebno konstrukcijo za prevoz težkih betonskih nosilcev ali dolgih jeklenih konstrukcij, ki so jo že preizkusili. Tri skupine delavcev so z lastnimi idejami predelale različne type že obstoječih, a slabu izkoriščenih vagonov.

Tako so vozni park Slovenskih železnic obogatili z vagonom s pomicno streho, ki omogoča enostavno nakladanje in razkladanje, z vagonom za prevoz cestnih vozil, različne gradbene in kmetijske mehanizacije ter z vagonom za mehanizirano nakladanje in razkladanje ter za prevoz lahkih tovorov, ki jih med prevozom ni potrebno posebej zavarovati.

B. DUŠIČ-GORNICK

Mnogi želijo poslovati ob meji

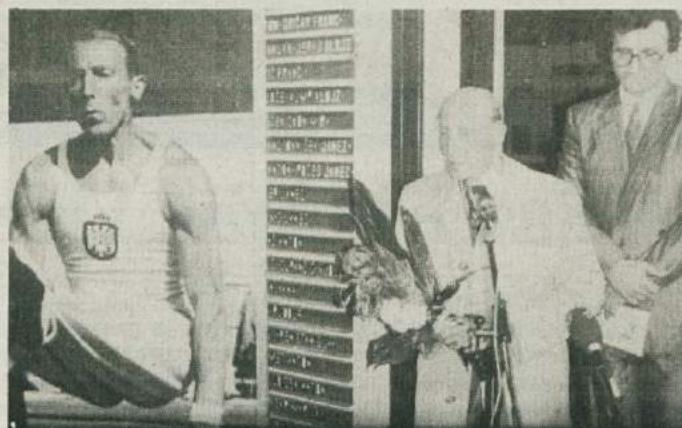
Gospodarska ploščad na mejnem prehodu Obrežje je neizbežna, vprašanje je le, kdo se bo z njo okoriščal - Velik interes podjetij za poslovovanje ob meji

OBREŽJE - Že vse od nastanka meje med Slovenijo in Hrvaško v Brežicah ita ideja o oblikovanju gospodarskega platoja v Obrežju, v neposredni bližini meje. Pred dobrim letom dni so se začeli interesirana podjetja dogovorila, da bodo ustanovila poslovno skupnost, s katero bi enotno nastopila v prid izgradnji objektov na mednarodnem mejnem prehodu Obrežje.

Zdaj kaže, da bo v kratkem le začel delna delna družba Poslovna skupnost, ki

OB 120. OBLETNICI

METLIKA - V petek, 19. novembra, bo ob 18. uri v Ganglovem razstavišču v metliškem gradu slovenskega ob 120. obletnici rojstva tukajnjega rojaka Engelberta Gangla. Z razstavo gradiva, ki ga o njem hrani Belokranjski muzej, bodo spomnili na zasluge, ki jih je imel Gangl za Metliko, ter poskušali popraviti krivice, ki so mu bile storjene v Metliku po drugi vojni.

Na otvoriti razstave v Dolenjskem muzeju se je Leon Štukelj srečal s številnimi gosti in obiskovalci, ki so ga z navdušenjem pozdravili, srečal pa se je tudi s samim seboj, svojim življem in svojo uspešno športno potjo, saj je razstava posvečana prav temu. Na slikah: dva Štukelja, eden na fotografski povečavi, drugi v resnicni, in direktor muzeja Bojan Božič. (Foto: M. Markelj)

Manj novih knjig, a več bralcev

Valvasorjeva knjižnica v Krškem bo letos dobila le tretjino potrebnih sredstev - Zaradi nerednega priliva sredstev plačuje zamudne obresti založbam

KRŠKO - Tisti, ki delajo v gospodarstvu, morda nikoli ne pomislijo, da se s stalnimi likvidnostnimi tezavami ubadaju tudi knjižnice. Valvasorjeva knjižnica v Krškem bo letos deležna samo tretjine potrebnih sredstev, ki jih zahteva standardi za splošnoizobraževalne knjižnice. Republika ji je odobrila celo samo četrtino potrebnih sredstev in občina polovico.

Težave v poslovanju se pojavljajo zaradi nerednega dotoka odobrenih sredstev. Tako mora knjižnica plačevati zamudne obresti založbam, zaradi česar se po nepotrebniem še zmanjšujejo že tako skromna sredstva za nakup novih knjig in drugih knjižničnih gradiv. "Zaradi hitrega naraščanja cen knjižničnih gradiv in prenizko odmerjenih finančnih sredstev tako s strani občine kot tudi republike smo v prvem pollettu letosnjega leta kupili le 1086 knjig, kar pomeni 37,7 odstotno realizacijo določenih standardov, in le 28 odst. potrebnih drugih gradiv," ugotavlja direktorica knjižnice Ida Merhar.

Klub pomanjkanju literature, ki ga poleg knjižničarjev zaznavajo že tudi uporabniki, je razveseljivo to, da so

spet opazili precejšen porast obiskov in izposoje gradiva. Valvasorjeva knjižnica ima poleg matične knjižnice v Krškem še izposojevališče na Vidmu ter kolekcije knjig v Nerezinah, na Ljubljahu in v begunskem centru. Samo matično knjižnico je v prvih šestih mesecih obiskalo čez 25 tisoč bralcev ali za 14 odst. več kot v enakem obdobju lanskega leta. Hkrati so si ti bralci izposodili tudi za petino več knjig in gradiva.

Knjižnica ima zapolnjene police, polna skladisa zastarelega gradiva in že pretirano zaseden oddelek za odrasle, zato bo v čim krajšem času potrebovala nekaj novih polic. Ko bodo tudi te polne, bodo po vsej verjetnosti težave reševali z odpiranjem novih izposojevališč. Z večjim obi-

skov in kopičenjem gradiva se povečujejo tudi potrebe po delavcih. Poleg tega bi bilo že zdaj nujno podaljšati odpiralni čas, saj morajo bralci v popoldanskem času večkrat v vrsti čakati, da pridejo do potrebnne literature.

Valvasorjeva knjižnica si lahko obeta, da se bo število bralcev še povečevalo, saj je samo v prvem pollettu pripravila 16 pravljivih ur za otroke, dve priložnostni razstavni literarni večer. Poleg tega so knjižničarji kar 20 skupin, v katerih je bilo skoraj 500 osnovnošolskih otrok, predstavili knjižnico in njeno delo.

B. DUŠIČ-GORNIK

Odkrivajo Belo krajino

V Belokranjskem muzeju znatno večji obisk

METLIKA - V Belokranjskem muzeju v Metliki so letos prijetno presenečeni nad neprizakovano velikim obiskom takoj njihovih stalnih zbirk kot občasnih razstav v Ganglovem razstavišču. Medtem ko je v preteklih letih v povprečju zašlo v muzej po 10 do 11 tisoč obiskovalcev na leto, jih bo, po ocenah sedeč, v letošnjem letu vsaj dvakrat toliko.

Tako si je ali pa si še bo občasne razstave ogledalo okrog 10.000, stalne pa 15.000 obiskovalcev. Samo v prvi polovici leta si je namreč stalne in občasne razstave ogledalo 12.790 ljudi. V muzeju pravijo, da Slovenci odkrivajo Belo krajino. Je pa med obiskovalci tudi precej takšnih, posebno iz drugih držav, ki isčejo svoje korenine in upajo, da bodo kakšno sled o sorodnikih našli tudi v muzeju. Seveda se v muzeju zavedajo, da se lahko kaj hitro zgodi, da bo začelo število obiskovalcev padati, ko si bodo te množice ogledale vse, kar jim ponujajo. Razen seveda, če jim ne bodo ponudili kaj novega, o čemer v muzeju že razmišljajo.

Priznajo pa, da sedaj prav zaradi velikega obiska precej tripi redno delo v muzeju, saj je še vedno le pet zaplenil, torej toliko, ko jih je bilo ob znatno manjšem številu obiskovalcev. Prav zaradi večje vsoote denarja, ki se je stekla v blagajno od vstopnin, so tehnično nekoliko opremili muzej, kar sicer ne bi bilo mogoče.

M.B.-J.

obdaril habsburški vladar, se je na nek način oddolžil samo novomeški proštji. Njegova zasluga je namreč, da je kralj Maksimilijan 4. maja 1505 vzel v svojo zaščito podložnike in posest novomeškega kapitlja, kakor tudi, da je 16. oktobra 1509, takrat že kot cesar, izdal ustanovno listino novomeškemu kapitiju in mu določil grb. Na njem je v srednjem polju upodobljen zlat neosredlan konj z dvignjeno prednjo nogo, kar je ocenjen namig na ime novomeškega prošta. Slatkonja se tako na simbolični način vrača v Novo mesto.

MiM

Prošt Jožef Lap in arhivist France Baraga pri odlitku v kapiteljski kripti.

Prošt Jožef Lap in arhivist France Baraga pri odlitku v kapiteljski kripti.

M.B.-J.

Uspešna in plodna življenjska pot

Do 28. novembra bo v Mali dvorani Dolenjskega muzeja odprta razstava o življenu in športnih dosežkih olimpijca Leona Štuklja - Izšla jubilejna publikacija

Leona Štuklja, je namreč lahko za zgled vsakomur.

M. MARKELJ

KONCERT: SLOVENSKI OTROCI ZA HRVAŠKE

NOVO MESTO - V nedeljo, 21. novembra, ob 19. uri se bodo na koncert v franciškanski cerkvi predstavili znani zagrebški solisti: primadona zagrebške opere sopranistka Blaženka Milić, mezzosopranistka Margareta Milić, organistka Hvalimirna Blažnajder in Zagrebški baročni trio Ida, ki ga sestavljajo sestre Iva, Dubravka in Ana. Koncert klasične glasbe pripravljata slovenska in hrvaška Karitas ter Hrvatski kulturni dom Novo mesto pod nazivom Otroci Slovenije otrokom Hrvatske.

Stiska obudila talent

Dušan Bojanc se je z družino vrnil na Dolenjsko, v deželo svojih staršev, in se lotil risanja stripov

Dušan Bojanc

samotnem ognjeniškem otoku, ki je bil milijone let izoliran od ostalega sveta, na njem pa so se hranile drugod izumre živali. Skupina znanstvenikov jih želi obdržati pri življenu in med bivanjem na otoku doživljati vrsto napetih dogodovščin.

"To je moj prvi v celoti narejen strip, ne pa tudi zadnji. Ponudil sem ga časopisom in upam, da bo kmalu zagledal beli dan. Zdaj je zanimanje za dinozavre in je v tem pogledu strip aktual. Pri risanju sem se zgledoval predvsem pri znanih mojstrih stripov, risanje pa mi kar gre od rok, čeprav se nisem nikoli likovno posebej izobraževal. To je zdaj moj konjiček, moja želja pa je, da bi mi prinesel tudi kaj gmotne koristi, saj je naša družina v precejsnji stiski," je povedal eden redkih Doljenčev, ki se ukvarja z risanjem stripov. Kakor je namreč ta zvrst zelo priljubljena, pri nas striparjev ni na pretek.

M. MARKELJ

Najlepše knjige

Prvič podeljene nagrade za najlepše slovenske knjige

LJUBLJANA - Na 11. slovenskem knjižnem sejmu so podelili več nagrad, med njimi nekaj novih. Žirija, ki jo vodil prof. dr. Stane Bernik, ob njem pa sta bila v njej še oblikovalca Jani Bavčer in Miljenko Licul, je odločila, da nagrada za najlepšo slovensko knjigo s področja poslovnega dobi zbirka XX. stoletje, ki jo izdaja Cankarjeva založba: zbirko je oblikovala Darja S. Marčina. Med knjigami za otroke in mladino je laskivi naziv Šel knjigi Grdi Raček, ki je izšla pri Mladinski knjigi, opremila in ilustrirala pa jo je Marlenka Stupica. Izmed bibliofilskih izdaj je žirija izbrala Bržinske spomnike s faksimilom, ki jih je izdala Slovenska knjiga, opremil in oblikoval pa prof. Lucijan Bratuš. Oblikovalci in ilustratorji so prejeli Boljkov kipce, založniki pa Boljkovo grafiko. V izboru za nagrado je bila tudi monografija Proti novomeškemu kapitlu, ki je izšla pri Tiskarni Novo mesto - Dolenjski založbi, oblikovala pa jo je Maša Okršlar iz Studia Visio. Četudi nagrade ni prejela, so jo razstavili na posebnem panoju med nagrajenimi knjigami.

NAGRADA ILUSTRATORJEM

LJUBLJANA - Na 1. slovenskem bienalu knjižne ilustracije, ki so ga odprli dan pred pričetkom knjižnega sejma in bo postej spremljal to največjo knjižničarsko prireditve pri nas, so najboljšimi ilustratorjem podelili nagrade in plakete Hinka Smrekarja. Smrekarjevo nagrado je prejela Marija Lucija Stupica za ilustracije Andersenove pravljice Malo morska deklica, ki je izšla pri Mladinski knjigi, plaketi pa sta prejela Alenka Solter za ilustracije Krakarjeve knjige Prišel je lev in Daniel Demšar za ilustracije Arabskih ljudskih basni; obe knjigi je izdala Mladinska knjiga. Smrekarjeva priznanja so prejeli ilustratorji: Maja Jančič, Wang Huiqin in Rudi Skočir.

Prizor iz stripa Skrivnost vulkana

je duha, ki lahko porodi grozljivosti, kakrsne smo si lahko zamišljali le v kaksnem Dantjevem pektlu, pa so se zgodile mnogo grozovitejše v stvarnosti."

- V pripravi imate še nekaj zahtevnih in pomembnih del. Kako je z dolgo pričakovano monografijo Novo mesto?

Franc Šali, urednik in vodja založniškega programa

"Priprave zanjo tečejo že kar nekaj let. Besedilo, fotografije, prevodi, vse je že narejeno, tako da bo prihodnje leto monografija stiskana. Da bo sploh zagledala beli dan, gre zahvala podjetjem in ustanovam, ki so odkupili okrog 700 izvodov. Stroški s tem se niso niso pokriti, upam pa, da bodo z nadaljnimi naročili in subvencijami promocijskimi sredstvi občine Novo mesto, ki zaenkrat še ni pristopila k temu projektu. Še zahtevnejši projekt, ki ga imamo v načrtu, pa je monografija Stička opatija. Gre za nadaljevanje projekta monografij o slovenskih cisterciach dr. Jožeta Mlinariča. Tudi ta monografija bi morda izšla drugo leto."

- Založba iz leta v letu počasi raste. Kje je moja njene rasti?

"To vprašanje smo si zastavili že sami. Lani smo izdali 14 knjig, letos jih bo 18, morda celo 19. Pri tem ne smemo pozabiti, da se v okviru založbe tiskajo tudi osem oziroma štiri dvojne številke revije Rast, kar tudi ni od mua. Mislim, da je doslej tako založba po kvaliteti in po obsegu svojega programa rastla in dosegla tisto mejo, ko se ne more več širiti. Glede možnosti prodaje knjig in kadrovskih zasedb (v založniškem programu

delamo trije: poleg mene še lektor Peter Stefančič in komercalist za prodajo knjig Državko Petrič) je tako obsezen in zahteven program celo prehud zalogaj. Za tak program, kot ga uresničujemo zdaj, bi nas moral biti vsaj še enkrat toliko, če naj bi delovali po normativnih drugih založb. Najbrž bomo morali svoj program zmanjšati. Tudi Tiskarna ne zmore toliko, saj založniški program ni njen glavni; to so predvsem merkantilni izdelki, vezani na potrebe Krke, Revoza, Pionirja in drugih podjetij. Založniški program predstavlja le majhen, vendar zahteven delež."

- Ali kaj razmišljate o osamosvojitvi založbe?

"Načrti, predlogi in razmišljanja so, vendar je vse to začasno zavari proces lastnini. Malo bo treba počakati, da se vidi, kako se bo uredilo in kakšno bo takrat materialno in finančno stanje založbe, potem pa se bomo odločili. Če bi se založba osamosvojila, bi bistveno moralna okrepliti svoj komercialni del in področje priprave. Lahko pa se seveda tudi znotraj odnosov Tiskarni založniški program razvija naprej."

M. MARKELJ

dežurni poročajo

POSEKALA HRASTOVA DREVA - J. P. in J. P. iz Križ sta utemeljeno osumljenja, da sta 30. oktobra v gozdu Šentjošt posekala 19 hrastovih dreves in oškodovala lastnico A. O. iz Velikega Orčka za več kot 50 tisočakov.

UKRADLA SLADKARIJE IN NEKAK KREM - 33-letna N. B. iz Novega mesta je osumljena, da je 9. novembra v trgovini Čekar v Novem mestu ukradla sladkarje in nekaj krem. Trgovino je oškodovala za 6.725 tolarjev.

UKRADEL BARVNI TELEVIZOR - V času od 12. do 14. novembra je neznan storilec v Črnomlju vlomlil v gasilski dom in ukradel barvni televizor. Gasilsko društvo Črnomelj je oškodoval za 50.000 tolarjev. Policisti storilca še iščejo.

OB MOTORNO ŽAGO - V noči na 11. novembra je neznan storilec v Črnomlju prišel v stanovanje, last A. H. iz Črnomelja, ter ukradel 1.400 tolarjev in motorno žago. Nepridiprav je lastnik oškodoval za 20 tisočakov.

VLOMIL V AVTOBUS - 11. novembra je V. Z. iz Ljubljane zaradi okvare parkiral avtobus na Grajskem trgu v Žužemberku. V času od 11. do 14. novembra je vanj vlomlil neznanec in ukradel več tehničnih predmetov. Storilec je povzročil za 120 tisočakov.

S SEDEŽA UKRADEL TORBICO - 13. novembra zvečer je nepridiprav v Škocjanu pred gostilno Luzar vlomlil v osebni avto ter z zadnjega sedeža ukradel žensko torbico, v kateri je imela A. L. iz Novega mesta dokumente in še nekaj drugih predmetov. Oškodoval jo je za 15 tisočakov.

MLADOLETNIK UKRADEL PRECEJ MARK IN ŠILINGOV

TREBNJE - Mladoletnik iz Trebnjega je osumljen, da je v času od 26. oktobra do 7. novembra prišel v stanovanje, last B. B. iz Trebnjega, ter ukradel 3 tisoč nemških mark in 4 tisoč šilingov. Lastnika je oškodoval za 300.000 tolarjev.

NEPREKINJENA ČRTA NI LE ZA OKRAS - Prehitevanje prek polne črte v neglegednih ovinkih je pogost vzrok prometnim nesrečam z najtežjimi posledicami. Če bi se vsak voznik, preden se usesede za volan, vprašal, zakaj se podaja na pot, bi bilo takih primerov, kot je ta na naši sliki, veliko manj. (Foto: I. Vidmar)

KRONIKA NESREC

PREHITEVAL TOVORNJAK - 9. novembra nekaj pred sedmo zjutraj je 41-letni Anton Avsec vozil tovornjak s priklopnikom od Dobruške vasi proti Novemu mestu. Pri vasi Draga je začel prehitevati tovornjak s polpriklipnikom. V tem trenutku pa mu je iz nasprotni smeri pripeljal z osebnim avtomobilom 33-letni Boris Košmrlj iz Novega mesta. Avsec se je začel umikati nazaj na svoj vojni pas, prav tako pa se je umikal in zaviral tudi Košmrlj, nato pa po nekaj metrih vožnje po bankini zapeljal na železni ščitnik betonske ograje podvoza, se večkrat prevrnil in trčil v nasip. V nezgodbi se je Košmrlj hudo poškodoval.

ZBIL PEŠKO NA PREHODU ZA PEŠCE - 12. novembra ob pol dveh pooldan se je na magistralni cesti v Krškem zgodila prometna nezgoda zā-

Zloženke za zaščito otrok

Kako ustaviti naraščajoče nasilje nad najmlajšimi? - Lani 492 otrok in 1.705 mladoletnikov žrtev

V naši družbi se vse pogosteje pojavlja nasilje, katerega žrtve so otroci in mladoletniki. Lani je bilo 492 otrok in 1.705 mladoletnikov žrtev nasilja. Med otroki je bilo kar 37,2 odst. žrtev najtežjih deliktorov nasilja v družini in zunaj nje, med mladoletniki pa 16,4 odst. žrtev najhujšega nasilja. Otroci do 14 let starosti so napogosteje žrtve spolnih napadov in trpinčenja, med mladoletniki od 14. do 18. leta pa prevladuje izsiljevanje, nasilniško obnašanje in ropi. Stopnjuje pa se ne le nasilje nad otroki in mladoletniki, ampak tudi med njimi samimi. Notranje ministrstvo je izdalo tri nove zloženke, s katerimi želi opozoriti na naraščanje nasilja nad najmlajšimi.

Tri zloženke z naslovom: Otroci, Otrokovica pravica je biti varen in Zaščitimo otroka pred nasiljem, je namenjena v prvi vrsti staršem, ki so prvi odgovorni za varnost in dobro počutje svojih otrok. Zloženke naj bi pomagale, da bi pogovor z otroki o njihovi varnosti.

Stevilne okrogle mize, ki so se zvrstile v tem letu na osnovnih in srednjih šolah na temo nasiljem med mladimi, so potrdile, da se otroci z različnimi vrstami nasilja pogosto srečujejo. Policisti so se odločili, da vse svoje moči usmerijo v preventivno delo. Poleg zloženke, ki jih je ministrstvo založilo v nakladi 80 tisoč izvodov, izid pa omogočila zavarovalna družba Adriatic, d.d., so izdali tudi nalepkovo na to temo.

Grožnja, da bo napad na šolo

V petek so preventivno izpraznili brestaniško šolo - Kdo se je poigral z lažnim klicem?

BRESTANICA - Napovedi in grožnje neznancev po telefonih se tudi pri nas vse pogosteje ponavljajo. Ponavadi gre za lažna sporočila, vendar morajo policisti in vsi ostali odgovorni resno reagirati tudi na take klice. 11. novembra je nekdo po telefonu sporočil, da bo naslednji dan nekaj po enajstti urij dopoldan napad na brestaniško šolo. Na srečo se je izkazalo, da je bil klic lažen, vendar so na šoli otroki poslali domov že pred enajsto, ker so klic vzeli zares.

11. novembra je klic o tem, da bo naslednji dan napad na šolo, sprejela cistilka v šoli. Če nekaj časa je neznanca ponovno poklicala in snažilko vprašala, ali je razumela sporočilo. Snažilka je povedala, da je bil to glas mlajše ženske, stare 12 do 18 let, govorila pa je počasi, v počaeni srbohrvaščini. Razen njenega glasu ni bilo slišati nobenih drugih

glasov. Naslednji dan se je za vse otroke pouk končal že ob pol enajstih. Učence so poslali domov, učenci, ki so vezani na šolski prevoz, pa so počakali na prevoz v bližini, medtem ko je 30 otrok vrteca odšlo na sprehod. V tem času so krški policisti skupaj z ravnateljico in hišnikom pregledali vse osnovnošolske prostore, prostore vrtca in pomožne zgradbe ter okolico. Policisti so skupaj z ravnateljico poskušali tudi ugotoviti, kdo bi lahko klical, vendar tega niso mogli razvzlati.

NOVI PREDSEDNIK USTAVNEGA SODIŠČA RS

LJUBLJANA - Ustavno sodišče Republike Slovenije je na svoji 35. seji 10. novembra izvolilo za novega predsednika Ustavnega sodišča dr. Toneta Jerovška, ki bo začel to funkčijo opravljati 25. aprila prihodnje leto. Do tedaj bo opravljal funkcijo sodnik, ki nadomešča predsednika. Dr. Tone Jerovšek bo 25. aprila prihodnje leto prevzel funkcijo predsednika Ustavnega sodišča od dr. Petre Jambrek, ki ga je na to mesto izvolila Skupščina Republike Slovenije 24. aprila 1991. Nova ustanova pa dolga, da predsednika izvolijo sami sodniki izmed sebe.

- Ravnodušnost je kakor led na tečajih - uniči vse. (Balzac)
- Bolje je svoj razum izražati s tem, kar zamolči, kot s tem, kar izrečeš. (Schopenhauer)
- Če hočeš pridno ženo, bodi pravi mož. (Goethe)

V shrambi je eksplodiral plin

Gumijasto cev na jeklenki je pregriznila miš

ZGORNJA POHANCA - 12. novembra je ob štirih zjutraj prislo do eksplozije v stanovanjski hiši Janeza A. iz Zgornje Pohance. Hiša stoji izven naselja. V kletnih prostorih, kjer je kuhinja, spalnica, shramba, kopalnica in kuričica, živita Janezova starša, v prilici pa Janez z družino.

V shrambi v kleti sta bili tudi plinski jeklenka in zamrzovalna skrinja. Jeklenka je bila prek gumijaste cevi skozi steno priključena na plinski štedilnik v kuhinji. Po pregledu je bilo ugotovljeno, da je cev pregriznila miš. Žmes plina se je nato širila po vseh kletnih prostorih. Ob vklonu termostata na zamrzovalni skrinji je prislo do iskre, ki je povzročila, da je plin eksplodiral. Eksplozija je bila tako močna, da je v shrambi pometalo s polje vse živilo, popokale pa so tudi vse pregradne stene. Vrata shrambe in vhodna vrata v kletne prostore je eksplozija popolnoma uničila. V ostalih prostorih je eksplozija poškodovala inventar in pohištvo, popokali pa so tudi nosilni in pregradni zdovi, s sten pa je odtrgalo okno.

V trenutku eksplozije sta stara bila v spalnici, vendar nista bila poškodovana. V zgornjih prostorih, kjer je spal Janez z družino, je eksplozija odtrgalas tečajev vsa vrata ter spalnice in dnevne sobe okna z okvirji, vendar tudi tu na srečo ni bil nobeden poškodovan. Eksplozija je povzročila okrog 4 milijone tolarjev škode.

radi izsiljevanja prednosti na prehodu za pešce in zaradi vožnje z neprilagodljivo hitrostjo glede na vremenske razmere.

Vinko P. se je z osebnim avtomobilom peljal po magistralni cesti iz smeri Drnovega proti Brezancu. Ko je pripeljal v križišče z Leskovško cesto, hitrosti vozila ni prilagodil stanju na cesti, padal je namešč dež s snegom. V trenutku, ko je pripeljal v križišče, je iz njegove leve strani, iz smeri Leskovške ceste proti Stadionu Matije Gubca pravilno po začnamovanem prehodu za pešce prečkal cesto Bajramka K. s 6-letnim sinom Jasminom. Ker voznik ni mogel vozila varno in pravočasno ustaviti, je skušal oba obvoziti, pri tem pa je ospazil peško, ki je se pri padcu hudo poškodoval. Njen sin na srečo ni bil poškodovan.

Čez noč ob šest baročnih platen

V Posavskem muzeju so prejšnji teden tatoi ukradli šest slik s cerkvenimi motivi neznanih avtorjev, vrednih okrog 2 milijona tolarjev - Kljub alarmnim napravam

BREŽICE - V noči od nedelje na pondeljek je nekdo vlomlil v posavski muzej v Brežicah in neznan kam odnesel šest baročnih platen, vrednih okrog 2 milijona tolarjev. Posavski muzej domuje brežiškem gradu že 40 let. Poleg muzeja so prostori z arheološkimi, zgodovinskimi in etnološkimi zbirkami. Nepridipravi so si izbrali eno od teh dvoran in iz nje odnesli 6 platen s podobami svetnikov, dela neznanih avtorjev iz 18. stoletja.

Vloma se je očitno lotilo več nepridipravov; 145 x 80 cm velike slike namreč ne bi mogel na tla spraviti en sam človek, se posebej ne zato, ker je bilo treba spustiti z višine 12 m metrov do tal, nato pa prenesti mimo srednjeveškega zidu v avto. Po sledenju sodeč, so pod galerijsko okno na stre-

ho grajske ledene postavili zložljivo aluminijasto steklo. Storilec je z opeko razbil steklo in z notranje strani odprl okno ter vstopil v galerijski prostor. Spretno je snel šest baročnih platen in se izognil senzorju, ki bi sprožil alarm.

Ko je v pondeljek prišla v službo

muzejska manipulantka Milka Mačrolt in zagledala odprtov okno in razbito steklo, je onemela. Čudno pa se ji je zdelo, da se tat ni lotil bolj dragocenih slik v grafik. Sicer pa muzeju v zadnjih dneh niso imeli več likega obiska. Predvsem si muzej priča ogledov ljudje, ki so na odihu v Termah Čatež. V soboto si ga je ogledalo okrog 40 Avstrijev, v nedeljo pa pet obiskovalcev. Kam so odšli "jubilej umetnosti" s platni, se še ne ve. Dejstvo pa je, da bodo v muzeju morali razmisli o drugačnem varovanju muzejskih dragocenosti, da ne bo v bodoče iz prostorov izginilo še kaj vrednejšega.

LE KDO BO POSLEJ OBDELOVAL LES?

ČRNOMELJ - V času od 7. do 11. novembra je neznan storilec v naselju Zastava pri Črnomlju vlomlil v klet gospodarskega poslopnega lasta A. T. iz Novega mesta, ter mu ukradel motorno žago, električno krožno žago in električni skobelnik. Lastnika je oškodoval za okrog 100 tisočakov. Policisti storilca še iščejo.

PO DOLENJSKI DEŽELI

• Zima nas je te dni določila prenenetila, saj mnogi nanjo še niso računali, očitno pa je bil bolj daljnovidni nepridiprav, ki je 8. novembra v črnomajskem trgovini Borovo ukradel ženske škornje. Kdorkoli jih je že smuknil, je trgovino oskubel za 8 tisočakov, kolikor bi stale, če bi jih plačal.

• 31-letna državljanica BiH je očitno pozabila, da je v trgovini in ne na Rdečem križu, saj je v Emoninom marketu v Črnomljiju nabrala perilo, nogavice, posodo, solnico ter ščetko za stranično školjko in vsem odslala, ne da bi plačala. Trgovino je škodovala za 3.600 tolarjev.

• Pred kratkim smo pisali, da je iz ene od novomeških trgovin izginil barvni televizor, tokrat pa je bil ob njega F. M. iz Podklanca. Ljubitelj televizijskih barv je vlomlil v njegovo stanovanjsko hišo in ukradel barvni televizor, moško denarnico z denarjem in dokumenti. Lastnika je oškodoval za 70.000 tolarjev.

• Pred zapadlim snegom konec prejšnjega tedna so mnogi kmetje pospravljali z njiv repo in kelerabo. K puhanju kolerabe na njivi v Zabrdju se je napotila tudi Mirenčanka D. K. Ko je napulila okrog 50 kilogramov kolerabe, jo je na delu zafolil lastnik njive, zato je zbežala domov.

PRI KRAJIH NI NIHČE MOTIL - Doslej še neznan tatoi so izkoristili samotno zadnjo stran gradu, kjer je nekdo že pred časom pokradel reflektorje. Grad so tatoi obiskali tudi lansko leto, ko so potrgali čisto nove bakrene žlebe. Kot je ugotovila preiskava, so storilci splezali na streho grajske ledene in prislonili lestev. (Foto: B. D.-G.)

PRAZNOVAL MARTINA?

RIBNICA - Nič ni bilo prav K. E. iz Podpreske, ker so ga 3. novembra pozno zvečer v Novem Kotu ob "zeleni meji" ustavili policisti in od njega zahtevali vozinisko in prometno dovoljenje. Policistom je pokazal le orožni list. Kmalu se je izkazalo, da voznikščega plinom nima, ker so mu ga že odvzeli. Policisti so ga nameravali preizkusiti s alkotestom, kar pa je K. E. odklonil. Bilo je še nekaj pretekanj, groženj, poizkus fizičnega obračavanja itd. Policistom pa je bilo počasi zabavo dovolj in so ga odpeljali na ribniško policijsko postajo, kjer so ga pridržali do iztreznitve.

PONEVERJALA IN UNIČEVALA POSLOVNE LISTINE

BREŽICE - Kriminalistična služba je temeljnemu javnemu tožilstvu ovadila 35-letno J. N. iz okolice Brežic, ki je osumljena ponarejanja ali uničenja poslovnih listin in poneverjila. J. N. naj bi kot poslovodkinja poslovalna v trgovskem podjetju Posavje Brežice v času od 4. januarja do 20. oktobra letos ponarejala dnevne obračune blagajne poslovnicne na ta način, da je v dnevničnem obračunu inkasa zmanjševala zneske prejetne gotovine in poneverjala zneske prejetih čekov in bonov. Na ta način je prikrivala zneske, ki si jih je prisvajala od dnevnega inkasa.

V devetih mesecih sta belokranjska sodnica in organ za prekrške začeli prekrške in začaranje zločina. Predlagal je, naj povabijo na obisk predsednika Republikega senata za prekrške ter ga seznanijo s to problematiko. Vendar bodo v Beli krajini najprej zahtevali zagotovila z republike, da bo prispevala dodaten denar bodisi za nadure ali za novo zaposlitev, šele potem bosta občini lahko ukrepali naprej. V črnomajskih vlad namreč menijo, da Bela krajina ni kriva, če je postala obmejna dežela in je zato več prekrškov.

nega denarja za plačilo nadur, v katerih je kolektiv organa za prekrške pripravljen izven rednega delovnega časa rešiti čim več zadev. Zaradi tega je

BELA STAVKA NOVINARJEV

NOVO MESTO - Novinarji in dopisniki športnih redakcij Dela, Republike, Radia Slovenije, Studia D, Televizije Novo mesto, ki poročajo o nogometnem klubu Krka Novoterm, so s suhoperškim poročanjem o prvi letosnjem prvenstvu zmagi izrazili solidarnost z novinarjem Dolenskega lista Igorjem Vidmarjem, ki mu je redar na tekmi z Rudarjem 24. oktobra preprečil vstop na štadion in mu tako onemogočil poročanje o dogodku. Vodstvo kluba je po tekmi sicer priznalo napako in obljubilo, da bo za novinarje pripravilo posebne akreditacije, s katerimi bi jim omogočili neoviran vstop na štadion, česar pa ni storilo. Novinarji smo kljub neuspešnemu nastopom Krke Novotermu v letosnji sezoni poročali korektno in želimo tako tudi nadaljevati, za svoje delo pa potrebuemo vsaj minimalne pogoje.

REKREACIJSKI TURNIR

NOVO MESTO - V nedeljo, 21. novembra, ob 8. uri bo v novomeški športni dvorani rekreacijski turnir v namiznem tenisu. Organizatorji, ki so za najboljše priznali denarne nagrade, bodo sprejemali prijave pred začetkom turnirja.

MARTINOV POKAL V TRBOVLJE

MIRNA - Na tradicionalnem balinarskem turnirju za Martinov pokal se je v nedeljo pod pokroviteljstvom Dane in v organizaciji domačega balinarskega kluba pomerilo 17 parov iz sedmih klubov. Zmagala sta Sluga in Kastelic iz Trbovlja, domačina Kolenc in Lokar sta bila druga in Krmeljčana Jezernik in Šukerča tretja. (R. M.)

Grm dobi novo telovadnico

Osnovna šola Grm zbira denar za prizidek - Denar prispevali tudi učenci lanskega 8.d razreda

NOVO MESTO - Osnovna šola Grm je bila zgrajena leta 1971 za 720 učencev oziroma 24 oddelkov, vendar je že po nekaj letih moral spremeniti preko 1.000 šoloobveznih otrok, s čimer je bil precej onemogočen nemoten pouk, predvsem telesne vzgoje, kjer se v eni telovadnici istočasno drenajo tudi

• Na pobudo sveta staršev je svet šole že marca letos sprejel sklep, da se ustanovi poseben sklad za dograditev šole. V skladu že zbirajo denarna sredstva staršev, občanov in krajevnih skupnosti Kandija - Grm, Majde Šilc in Žabja vas, največ denarja pa je nakazala občina. Od staršev in občanov so pomoči nakazali Tatjana Harlander, Nada in Vincencij Dre, Dubravko Papič in lansk 8.d razred. Do sedaj je šola zbrala blizu dva milijona tolarjev. Projektno dokumentacijo bo pripravila služba za investicije tovarne zdravil Krka, kar pomeni dodatnih 30.000 nemških mark pomoči. Del denarja za investicijo, ki je ocenjena na 500.000 nemških mark, bodo zbrali še iz naslova združene amortizacije nepreričnini pri novomeški občini, pomoči podjetij in iz proračuna šole same.

po trije oddelki. Poleg nove male telovadnice bi šola nujno potrebovala še učnike za računalništvo, diferencirani pouk, tehnično vzgojo na razredni stopnji in videoteko, zato so se na Grmu odločili, da gredo v investicijo, s katero bo dogradili šolo s potrebnimi prostori

Kočevke pričakujejo Olimpijo

Kočevske rokometnice zlahka premagale zadnjevrščeno Velenje - Ob Ukrajinkah se je izkazala tudi Dragičevičeva - V naslednjem krogu bodo doma igrale s slovito Olimpijo

VELENJE - Rokometnice Kočevja nadaljujejo svojo zmagovalno pot proti naslovu jesenskih prvakinj v prvi slovenski rokometni ligi. V Velenju so zlahka opravile tudi s sicer zadnjevrščeno mlado ekipo Velenja, ki pa od tekme igra vse bolje in ni daleč čas, ko bo končno prvič letos okusila slast zmage.

Da so Kočevke to sezono najmočnejša ekipa v ligi, so dokazale že v prvih minutah, ko so povedeli s 6:0. Velenčanke so se sredi prvega polčasa nekoliko opomogle in se približale Kočevkam na vsega 3 zadetke razlike. K sreči se Kočevke niso pustile presesteti in so nato s hitrimi protinapadi dosegli kar 8 golov zapored in vprašanje zmagovalca je bilo rešeno, saj se je prvi polčas končal z izidom 20:10 za odiščne gostje.

V drugem delu igre so kočevske rokometnice, zadovoljne nad že pri-

služeno zmago, nekoliko popustile, Velenčanke pa so uredile svoje obrambo, ki je delala precej manj napak kot v prvem delu, in s končnim izidom 31:25 za Kočevke so bile lahko še najbolj zadovoljne domačinke, ki bi lahko v tem srečanju izgubile z veliko večjo razliko. Največ golov za Kočevke so dosegli odlčni Ukrajinski Gorbunova (7) in Burjakova (5) ter Dragičevičeva (6). V naslednjem krogu bodo Kočevke igrale doma z Belinko Olimpijo, ki je Kočevje sicer premagala že na začetku sezone, vendar so tekmo kasneje razveljavili in zmago prisodili kočevskim rokometnicam. Ljubljancanke so slovita ekipa, ki je igrala vodilno vlogo tudi

v nekdanji jugoslovanski prvi ligi, in tudi letos merijo na naslov državnih prvakinj, zato bo tekma prav gotovo zelo zanimiva in težka, morebitna zmaga Kočevk pa bi jim prinesla psihiološko prednost pred zaključnim delom prvenstva, ko bo najboljših šest ekip dokončno odločalo o državnem naslovu.

KRKA NOVOTERM : ISTRAGAS JADRAN 1:0

NOVO MESTO - Nogometni Krke Novoterm so na srečanju 14. kroga tekmovanja v prvi nogometni ligi premagali Istragas Jadran z 1:0. Golje v 18. minutu prvega polčasa dosegel Čižmarevič. Krka Novoterm je s tremi točkami na zadnjem mestu prvenstvene lestvice.

Poraz po zmagi nad Dravo

Novomeške rokometnice premagale zadnje in izgubile s prvimi na lestvici prve državne lige

NOVO MESTO - Rokometnice Novega mesta v predzadnjem kolu tekmovanja v beli skupini prve državne lige zasluženo z 26:15 premagale Dravo, ki je nedvomno najslabša ekipa v drugi skupini prve lige, ter s tem dosegle prvo zmago v letosnji sezoni. V sicer precej nezanimivem srečanju so za Novomešanke dosegli največ zadetkov De-

rčarjeva (9), Turkova, ki si je že precej opomogla od poškodbe ključnice (7), Tomasova in Veseličeva pa po štiri.

V šestem krogu so Novomešanke gostovalo v Škofijah pri ekipi Marcus Burja, ki vodi na lestvici bele skupine in bo v drugem delu prvenstva skoraj zagotovo nastopala v družbi najboljših v kakovostenosti modri skupini prve državne lige. Prvi polčas so se Novomešanke odlično upirale favoriziranim domačinkam, ki si nikakor niso mogle priboriti večje prednosti, in izid ob koncu prvega dela igre je bil 13:10 za Škofjanke, kar je bilo za Novomešanke zelo ugodno. V začetku drugega polčasa se je spet ponovila stara zgodba iz letosnje sezone, ko Novomeške rokometnice v prvih desetih minutah popolnoma popustile, kasneje pa velike razlike v zadetkih niso mogle več popraviti. Tudi tokrat se je izkazala Turkova, ki je kar devetkrat zatrešla mrežo domačink, Derčarjeva je bila uspešna petkrat, Tomasova in Veseličeva pa sta tudi na srečanju v Škofijah dosegli po štiri zadetke.

Ribničani niso izkoristili priložnosti

Imeli tri igralce več, a tekmo izgubili

RIBNICA - Rokometni Ribnici so pripravili svojim navijačem razočaranje, saj so na domaćem igrišču izgubili tekmo z neposrednim tekmemecem za uvrstitev v zgornji del lestvice prve slovenske rokometne lige, Fructalom iz Ajdovščine. Srečanje v ribniškem športnem centru je bilo v prvem polčasu povsem izenačeno, na kar kaže tudi izid prvega dela igre 11:11.

Tekmeca sta bila izenačena tudi v nadaljevanju dvoba, vendar je gostom uspešno priboriti si zadetek ali dva prednosti. Ribničani so kljub pritisku Ajdovčev sredi drugega polčasa le uspeli ponovno vzpostaviti ravnotežje na igrišču, a kaj več ob izvrstni obrambi gostuječega vratarja Turka niso mogli storiti. Groba igrat ajdovske obrambe, ki je sodnik sicer kaznoval s pogostimi izključitvami, je povsem razorozila ribniške strelice, ki Turku niso mogli do živega niti takrat, ko so imeli na igrišču kar tri igralce več kot Ajdovčev. Zamudeno priložnost je znal kaznovati Lebane, ki je poleg Turka tudi najbolj zaslužen za zaslzeno zmago Fructala. Največ golov za Ribnico so dosegli Dokič (7) ter Marolt in Lesar po pet.

Tekmeca sta bila izenačena tudi v nadaljevanju dvoba, vendar je gostom uspešno priboriti si zadetek ali dva prednosti. Ribničani so kljub pritisku Ajdovčev sredi drugega polčasa le uspeli ponovno vzpostaviti ravnotežje na igrišču, a kaj več ob izvrstni obrambi gostuječega vratarja Turka niso mogli storiti. Groba igrat ajdovske obrambe, ki je sodnik sicer kaznoval s pogostimi izključitvami, je povsem razorozila ribniške strelice, ki Turku niso mogli do živega niti takrat, ko so imeli na igrišču kar tri igralce več kot Ajdovčev. Zamudeno priložnost je znal kaznovati Lebane, ki je poleg Turka tudi najbolj zaslužen za zaslzeno zmago Fructala. Največ golov za Ribnico so dosegli Dokič (7) ter Marolt in Lesar po pet.

PETROV IN STRAŠEK V REPREZENTANCI

NOVO MESTO - Mladi košarkarji Novega mesta Simon Petrov in Matjaž Červ sta udeležili priprav mladinske košarkarske reprezentance, ki se v Polzeli pripravljajo za nastop na Evropskem mladinskem prvenstvu. Zaradi njune odstotnosti so moralni košarkarji Novega mesta 92, i so na zadnji tekmi premagali Brežice z 84:81, prestaviti kar dve prvenstveni tekmi, ki jih bodo odigrali kasneje, vsekakor pa pred združitvijo obe skupine druge lige.

• Obletnica osvoboditve zasluži, da se je spomnimo drugače kot pa z demonstracijo orožja in korakanjem. (Janša leta 1985)

Mlada artistika drži v roki sokola, simbol organizacije, ki ji je z dušo in srcem pripadal Leon Šukelj. (Foto: I. Vidmar)

Špektakel, šport, estetika

V predstavi ob 95-letnici Leona Šuklja so ustvarjalci združili umetnost, šport in špektakel

Matjaž Berger, inscenator artistično-gimnastične akcije Pariz - Amsterdam - Berlin - Novo mesto, je z najboljšim spoštovanjem do svojega velikega someščana gospoda Leona Šuklja, pripravil špektakel, ki ga bo novo mesto ponovilo še dolgo dolgo časa. Športni nastop, ki je v svoji vrhunski izvedbi sinonim za estetiko, duh starih Grkov, ki so kulturo telesa postavili ob bok umetnosti in filozofiji, in veliko ime najstarejšega olimpijskega zmagovalca so bili trije stebri neponovljive predstave ob proslavi 95. rojstnega dne Leona Šuklja.

Mnogi dvornljive smo se bali, da predstava, ki so jo pripravljali, ne bo tisto, kar si častni meščan Novega mesta ob visokem življenjskem jubileju zaslubi. Pa smo se zmotili, saj smo doživelji resničen špektakel, katerega simbola energija je bila dostopno veličini njegove osebnosti. Padeljski desani in helikopter, ki naj bi simbolizirala telovadne elemente, je nadomestila pretresljivo svečana atmosfera deževnega polmraka. V tej nepričakovani scenografiji so krčče besede artistične, ki je pod častnim odrom napovedoval zdravljeno Evropo, zvenela mogočnje, kot bi zvezne ob kičasto sončnem dnevu.

Prehod od simboličnega k dejanskemu je bil ob veličastni scenografiji Anastasije Korsič, futuristični mitološki predstavi oddelka za špek-

kelske umetnosti Novo mesto 1917 in genialno izbranemu glasbenemu ozadju pravzaprav ostal nedovrsen, tako da je nastop telovadcev in skalca ob palici dajal včas nadstvarnosti. Ravno istočasnost vseh dogodkov oziroma večdimenzional-

• Žal pa si bomo morali prirediti zapomniti tudi po nespretnosti organizatorjev, ki so v protokolu očitno pozabili na slavljenca; 95-letni Leon Šukelj je moral skoraj pol ure čakati na deževje v greci pred zaprtimi vrati športne dvorane, med prireditvijo sedet na preprihu blizu vrati in po prireditvi skoraj sam paš odditi do hotela Metropol, kjer so se glavni organizatorji že zabavali s "pomembnejšimi" gosti. Pred zaprtimi vrati športne dvorane je ostalo kar nekaj povabljenih častnih gostov in Novomeščanov, ki so poštano plačali vstopnice. Vse to meče temno senco na veliko slavlje. Menda ja ni bil Leon Šukelj izkoriscen za pridobivanje političnih točk? So mar pozabili, da ima čilci mož kljub vsej svoji energiji vendarle 95 let?

nost dogajanja in predstava športnikov, ki ji je bila odvzeta agonistična dimenzija, je poudarila estetiko plati športnikev gibanja in dala dogdku pečat popolnega špekta-

IGOR VIDMAR

Novomeška zmaga Kočevkam

Lik Tilia je nepričakovano gladko premagala Novomeščanke - Najboljša Katja Hočvar

NOVO MESTO - Odobjkarice Liki Tilia iz Kočevja so mladi Novomeščankam dokazale, da so še vedno najboljša dolenjska ekipa. Kljub temu da je v ekipi Novega mesta več odličnih posameznik, je v soboto z zmagovalcem do izkudenja. Liki Tilia niso mogli storiti. Groba igrat ajdovske obrambe, ki je sodnik sicer kaznoval s pogostimi izključitvami, je povsem razorozila ribniške strelice, ki Turku niso mogli do živega niti takrat, ko so imeli na igrišču kar tri igralce več kot Ajdovčev. Zamudeno priložnost je znal kaznovati Lebane, ki je poleg Turka tudi najbolj zaslužen za zaslzeno zmago Fructala. Največ golov za Ribnico so dosegli Dokič (7) ter Marolt in Lesar po pet.

Del krivde za bledo igro novomeških odobjkaric sicer lahko iščemo v zasednosti novomeške športne dvorane, kjer zadnji teden zaradi priprav na proslavo 95-letnice Leona Šuklja niso mogle trenirati, vendar to ne more biti opravljeno za brezvoljno in neorganizirano igro, ki na more sloneti le na dveh najboljših, ki si kljub nizki morali ostalih igralk svedno prizadevata obrniti rezultat v korist njune ekipe. Odobjka je kolektivne igra, uspeh v njej pa je odvisen od igre vseh šestih igralk na igrišču. Tudi ko na začetku ne gre vse tako, kot bi se želele, ne bi smeli obupati, temveč bi morale igrat svojo igro tako, kot so to storile na prejšnjih tekmacih.

I. V.

ŠPORTNI TEDNIK
EKIPA

MARJAN ŠPILAR, ravnatelj osnovne šole Grm: "Z novo telovadnicu bomo bistveno izboljšali pouk športne vzgoje in ga približali vsaj minimalnim standardom, ki veljajo za šole s preko 1.000 učencih. Hvaležni bomo za vsak prispevek staršev, krajov in podjetij."

Na divje tudi v zdravstvu?

Letos je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije kar s 132 zasebniki sklenil pogodbe za opravljanje zasebne zdravstvene prakse. Po podatkih Zdravniške zbornice je ta trenutek še 600 kandidatov za pridobitev koncesije. Zdravniki zasebniki torej postajajo vsakdanost, hkrati s tem pa se porajajo vprašanja in dvomi. Gre res za divjo privatizacijo v zdravstvu, kot trdijo nekateri?

Slovensko ministrstvo za zdravstvo si želi razvoja zasebne prakse na tem področju, a hkrati ne ve, kako daleč bodo šli v tem procesu. "Izkusnje iz drugih držav, v katerih se uvaja zasebna praksa, govori, da odstotek zasebnih zdravstvenih dejavnosti ne sme biti previsok, nekje med 15 do 20 odstotki. Imam občutek, da bo pri nas v začetku ta odstotek višji, vendar pozneje ne bodo vsi imeli materialnih pogojev za obstoj," pravi državna sekretarka v ministrstvu za zdravstvo Dunja Piškur-Kosmač.

Po zakonu ni mogoče ovirati tistih zasebnikov, ki izpolnjujejo vse pogoje. Zasebniki po novem še ne morejo opravljati samo bolnišnične dejavnosti. Edina dodatna omejitev je še ta, da prosilci delajo že najmanj dve leti v javni zdravstveni službi. Kandidati morajo predložiti tudi potrdilo javnega zavoda ali kolega zasebnika, da bo prevzel njihove bolnike v primeru odsotnosti, ter predpogodbo ali pogodbo o najemu prostorov, če nimajo lastnih. Ravno na tej točki so se zaostri odnosi v brežiškem zdravstvenem domu.

Zadevo so obravnavali tudi na izvršnem svetu, saj sta njegova člana Slavko Sušin in Marjan Gregorič, ki sta hkrati tudi člani sveta zdravstvenega doma, menila, da mora izvršni svet ali pa občinska skupščina nemudoma poseči v dogajanje v zdravstvenem domu. Doktor Sušin je opozoril, da gre za divjo privatizacijo v zdravstvu, na katero je treba takoj opozoriti zdravniško društvo, ministrstvo in zbornico ter zaprositi za pravno tolmačenje zadev.

V brežiški hiši zdravja že zamujajo z uvajanjem zasebne prakse, in to zaradi medsebojnih razmerij. Kaj se pravzaprav dogaja v zdravstvenem domu? Kdo lahko odloča o njegovi nadaljnji usodi? Že omenjena člana izvršnega sveta skupščine občine najbolj moti, da so med kandidati za zasebne direktor zdravstvenega doma in še dva člana sveta zavoda. Zakaj? Zato, ker zaradi dvojnih vlog ti sami sebi določajo pogoje o najemu, pripravljajo pogodbe o sodelovanju in o odškodnini za souporabo skupnih prostorov.

Ali direktor podpisuje pogodbo sam s sabo?

Tako se je vpraševal Slavko Sušin, Marjan Gregorič pa je ob tem še menil, da tudi predsednik sveta zavoda ne more podpisati pogodbe z direktorjem. Po njegovem bi morali kandidati podpisati pogodbo z lastnikom, to je občino. Vsekakor pa meni, da bi bilo treba zadeve čimprej pravno razrešiti in takoj imenovati novega vršilca dolžnosti direktorja.

Zdravstveni dom je bil zgrajen s pomočjo samoprispevkov občanov, hkrati pa je, tako pravi direktor Branko Barlič, občina samo lastnik zgradbe, medtem ko premičnine v njej poseduje zdravstveni dom.

Kaj bi se zgodilo, če bi kandidate za zasebno prakso silili, da vlagajo ogromna sredstva v ureidev ordinacij v zasebnih hišah? Morda nekaj podobnega, kot se je že v Ilirske Bistrici in še kje. Tam se v novem zdravstvenem domu zdaj bohotijo sedeži drugih podjetij, medtem ko je zdravnikom in pacientom ostala stara stavba.

Brežiška občina je že jasno pokazala, da želi obdržati v zgradbi zdravstvenega doma sedano dejavnost, torej poleg državnega dela zdravstva tudi privatni del. Če bi se zasebne ordinacije odpirale drugod po mestu, bi postal dom prevelik in bi ga bili prisiljeni oddajati drugim najemnikom. V tem primeru bi bili na slabšem spet občani,

biv celoti namenili ambulantam, upravo pa preselili v klet. Štirje zasebni zdravniki so v soglasju z občino in vodstvom doma že sklenili predpogodbo o najemu prostorov za ordinacije.

Ordinacije v najem

Najemnina je 10 mark na kvadratni meter in jo je določil izvršni svet. Na prvi pogled se zdi, da gre za razprodajo družbenega imetja, vendar treba povedati, da gre za prazne prostore in da mora vsak najemnik na vsak kvadratni meter svoje ordinacije plačati še 0,8 kvadrata za souporabo pripadajočih skupnih površin. Vse ostale stvari odnosih med državnimi in zasebnimi uporabniki zdravstvenega doma ostajajo še neurejene. Mnogi se bojijo, da bo pri tem ostalo in da bodo kandidati izkoristili svoj sedanji status v zdravstvenem domu, da bi si izposlovali čim bolj ugodne pogoje za najem. Direktor Barlič trdi nasprotno. "Najemnina je določil izvršni svet, o najemu premičnin pa se dogovarja zdravstveni dom. Opromo bomo ovrednotili s pomočjo sodnega cenuča in jo nato na osnovi te ocene ponudili kandidatom v odkup ali v najem. S posebnimi pogodbami bomo uredili poravnvanje stroškov za elektriko, čiščenje in drugo. Računamo, da bodo skupni stroški za najemnika znašali od 700 do 1000 mark mesečno. Najemnina bo strogo namenska za investicijsko vzdrževanje zgradbe."

Direktor Barlič je opozoril tudi, da je

povsem odveč strah občanov, da zdaj pri teh zdravnikih zasebnikih ne bodo več mogli uveljavljati uslug ter da bodo v "njihovem zdravstvenem domu" zasebniki bogateli. "Dogovorjeno je, da v zdravstvenem domu lahko delajo samo tisti zasebni zdravniki, ki bodo imeli pogodbo z zavarovalnico, to pomeni, da bodo k njim lahko prihajali občani z zdravstveno knjižico. Če zdravnik ne bo imel več koncesije, bo moral zapustiti zavodové prostre," je še dodal.

Se daleč do pravega

Zavod za zdravstveno zavarovanje bo izdal koncesije samo določenemu številu zdravnikov, ki po postavljenih normah pridajo občini. Vsak zasebni zdravnik bo iz zdravstvenega doma v zasebno ordinacijo tako poleg svojih pacientov odnesel tudi pripadajoča sredstva. Zasebni zdravniki s koncesijo delajo po cenah, ki jih določa zavarovalnica in imajo tudi enake norme, zaposleni pri njih pa tudi enak status kot tisti v javnih zavodih. Vse to pomeni, da ni dvojnih cen in da taksi zasebni zdravniki ne bodo mogli računati na svojo roko.

Zdravniki pa se kljub temu vse bolj odločajo za zasebno prakso. V brežiškem zdravstvenem domu okrog novega leta pričakujejo dovoljenja za trije zobozdravniki in en pediater. Za samostojno poslovanje se odločajo predvsem zaradi čistih računov (da se ve, koliko je kdo naredil), zaradi večjih možnosti za strokovno delo, nenazadnje pa tudi zaradi možnosti,

da po lastnih željah in zmožnostih delajo tudi čez normo, seveda za samoplačnike, in da dajejo za doplačilo tudi nadstandardne usluge.

Občani se torej ne bi smeli batiti, da bodo izgubili svoje zdravnike, hkrati pa tudi ne smejo pričakovati preveč. Zasebni zdravniki brez pogodb z zavarovalnico lahko delajo več in bolje, a za dodatno plačilo. To je glavna ovira, da ne bodo dosegljivi vsakemu občanu. Drugač je zasebniki s koncesijami. K njim bodo občani lahko prišli, vedeti pa je treba, da kljub vsemu to še ne bo prava konkurenca državnemu zdravstvu.

Da bo v zdravstvu kaj bistveno drugače, bo moralo preteči še precej vode. Zdravstvo je zdaj na velikem prehodu, ki ga bodo žal spet najbolj zaznali bolniki. Že zdaj so ga pošteno plačali z dodatnim zdravstvenim zavarovanjem, vse bolj jasno pa postaja, da ga bodo še bolj. V ministrstvu za zdravstvo namreč želijo zdravstvo postaviti z socialnih na tržne osnove. Že z naslednjim letom naj bi zmanjšali javno porabo tako, da bodo zožili pravice z zdravstvenega zavarovanja in jih del še prenesli na prostovoljno zavarovanje. Krajše: za enake pravice bo treba še doplačati. Ker nam iz vlade istočasno grozijo tudi z nižjimi plačami, višjimi davki, cenami elektrike in še čim, lahko rečemo samo: Gorje tistim, ki bodo v naslednjih desetih letih bolni!

BREDA DUŠIČ-GORNIK

NOVO MESTO LEONU ŠTUKLJU V ČAST

FOTO: J. PAVLIN, M. MARKELJ, I. VIDMAR

Prireditve v počastitev 95. rojstnega dne najuspešnejšega slovenskega športnika doslej in najstarejšega olimpijca na svetu Leonu Štuklja so se začele že v četrtek, 11. novembra, ko je slavljenec prispel v Novo mesto in so mu na občini pripravili sprejem, na katerem je župan Franci Koncilija v imenu vseh Novomeščanov prisrčno objel slavljenca (slika desno v sredini). Zvezcer je bila otvoritev priložnostne razstave v Dolenjskem muzeju, naslednji dan pa je Štukelj med drugim obiskal tudi slovenski kartuzijski Pleterje, kjer ga je sprejel prior Hollenstein (slika levo spojni). Popoldne je bil v hotelu Metropol slovensen sprejem, ki so ga pripravili člani vseh slovenskih gimnastičnih generacij.

Ob 16. uri se je začela osrednja prireditve, ki jo je insceniral Matjaž Berger imenovan Pariz-Amsterdam-Berlin-Novomesto. Klub dežu in hladu se je na križišču pred Tilio zbrala množica meščanov in gostov, ki so z burnim ploskanjem pozdravili prihod Leonu Štuklja. Po prihodu olimpijskega ognja (slika zgoraj) sta na prizorišče prisla dva odlična veterana: najstarejšega še živecega olimpijskega zmagovalca na svetu so pripeljali v rolle-royceu starejšega letnika. Prvi del akcije, imenovan Sever-severozahod, je bil z galopom konjenice in prihodom artistov končan v nekoliko okrnjeni obliki (zaradi slabih vremenskih razmer ni bilo padalcev, sloviti atlet Pietro Mennea pa je bil zadrian), vendar je bil kljub temu primeren uvodni takt v glavno prireditve v športni dvorani pod Marofom.

V drugem delu artistično-gimnastične akcije, imenovanem Olimp, so na sceni, ki jo je zasnovala tržaška Slovenka Anastasia Korsič, s pomočjo uvodne dvojne projekcije filmskih posnetkov človekove hojo po Mesecu in vrhunske gimnastike ter seveda skrbno izbrane glasbe pričarali veličastno vzdružje zmagovaljivih človekovičih zmogljivosti in lepotе gibanja, ki premaguje naravne danosti, gravitacijo in ugrezjenost v neizražanje. Lepoto, ustvarjalnost in čarobnost giba so v nadaljnjih nastopih še poudarili tako artisti Oddelka za špekakleske umetnosti Novo mesto 1917 kot slovenski telovadci, ki so v sočasnih nastopih na parterju, dveh bradljah, šestih konjih z ročaji in na drogu ter s skokom s palico (slika levo in desno v sredini) odlično opravili svojo nalogo ter izvrstno izpeljali zamisli avtorja akcije inscenatorja Matjaža Bergerja, ki se je pojgral tudi s simboli (sokol, lev) in jih postavil iz fikcije v dejansko. Vrhunec slovesnosti je bil, ko je dr. Janez Drnovšek ob navdušenem ploskanju občinstva podelil Štuklju četrto zlato medaljo in red sokolskega viteza. Slavljenec je bil na poti do svojega sedeža deležen mnogih stiskov rok in čestitk, med drugim mu je čestital tudi predsednik Republike Slovenije Milan Kučan (slika spodaj), ki se je kot mnogi drugi pomembni gostje udeležil slovesnosti v Novem mestu. Mesto se je tako svojemu velikemu rojaku oddalilo z častmi, kot mu nedvomno gredo.

MILAN MARKELJ

Narava je vir zdravja

Narava nam ponuja še komaj slutene vire zasluga. Po mnenju Staneta Erjavec bi se z zeliščarstvom v Sloveniji lahko preživilo trideset tisoč ljudi. Naravna tovarna zdravja je predvsem Kočevski Rog s planoto, ki že sedaj daje zares odlična zdravilna zelišča

Narava ima vsega v izobilju, koristnega in škodljivega, človekova naloga pa je, da se zna z dobrim okoristiti in škodljivega varovati. Dovolj dolgo že biva pod tem soncem, da bi se lahko iz izkušenj marsikaj naučil. Žal je človek um omejen in njegovo življenje prekratko, da bi znal vse izkušnje in znanje, ki si ga je pridobil, koristno uporabiti in ga primerno posredovati prihodnjim rodovom. Zato je tudi zgodovina človekovega bivanja tako pestra, a, gledana z daljše perspektive, tudi enolična, kajti zdi se, kot da se vse ponavljajo v enakomernih intervalih in da se je človek iz dobrih in brdkih izkušenj v zgodbini kaj malo naučil. Kot da izkušnjam prejšnjih rodov ne verjam, ampak hoče vse preizkusiti na sebi - znova in znova.

Nekaj podobnega se dogaja tudi z zdravilstvom. Od pradavnin pa do danes je človek preizkusil že nešteto zeli, zdravil in zastrupljil je z njimi, a znanja o njih dobrodelnih in škodljivih učinkih je ohranil kaj malo, vsaj v zavesti ne. Zlasti v zadnjih desetletjih, ko je bilo skoraj bogoskrnsko prisegati na kaj drugega kot le na moderno medicino, je šlo mnogo znanja v pozabo. A glej, prav zadnja leta je pričela medicina ugotavljati tudi svoj skrajni domet in dopuščati prostor in možnost tudi alternativnim načinom zdravljenja. Stem seveda ni priznala svojega poraza, ampak zmago nad samim seboj, kajti le tisti, ki je v sebi dovolj močan, zna cenit tudi drugega. Vse pa kresči le ni šlo v pozabo in Slovenci smo lahko

srečni, da živimo na koščku zemlje, ki je po prepričanju nekaterih z zdravilnimi zelmi še posebej obdarjen. O tem je vsekakor prepričan Stane Erjavec, sicer dolenski rojak, doma iz Podljubnega, ki živi v Ljubljani, kjer je predsednik društva zeliščarjev in eden redkih Slovencev, ki se z zeliščarstvom ukvarja kot z obrtjo. Je pa, kar se svoje dejavnosti tiče, neizmeren optimist. "Slovenija ima take naravne danosti, da bi se z zeliščarstvom posredno ali neposredno preživilo lahko več kot 30 tisoč ljudi," pravi Stane. Zlasti velike perspektive vidi v ogrom-

Stane Erjavec (desno) predava skupini zeliščarjev.

naše korenine

»Mamilo« za puščobne dni

Številne kočevarske vasi pod Mirmo goro so med vojno pogorele, tudi Vrčice, čeprav v njih niso živelji le Kočevjarji. V večini teh vasi ni življenje nikoli več vzplamelo. V Vrčice pa se predvsem v zadnjih letih zopet vrača. Gotovo tudi zato, ker imajo to prednost, da ležijo ob partizanski magistrali in ne na samotni jasi sredi roških gozdov. Danes šteje vasica že deset v glavnem novih ali prenovljenih hiš. V eni od njih živijo Štalcarjevi, kdo se pred desetletjem tja preselili iz Novega mesta.

Gospodar Ciril Štalcar je sicer domačin, rojen na bližnjih Selih. Čeprav je imel vse prej kot lahko mladost, so mu očitno ostali v spominu le prijetnejši dogodki, zato sta se z ženo Stanko tudi odločila, da jesen življenja preživita pod Mirmo goro. Njegov oče, ki je bil Kočevar, je že pred drugo vojno odšel v Nemčijo s trebuhom za kruhom. Kmalu mu je sledila mama, ko pa se je začela vojna, še vsi trije otroci. Ciril je v Nemčiji štiri leta obiskoval šolo in ko se je po osvoboditvini vrnil v domovino, je z grozo spoznal, da je slovenčino skoraj pozabil. A se je v slovenski šoli hitro znova naučil. Iz tistih časov mu je ostal najbolj v spominu vedno prazen želodec. "V letih odrasanja nas mama ni mogla nasičiti. Nam otrokom je bilo hudo, njej pa š bolj. Zato sem si moral vsakdanji kruh zaslužiti sam. Pridvek gospodarji sem služil za pastirja, preden sem se odločil za šolanje v železničarski šoli v Ljubljani," razpreda spomine.

Kot ključavničar se je zaposlil na železnici v Novem mestu, kjer je po 38 letih dočakal upokojitev. Že prej sta z ženo razmisljala, kako bosta preživela jesen življenja. Predvsem sta si že zelela miru, ki sta ga na Vrčicah našla obilo. V začetku se jima je zdelo, da ga je kar preveč. Oba sta se nameč prej veliko ukvarjal s športom. Ciril je balinal, igral sal, bil strelec, ribič. Vsega tega potem ni bilo. Zato sta z ženo začela kegljati v semiškem društvu upokojencev, pravita pa, da bo na Vrčicah kmalu tudi balinišče. Čeprav sedaj nima več rekreacije, kakršno je imel v Novem mestu, pa se ji Ciril nikakor ni odpovedal. Hitro se je znašel v novem okolju, se mu prilagodil in zaživel povsem novo, morda še

veliko bolj ustvarjalno življenje. Z obema rokama je sprejel vse, kar mu je ponudila narava, zlasti gozd, na pragu katerega živi. Pa naj gre za gobe in druge gozdne sadeže ali za polhe. In ko tako stika po obširnih gozdovih pod Mirmo goro, mu pogled uide tudi na leskovo šibje. Dobro ve, kje in kako raste in ko postajajo noči vse daljše, podnevi pa se meglavleče okrog hiš, zapne k traktoru priklico in se odpravi v leščevje. Odbira le leskove šibe, ki so gladke in starikave, ki so torej rasle počasi. Le takšne so namreč dobre za pletenje košar. In ko potem brije okrog vogalov, Ciril zakuri v svoji mizarski delavnici in plete. Košare, koše, majhne, velike. Vsak izdelek je unikat zase, vvsakem jaj kanček njegove neizmerne domišljije, izvirnosti, del njega samega. Tako unikatov je šlo ne le po Sloveniji, ampak daleč po svetu, vse do Amerike, na stotine. Vse je poklonil, doma ni ostalo skoraj nič. Žena je morala skrbno spraviti košarico, ki jo je naredil za velikonočni žegen, sicer bi gotovo tudi ta že dobila noge.

"Očitno sem zgrešil poklic, kajti bolj kot kovina me privlači les, iz katerega veje neiz-

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Ciril Štalcar poučuje sosedova fantiča Mihaela in Dejana, kako nastane košarica

FOTO: M. BEZEK-JAKŠE

odpovedala. Predvsem pa so za Erjavčeve zelišča pomenila dohodek. Nabirali so vse vrste gozdnih sadežev, od jagod in borovnic naprej, predvsem pa rastline, ki jih je prepoznao le izurjeno oko. Te je odkupoval Bahovec, lastnik gozda Padež, ki je imel v Ljubljani lekarno.

Zivljenska pot je Staneta ločila od domačega Podljubnega, od zelišč pa ne. Med dopustom pa najraje odhajal v roške gozdove, kjer je nabiral gozdne sadeže in zelišča in kjer se je najbolje počutil. Naključje pa je hotelo, da je hudo zbolel na pljučih, in ker je bil na večino zdravil alergičen, so ga z Golnika zdravilniki odpustili kot brezupen primer. Stane pa je po materi ni podedoval samo poznavanja zelišč, podedoval je tudi vero v njihovo moč. Lotil se je kuhanja eteričnih olj in rezultat je kmalu blagodejno okusil na sebi. Čez dve leti zdravnik niso verjeli, da je slika pljuč zares njegova, tako se je stanje izboljšalo. Od takrat naprej se je Stane posvetil samo še domačemu zdravilstvu. Sam je najboljša reklama za svoje naravne prepa-

rate. Pozdravil si je pljuča, opomogel si je po dveh infarktih, sam si je ozdravil "neozdravljivo" glivično bolezen na roki, dobil je močne in goste lase. Čeprav se že bliža sedemdeset letom, je ta za tradicionalno medicino tako rekoč že odpisani človek čilživen, delavan in poln načrtov. Prepara, ki jih izdeluje izključno iz gozdnih pridelkov, največ seveda z Rogo, prodaja po vsej Sloveniji in pošte, ki jo dobiva, so predvsem pohvale in zahvale. Še najbolj je ponosen na svoje lepo dišeče jelkino eterično olje, ki ga je najprej pričel pripravljati, prvega v kotlu iz nerjavečega železa, ki ga je dobil od znanega zeliščarja Maršiča, ter mazilo, ki ga pripravlja iz njega v kombinaciji z drugimi snovmi, izdeluje pa še šentjanževno oljno olje, roški šentjanžev čaj in glogov čaj, ki je zlasti v zadnjem času postal znan kot zdravilo za bolezni srca. Še marsikaj drugega zna Stane izvabiti iz svoje "roške tovarne zdravja", a ostanimo zaenkrat pri tem, ter pri nasvetu, ki ga Stane k svojim zdravilom doda brezplačno: "Treba je vztrajati in zaupati!"

TONE JAKŠE

engelbert gangl

Mož, vreden spomina

Metličani se ob 120. obletnici rojstva hvaležno spominjajo svojega rojaka, pesnika, pisatelja, velikega Metličana in Belokranjca Engelberta Gangla. Belokranjsko muzejsko društvo in Belokranjski muzej bosta v njegov spomin priredila spominsko svečanost v Ganglovem razstavišču v Belokranjskem muzeju.

12. novembra je minilo 120 let, odkar je v Metliki privekal na svet očetu Leopoldu Ganglu in materi Vilmi, rojeni Šturn, sinček, ki je dobil ime Engelbert Ladislav. Osnovno šolo je obiskoval v Metliki, gimnazijo v Novem mestu in učiteljske v Ljubljani. Prvo službeno mesto je dobil na Vi-pavskem. Od tod je šel na Dunaj, kjer je opravil dopolnilno pedagoško izobrazevanje, nato je bil poslan v Idrijo, kjer je poučeval na takratni realki. Tuje bil leta 1907 izvoljen za deželnega poslanca. Prva svetovna vojna ga je zatekla v Trstu in tam je tudi doživel zlom Avstro-Ogrske. Po vojni je postal šolski nadzornik in dvorni svetnik. Bil je med najpomembnejšimi sokolskimi organizatorji med obema vojnoma, za kar je prejel najvišja priznanja; bil je starosta Sokola in podstarosta Zveze Sokolov Jugoslavije. Ves čas pa je pisal za mladino, za odrasle, za dramski skupine, za sokole. Njegov pisateljski in pesniški opus je zelo obširen in še čaka temeljita literarnozgodovinske obdelave in ocene.

Gangl kot literat

Ornategovem literarnem delu je prof. Jože Dular zapisal naslednje: "Dolga je vrsta njegovih del, enih dobroh, drugih spet šibkejših, piše dela, s katerimi se je zakorenil in bo ostal, in spet dela, ki so bile bolj slučajne postaje na poti njegovega literarnega življenja. Snov svojih pesmi in proze zajema povečini iz Metlike in Bele krajine in tu je najboljši. In najmočnejši je prav v Belokranjskih popevkah, kjer je zvesto prisluhnih utripu domače zemlje in govorici njenih ljudi. Tu se je zlil v besedi s pojočo govorico svojih dedov, tu je prvinski, izvren in močan. In vendar je bilo treba prehoditi dolgo pot da je prišel do tega klenega belokranjskega izraza..."

Gangl je napisal kar pet odrskih del, med katerimi je tragedija Sin doživel primeren uspeh. Znana pa je tudi njegova druga dela: Veliki trgovec, Trije rodovi, zbirka črtic Beli rojaki. Svoje najlepše mladinske spise pa je izdal v desetih knjižicah s skupnim naslovom Moja pot.

Bil je vnet pedagog in je za mladino leta 1900 ustanovil mladinski časopis Zvonček, ga sam urejal, veliko pisal vanj in dal priložnost tudi mladim literatom, da v njem objavljajo svoje pravice. Veliko je sodeloval tudi pri izdajanju šolskih čitank. Nekatere med njimi je tudi sam uredil.

Skrb za napredok Metlike

Gangl je bil velik Metličan in prav je, da se ga s hvaležnostjo spomnimo. Ves čas je bedel nad dogajanjem v Metliki in skrbel za njen napredok. Njegova osebna zasluga je, da je bil leta 1931 ustanovljen samostojni okraj Metlika. Metličani so mu svojo hvaležnost pokazali tako, da so ga ob tej priložnosti 1. julija 1931 izvolili za čestnega meščana. Poskušal je doseči tudi razširitev

okrajinj meja, vendar po ponovni priključitvi Bele krajine k takratni Dravski banovini to ni bilo več aktualno.

Gangl je tudi izposloval močno denarno podporo mestni občini in meščanski skupnosti, ko sta v Metliki gradili vodovod. Ko so sokoli gradili svoj Sokolski dom, je priskril pomembno dotacijo Zveze Sokolov Jugoslavije, ko pa je klub temu prišlo metliško Sokolsko društvo tik pred koncem gradnje v denarno zadrgo, mu je Gangl posodil svoj denar brez obresti in brez posebnih pogojev, samo na zaupanje. Njegova osebna zasluga je bila, da se je v Metliki pred vojno začel graditi Dečji dom, kjer naj bi našli bivališče zdravljenja potrebnih otroci. Gangl je bedel nad delom metliške predvojne folklorne skupine, metliške mestne godbe, po vojni pa je bil pobudnik ustanovitve Belokranjskega muzejskega društva in s tem posredno tudi Belokranjskega muzeja.

V Metliki se je vrnil leta 1940, da bi tu v miru užival svoj zasljeni pokoj, vendar so zanj hujša leta šele prišla. Leta 1943 je ob bombardiranju Novega mesta izgubil ženo in hčerko, 1944 ob vdoru Nemcev v Metliko je doživel pravi vandalski vdor v svojo zasebnost. Bil pa je leta 1944 med ustanovitelji Rdečega križa Slovenije in njegov prvji predsednik.

Povojni so se razmre tako izpremenile, da se Gangl v njih ni več mogel zadržati. Pa tudi oblast ga je vse bolj potiskala v ozadje, na rob dogajanja. Doživel je huda razočaranja od ljudi, v katere je zaupal, in le redki so ga obiskovali in mu krajšali samotne ure. Vendar je pisal skoraj do zadnjega dne svojega plodnega življenja.

ZVONKO RUS

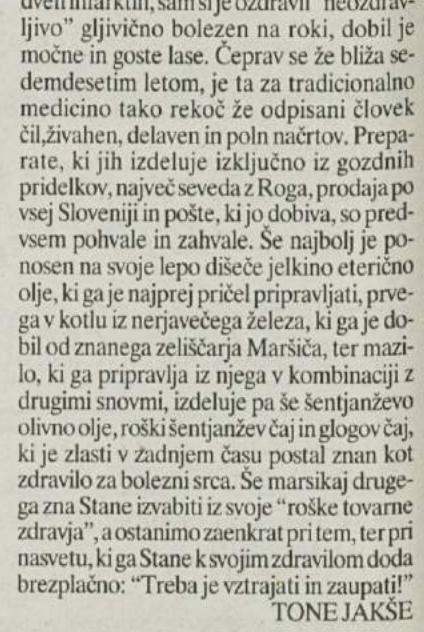

FOTO: I. POČKAR

ROKE - Roke so tisto nenadomestljivo iz preteklosti in današnjosti. Ročno se je počelo sto in sto del, ki jih danes opravijo strojki in stroji. Od tisočih opravkov so roke Neže Merslavič iz rdeče hiše v Kapelah utrujene in zgarane, a vendar se v njih še pretaka vrča kri, ki ji ne da nikdar mirovati. Pred drugo svetovno vojno so njene roke negovale številne nečake in nečakinje, v vojnem času pa v izgnanstvu v Nemčiji opravljale delo otroške negovalke. Rok je bilo pri hiši vedno premalo, posebno pa je to pomanjkanje občutno danes. Na nekdaj močni in veliki kmetiji Neža sama vseh del ne more doteči. Poznamo tudi Nežo, ki je desetletja peš, otovorjena s sirom in smetano, hitela iz Kapel na brežiških trgov in ki celo še danes redno oskrbuje svoje stalne odjemalce v Brezicah. (Pripravila: Ivana Počkar, etnologinja v Posavskem muzeju Brezice)

In Tadinovih kopiskov

Gora Ljubenska polna nogradov - naj več in naj bolj roden je lipinček in belina. Zelenike skoraj nič tod, kraljevine in tičine ni. Na gori sila debele in mnoge travnice. Kranjskih rož posebno veliko. Ceste sim ter tje potlačene s trjetim. Po nogradih raste mnogo sadnih dreves. Nogradi sploh dobro gleščani ali v nekaterih je dosti kamenja.

Rakov je dosti - V Baltovi vasi rakov in rib ni tako malo, kot se misli. Tiste rake, ki so manji od 10 palcev, mož prodaja po 9 x, tiste nad 15 p. pa lahko tudi po 20 x ali jih ni mnogo.

Bahata beračja - Kočevarji se obnašajo kaj košato in bogato, kadar pridejo iz tujstva zlasti iz Bavarije domu, ali so vendarle z vso to bahatarijo veliki berači in menda zato priklatijo se domu naj raje po noči.

Peče spet v modi - O s. rešnem telesu silen lis povsod. Ženske skoraj vse v pečah, na premnogih kaj bogato omreženih in pripitih zgoraj v gizdav greben z brojnim buckami. Peče bile so se že močno opustile, ali so zmagale zdaj zopet popolnoma svoje tekmece - robce. Mreže in zobci silno dragi, zato velja taka praznična peča 5 fin še več.

Čeprav je v glavnem vsaj eden od staršev Slovenec, nekateri otroci, ki pridejo v šolo, ne znajo prav nič slovensko. Zato je Ferletičeva preteklo šolsko leto preuredila vse razrede. Tako obiskujejo prvi razred le tisti, ki ne znajo prav nič slovensko. To je po njenem edini način, da pridobijo nove učence, ki s pomočjo igre, recitiranja, filmov spoznavajo slovenski jezik. Uvedla je tudi sedmi razred. Dokaz za to, kako veliko je Darinka do tega, da se v Kanadi ohranja slovenščina, je tudi njen učbenik za drugi razred osnovne šole z naslovom: "Drugi korak v slovenski jezik", pri pisanju katerega so ji bile precej v pomoč izkušnje iz angleške šole. Na ta način je želela pomagati učencem, kajti iz dneva v dan je spoznala, da učbeniki, ki so jih dobili iz Slovenije, za te učence niso primerni. V okviru slovenske šole poteka tudi verouk, imajo pevski zbor, ob koncu šolskega leta pa izdajo časopis Odmevi. Letos je izšla že deseta številka. Starši so predlagali celo, da bi pričeli s šolo slovenščine za odrasle, a je doslej ostalo samo pri ideji.

Ferletičeva uči od 10. do 13. razreda slovenščino tudi v katoliški gimnaziji v Hamiltonu. Učenje slovenščine priznavajo kot uk katerega koli drugega tujega jezika, zanjo pa se odločajo tudi učenci, ki niso slovenske krvi in prej sploh niso znali našega jezika, pač pa so si med Slovenci našli fanta ali dekle. Da je zanimanje za slovenščino veliko, dokazuje tudi to, da se je v gimnaziji zanjo prijavilo trideset učencev, a jih je Darinka lahko sprejela le dvajset.

Društvo Slovenski park

Seveda se zagnani in zavedni Slovenci iz Hamiltona in njegove okolice ne zdržujejo le v fari sv. Gregorija Velikega, ampak je lahko za zgled mnogim, tudi maršikateremu društvu v domovini, njihovo društvo, ki so ga poimenovali Slovenski park. Prihodnje leto bo praznovano trideseti rojstni dan, vanj pa je včlanjenih sto trideset družin. Pogoj za članstvo je, da je vsaj en družinski član Slovenec. Filozofija društva pa je, da ni pomembno, kakšnega prepričanja so njegovi člani. "Če

Mirjam Bezek - Jakše
Tone Jakše

PRI ROJAKIH ONKRAJ LUŽE

13

hočeš komu vsiliti prepričanje, potem pojdi poskusit k šanku, ne pa v društvo!" pravijo "stari mački" v društvu. Predsednik Ivan Zupančič iz Račne pri Grosupljiju, blagajnik Franci Majzelj iz Metlike ter predsednik slovenskega lovskoga društva "Elk" Ivan Plut pri Metlike z ženo Vero, Kolarjevo iz Bušinje vasi pri Metliku, s ponosom razkazuje Slovenski park na križišču cest med Torontom, Hamiltonom in Kitchenerjem.

Pogovor pred glavno stavbo v Slovenskem parku. Od leve proti desni: Franci Majzelj, Vera in Ivan Plut.

Park leži nekako v geografskem središču med pomembnejšimi mest v južnem Ontariju, zato ne čudi, da so vanj včlanjeni številni Slovenci iz tega dela Kanade. In vsi imajo biti na kaj ponosni! Na okrog 18 hektarjih so zgradili dom z dvorano za nekaj sto ljudi, športna igrišča, dvoje jezer in kapelo, v kateri je poleti vsako nedeljo maša. V njej je vgrajena tudi plošča v

UASJA 3GOĐBA

90SA:
KRUK NAŠ VSAKDANJI

S sestro sva vezali mladje v njenem vinogradu. Zaslili sva ropot avtomobila gori pri zidanici. Sestra je odigrnila trije, da je videla do zidanice in čez čas dejala: "Franc je, pa... oče... stari oče njegove žene." Pogledala je na uro in dodala: "Saj je čas za malico. Pridi, greva gor!"

Po krajku pozdravu in predstavljanju smo sedli za mizo. Sestra je prinesla polič vina, mesa in kumarice, nazadnje pa je položila na mizo še hleb svežega domačega kruha. Opazila sem, s kakšno pozornostjo se je zazrl v hleb stari oče. Sestra je sedla, z desnico prijela nož, z levico pa segla za hlebom. Starček je pridržal njen roko, rekoč: "Gospa, sem jaz..."

"Ja, seveda, seveda," je presenečeno odgovorila sestra.

Starček je vzel nož in nato počasi, s spoštovanjem do kruha dvignil hlebec ter rekel: "Po zelo dolgem času imam spet časi prizaretati v hlebec sveže dišečega, v kmečki peči pečenega kruha." Nato je po stari kmečki navadi naredil z nožem po hrbtni strani kruha kriz in nato zarezal varj.

"Veste, ko sem bil mlad," je nadaljeval stari oče, "sem hodil opominjati kmete, koliko davkov še niso plačali. Prišel sem v neko hišo, kjer je bilo doma samo drobno dek-

letce. Ko sem prišel v njihovo sobo, mi je tako prijetno zadil po svetem kruhu, da sem takoj dejal: 'Pri vas ste pa danes pekli kruh.' Droben dekletce je vzel izpod prta hleb in miga ponudilo, rekoč: 'Nate, odrezite si!' In res sem odrezal. Pa še mrzle studenčnice sem napolil. Oh, joj." Čez čas je se nežno dodal: "Kako dobro dekletce... Gotovo je danes dobra žena in mati..."

Ko je govoril, se je v meni živo prebulil spomin, in ko je končal, sem rahlo razburjena od presenečenja dejala: "Gospod, tisto drobno dekletce sem bila jaz. 'Ne vina, vodo bi pil,' ste dejali, ko sem vam ponudila vina."

Vsi trije so se presenečeni ozriali. Spet se je oglašil stari oče: "Zelo dobra žena in mati morate biti." Opazila sem nečaka, ki je prepričljivo pokimal z glavo.

FOTO: M. MARKELJ

D.9..

MAMINE PRAVLJICE

Moja mama me nekoliko spominja na Cankarjevo mater. Ob nji smo se otroci naučili brati in pisati. Poročila se je pozno. V času rojevanja se je vsako leto rodil otrok, nato vsako drugo. Kot kmečka mati je bila za tiste čase dovolj razgledana. Dobro se spominjam, kako prav in hitro je znala računati na pamet.

Otrokom je znala pripovedovati pravljice iz knjig pa tudi izmišljene. Imela je bujno domišljijo. Dolga in lepa je bila pravljica o deklici Zlatolaski. Povest o siroti Jerici in njeni mačehi je pripovedovala tako doživeto, da smo vse verjeli, in tako ganljivo, da sem si skrivaljajo brisala solze. Tudi zapeti je znala in otroci z njo, in to vse vrste pesmi, od cerkvene do ljudske, med vojno tudi vojaške. Znala je na pamet več dolgih pesmi še iz šole in jih lepo deklamirala.

Najbolj se spominjam brata

Lojza. Ta je napeto z odprtimi ustimi poslušal materine zgodbe, da je ob tem pozabil, da je lačen. Bil je namreč vedno lačen. In na koncu pravljice je nadavno rekel: "Ja, kuga pa pol?" Nikoli mu jih ni bilo zadosti. Mama pa, če je bila pravljica taka, da se je lahko končala z ohoceto, je rekla: "Potem pa je bila ohcet in sem bila nanjo tudi jaz povabljen, če ne verjamēš, pa poglej, da imam še sedaj mokra ustā." Ali pa je končala tako, da je začela pripovedovati od steklega polža in nore gliste. Po obeh koncih smo bili jezni, prvo ni bilo res, drugo pa je brez konca.

To so bile pravljice za lahko noč ob dolgih nočeh, ob bolezni in če je imela čas za pripovedovanje. S tem je prihranila marsikak košček kruha. Ob njenem pripovedovanju smo otroci odraščali in odrasli ter odšli v svet.

KNJIŽNA POLICA

Slovenska narečja

Slovenčina je med slovanski jeziki na predzadnjem mestu, če za kriterij vzameščilo število ljudi, ki jo uporabljajo za medsebojno sporazumevanje, vendar pa stoji na prvem mestu, če za merilo vzameščeno narečno razčlenjenost. Strokovnjaki ugotavljajo, da ima slovenski jezik kar 41 narečij in izrazitejših govorov, ki so porazdeljeni v sedem večjih narečnih skupin. V tem pogledu je slovenčina za jezikoslovce izredno zanimiva in bogato polež za raziskovanje. Narečja se namreč razvijajo spontano, ne da bi se ljudje zavedali, kaj se z njihovim jezikom dogaja, strokovnjak pa v tem čudovitem naravnem neusmerjanem razvoju odkriva in preverja jezikovne zakonitosti. Jezikoslovcem, slavistom, študentom, učiteljem in učencem ter še komu je namenjena knjiga prof. dr. Tineta Logarja SLOVENSKA NAREČJA, ki jo je tudi vzbudila Cicero izdala Mladinska knjiga.

Dušan Ogrin je dobra tri desetletja zbiral študijsko gradivo za to sijajno, celovito in pregledno delo. Lotil se je področja, ki zajema ves svet in vse človeško zgodovino. Vrtje namreč najzgodnejša oblika človekovega urejanja prostora, domnevajo, da ga je človek začel urejati celo pred gradnjo kobile. V večstoletnem zgodovinskem razvoju je nastala dediščina neprecenljive vrednosti, nemalo tudi zato, ker je urejanje vrtov kmalu postalo stvar ugleda, moči in blišča vladarjev. Med 2000 najimenitnejšimi vrtnimi stvaritvami naj navedemo le tri: Adrijanovo vilo v vrtom v Tivoliju pri Rimu, versajske vrtove Ludvika XIV. pri Parizu ter Tadž Mahal, nagrobnik spomenik v Agri in Indiji. Vse te dosežke človekove ustvarjalnosti je prof. Ogrin, reden gost in predavatelj na mnogih evropskih in ameriških univerzah, sam preučeval, študiral in fotografiral. Njegove odlične barvne fotografije in izbrani teksti se izvrstno dopolnjujejo, saj je avtor knjige tudi sam oblikoval.

In kakšen je slovenski delež v tej vrtni bogatiji? Večji kot bi pričakovali, saj smo imeli dokaj bogato preteklost tudi na tem področju. Žal smo veliko zanemarili. Tako usodo je doživel naša največja dragotina, baročni vrt ob gradu Dornava pri Ptaju, ki bi ga bilo treba čimprej obnoviti, sicer bo škoda nepopravljiva.

MARJAN LEGAN

ki sicer živi v Kitchenerju, pripoveduje o društvu, ki mu predseduje, in raznih lovskih zgodbah, ki so v kanadi prav tako zanimive kot pri nas. V 24 letih, kolikor slovensko lovsko društvo obstaja, so člani kupili 110 hektarov gozda, v katerem lovijo srne, loše, jelene. Danes šteje društvo 32 člana, pogoj za sprejem v članstvo pa je, da je bodoči član strelec. Plut je tudi mednarodni lovec, če bi temu lahko tako rekli, saj je bil na lov celo na Kubo, v lovšču Fidela Castra, ki meri devet tisoč kvadratnih kilometrov, namenjeno pa je le turistom in Castrovin delegacijam. Čeprav je imel za vodičko pri lovru mlado domačinko, ki je znala toliko angleščine kot on španščine, sta se vseeno sporazumela toliko, da je bil lovski plen kar obilen.

Pogovora o Slovenskem parku in delu slovenskega življa nasploh se ne moremo otrestiti nič potem, ko nas Franci Majzelj po skrbno načrtovanem obisku v Hamiltonu in okolici povabi v svoj prijetni dom v Stoney Creeku v hamiltonskem predmestju. "Moja hiša ni razkošna, prej majhna, a vedno polna ljudi, ki so jim na stežaj odprta vrata," se nasmejhne Franci, ki mu ni nikoli žal časa, ko je potreben kovati načrte in poprijeti za delo v dobrorib Slovencem. Razkaže vrt, na katerega je kot pristen Belokorancje zasadil vinski trto, pa klet, kjer diši po šunki in kjer vari pivo. Žena Marica nosi za nami različne dobrote, Franci pa nuju vodi od vitrine, pokaže fotografije in govori o otrocih. Sin Denis igra v nogometni in odbojkarski ekipe slovenskega športnega kluba "Slovenija" iz Hamiltona, ki v Kanadi nekaj pomeni. V odbokji so dosegli 3. mesto v Ontariu in 1. mesto v vzhodni Kanadi. Hčerka Mary-Ann se odpravlja na tombolo bingo, z izkupičkom katere Slovenci vzdržujejo kulturno, športno, izobraževanje in dom starejših. "Srečni smo, ker vemo, da nismo sami, saj Kanada podpira etnične skupnosti. Možnosti, ki nam jih daje država, je veliko, le izkoristiti jih moramo," Majzelj ne skriva zadovoljstva.

Spomini preveč bolijo, da bi jih odnesla v grob

Še en odmev na pismo s tem naslovom (DL 28. okt.)

V imenu SKD Šentupert odgovarjamo piscu članka Mariji Peterlin:

Med drugo svetovno vojno, priznavaamo, so se godile krivice in grozote. Vendar mi smo mlajši in nismo krivi. Naša dolžnost je, da zadostimo želji tistim sinovom naše domovine iz Šentuperta, ki so umrli mučenische smrti, pa so njihovi zemeljski ostanki razstreseni neznan kje, v brezih in goščavah. Umirali so pa tudi za domovino v vojni in vojnih. Postavili jim bomo na javnem kraju spominsko ploščo s seznamom vseh zamolčanih krajanov. S tem bomo priznali, da so tudi tudi pošteni ljudje, zavedni Slovenci, kristijani, ki zaslužijo pogrebni obred, kakor se za človeka spodobi. Svojci umrli niso vedeli, kdaj so umrli, niso smeli za njim javno žalovati in ne nositi žalne oblike, saj bi bili zaradi tega tudi oni v smrtni nevarnosti.

S trditvami Peterlinove ne soglašamo, saj niso popolnoma točne, nekateri so našli smrt v drugačni obliki.

O Lojetu Grozdetu pa naslednje: Grozde je bil v Škofovih zavodih v Šentvidu nad Ljubljano dijak zadnjega letnika gimnazije. Bil je dvajsetleten fant, nadarjen, revnih staršev, poznal deset božjih zapovedi in po njih živel. Umrl je na zelo krat način. Ni bil džajalec, to je splošno znano, le misil je drugače, ker je bil globoko veren. Njegov grob je zelo obiskan, ob grobu ljudje molijo, ga krasijo s cvetjem, prizigajo luči in se mu priporočajo v molitvi. Ko bi ljudje, ki so vse to delali, poznali in spoštovali deset božjih zapovedi, ne bi bilo nikdar zločina na slovenskih tleh.

Pustimo zgodovino stroki, naj to uređijo zgodovinarji in pravniki za sedanje in bodoče rodone. In naj ne bo nikdar več vojne!

Za nas pa velja rek: Čim manj je strahu pred oblastjo - tem bolj je mogočna.

Za odbor SKD Šentupert:

JANEZ LIVK

Pripis: Sporočamo, da v bodoče ne bomo odgovarjali na noben dopis.

ŠENTJERNEJSKIM BORCEM

V 45. št. Dolenskega lista je bil v rubriki pisma bralcem objavljen članek z naslovom: ŠENTJERNEJ: ŽRTVE SO NAM UKRADLI. Krajevni odbor Slovenskih krščanskih demokratov Šentjerne se strinja z izjavami v članku. Posebno podpiramo pričakovanja, da bo kriminalistična služba takoj podložila početje, ki se dogaja v Šentjernej in tudi drugod po Sloveniji, kjer so napisana imena pozabljenih vojnih žrtv, raziskala in predala sodišču v obravnavo ter podleže javno imenovanju. Nedopustno pa je, da KZ ZB NOV Šentjerne še vedno uporablja obtožnico brez dokazov za blatenje naše stranke. Razumemo, da je po tolikih letih enoumno težko preiti na nov način razmišljanja, vendor je to nujno potrebno.

KRAJEVNI ODBOR SKD ŠENTJERNEJ

Michnik o spravi

Iz intervjuja poljskega oprečnika A. Michnika The New York Review of Books

• Pri nas je nastala nova kategorija državljanov, "pravičnikov čistih rok", ki so leta in leta izgubili kakšnemu koli političnemu konfliktu. Medtem ko so oprečniki zapirali, so ti pravičniki čistih rok živeli in delali vamo, v okviru uradnih, legalnih struktur.

• Nikdar nisem stopil v komunistično partijsko - pa vendar se mi zdi, da je žela po kaznovanju, ki obsega ljudi čistih rok, absurdna, nezdrava in popolnoma nezdržljiva s krščansko moraljo, logiko in preprosto človeško dostojanstvo.

• Vsakdo ima pravico, da je pošten - celo prestrašen, vendar pa nima pravice, da osoja tiste, ki so bili pogumnejši.

• Ne verjam v krepost pravičnikov. Krepost se ne napihi, ne nadlihuje, ne meščevalnost, ne neti sovraštva, temveč si prizadeva za razumevanje, spravo in odpuščanje.

"Kruh ali topovi" ni lažna dilema

Izvleček iz odmevine razprave o proračunskem memorandumu, ki ga je imela v državnem svetu poslanka dr. Mateja Kožuh-Novak, doma iz Novega mesta

Letošnji proračunski memorandum je sicer dobro pripravljen, vendar je le skupek potreb. Ne vdomim, da nam vse to, kar piše v memorandumu, ni potrebno, trdim pa, da je naša pameti prepričeno, da se odločimo, ali so prioritete, ki nam jih postavlja vlada, prave. Mislim, da je postavljanje prioriteta ključni problem letosnjega memoranduma.

Kolegi, ki ste z menoj sedeli v raznih odborih, veste, da sem se odločeno zavzemala, naj bi se drugo leto ne povečevala sredstva za obrambo, ne povečevala zaradi tega, ker nismo dobili nobene ocene, v kakšni nevarnosti smo, v kakšni nevarnosti, pri-

stvo, ki najbolj škodi človeštvu, pohlep po oblasti in po denarju! Takih čustev srečujem vsak dan na slovenski televiziji preveč. Ljudje, ki taka čustva izražajo, se ne jokajo in ne smejo. Gledamo maske, brezizrazne maske, ki nam dajejo vedeti samo to, da jih ne Državni zbor ne ljudstvo popolnoma nič ne briga, da bodo delali tako, kot sami hočejo. Teh čustev se bojim. To so nevarna čustva, ta čustva netijo vojne in ubijajo otroke.

Kaj kupujemo s tem orožjem? Trdim, da varnosti ne, ker smo premajhni in imamo premalo denarja, da bi se lahko tako zaščitili, da bi se obranili napadalca. Trdim, da kupujemo samo petelinja peresa, da se skušamo nakititi tako, da se bo petelin z druge strani meje ustršil naše bojevitosti. Pozabljamo, da imajo ti petelin na naši južni meji dve leti prakse, da so vsak dan bolj kruti in da jih svet ves čas podpira v tem, da se spača osvajati. Zato mislim, da je izjemno pomembna obrambna politika, ki je pa v memorandumu ne zasledim: vzgoja diplomatov. Sprašujem vladu, koliko sredstev je namenila v letu 1994 za pošiljanje mladih strokovnjakov v tujino, da bi se vrnili čez nekaj let k izobraženi diplomati. Koliko sredstev namenja Univerzi v Ljubljani, da bi začela s pospešenimi specializiranimi programi vzgoje diplomatov. To, mislim, je majhno državo prava obramba. Pri tem sploh nisem proti obrambi z orožjem, vendar mora biti v obliki splošnega ljudskega odpora, da bomo vsi vedeli, kako ravnat, če bo prišlo do agresije.

Še eno reč, mislim, moram povedati. Letos smo vzdružili brez tega orožja. K sreči smo že novembra. Mislim, da smo v preteklosti dovolj pokazali, da smo v gospodarski stiski, v kakšni smo, sposobni zdržati tveganje še eno leto.

Resnično. Včeraj so govorili naši

vladni ljudje, da je dilema kruh ali topovi - lažna dilema. Lažna dilema je za tiste s polnimi želodci, za tiste, ki se vozijo v BMV-jih in blindiranih avtomobilih in ki imajo toliko proračunskega denarja, da si kupujejo telesne stražarje. Za te, je to lažna dilema, za delavce Rika pa je to zelo resna dilema!

Dr. MATEJA KOŽUH-NOVAK

Novo smetišče - kot v posmeh

Soodgovorni tudi gozdarji

V zadnjih dveh letih je bila na območju Loškega potoka sanirana včina divjih odlagališč. Tudi centralno odlagališče, ki je baje ogrožalo nižje ležeče podtalno v ribniški dolini, je v celoti odstranjeno. Svede gre zasluga za odstranitev smetišč predvsem krajevni skupnosti in višjim letnikom osnovne šole dr. Antona Debeljaka. Krajevni organi so postavili tudi dovolj zabojnikov, za reden odvoz pa skrbijo ribniška Komunala.

Že letos na pomlad pa se je pojavilo novo smetišče, in to v neposredni bližini zadnjih hiš naselja Hrib, ob regionalni gozdni cesti Loški potok - Jelenov Zlob. Kot v posmeh naravorstvenikov in požrtvovanih prostovoljev: dobrejih 800 m od nastavljenih zabojnikov, kjer je možno tudi delno sortirjanje smeti, predvsem pa dovolj prostora in odvoz reden.

Predolgo bi bilo naštrevanje, kaj vse smetišče vsebuje, zanimivejše bi bilo vprašanja, kaj se plete in kakšen namen ima odlagatelj (ali odlagatelji), ki v vso mogočo šaro kazi idilično okolje.

Del odgovornosti nosijo tudi gozdarji in skoraj ni dvoma, da ti vsaj sumijo, kdo to odlaga. Menimo, da bo zapis pospešil očiščenje.

A. KOŠMERL

• Nič ni bolj žalostnega od življenja ženske, ki ne zna biti nič drugega kot lepa - kajti nič ni bolj minljivo kot lepot. (Fontenelle)

• Tudi z žulji je mogoče dobro zaslužiti. To najbolje vedo pedikerji. (Jurič)

Še: Zeleni "pogoreli" v Kužlju

Odgovor na odgovor dr. Dušana Pluta in Boža Flajšmana (Dol. list 4. novembra)

Podpisnika odgovora v uvodu pišeta, da odgovarjata na moja prispevka "Zeleni pogoreli v Kužlju" in "Nadaljevanje kot v kriminalki". Menim pa, da nimata kaj odgovarjajo, saj sem v Kužlju bil in napisal, kar se je tam dogajalo, pa tudi ostali podatki so iz zanesljivih virov. Zato nimam kaj spreminjati. Kljub temu obema pisem le nekaj pripomem:

Kaže, da imata pisno soglasje 20 krajanov Grivac obe nasprotuje se strani, na zadnjem sestanku (o njem sem poročal) s temi krajanji pa je bil proti posodobitvi kolovoza po nižinski inačici le en krajan, ki pa je govoril nepooblaščeno še v imenu dveh krajanov.

OBKOPLSKE CESTE PETRINA - KUZELJ ni potrebljeno primerjati z omborsko cesto Koper - Izola, saj bi pisca imela boljšo primerjavo skoraj na domaćem pragu. Na odseku ceste Dol - Radenci v črnomajskih občini namreč poteka letos posodobljena cesta ponekod res tik ob Kolpi in tudi res kazi naravo, pa noben ob teh podpisanih niti njuna stranka ni protestiral.

STRAHOPETNO BLOKIRANJE S TEZKIM MEHANIZACIJOM

Plutovi zeleni in ribiči so - po zagotovilu izvajalca del - povzročili sami Plutovi Želeni, ker so vozili mimo table, da je tam gradbišče in da je prevoz prepopadan za vse razen za lokalni dovoz. Poleg tega izvajalec del trdi, da ni šlo za težko mehanizacijo, ampak le kamion "unimog", ki ni nikakšen buldožer. To bi lahko tudi pomenilo, da imajo naravorstveni težave z vidom, saj so na seslanku Odbora za infrastrukturo državnega zboru tudi s fotografirom hrvatskim bregom Kolpe zatrjevali in dokazovali, kako "uničujejo slovenski breg Kolpe". Ta laž je gotovo vsaj delno botrovala sklep, da mora investitor pridobiti za nadaljevanje del lokacijsko in gradbeno dovoljenje.

Kaj je bilo s PLAKATOM ZELENIH, ne vem: Gotovo je, da so

zeleni imeli zaradi izgubljenega plakata manj škode, kot jo je že doslej utpel izvajalec del, ker so mu "neznan storič" poskodovali najprej dva stroja, potem še policiisti unimog, ki je bil v "blokadi", za nameček pa so strokovnjaki za stroje, ki so prišli minuli petek popravljati rovokopač in valjar izvajalca del, ugotovili, da je še "neznan storič" (pravijo, da vedo kdo, a še nimajo dokazov) v tanka za gorivo ob teh strojih natresel sladkor ali sol, zaradi česar je prišlo do okvar.

Kar se tiče ZELENE OBKOPLSKE CESTE, je domačini doslej niso preprečevali, ampak so prosili zanj, a je niso dobili, zato so sami in s posmočno občino začeli urejati kolovož. Po mojem mnenju imajo do tega vso pravico. Povsod po slovenski in hrvaški strani Kolpe potekajo posodobljene ceste, pa noben "zeleni" ni doslej protestiral zaradi tega. Le v kocivski občini take ceste ni bilo in je še vedno ni od Petrinc navzgor do Draže, kar je nepravčno do teh prebivalcev. Prebivalci na tem območju so namreč prepričeni na milost in nemilost hrvaških policistov in carinikov. Kaj doživljajo, sem že opisal. Obeta pa se še hujše, saj razmere na Hrvaškem niso najboljše in tudi odnos Hrvaške do Slovenije ter tudi do Sveti Evrope precej šepa, kar potrjujejo tudi najvišji državni predstavniki, ki so v zadnjih dneh in tednih obiskali kocivsko občino.

Prepričan sem tudi, da posodobljeni kolovož od Petrinc do Mirtovičev ni nobena nevarnost za okolje in da promet po njem ne bo večji, kot je bil pred okoli sto leti, saj so vasi ob tem kolovožu že skoraj prazne. Tudi gospodarski dejavnosti tu ni, čeprav so pred sto leti bile. Prisluhnimo 81-letnemu Jožetu Ozaniču-Jarkinu iz Kužlja, ki pravi:

"Mož moje tete Katarine, ki je prevzela kmetijo v Ograji, se je pisal Jerina. Doma je bil iz Bistre pri Borovnici, delal pa je na žagi v Šrobot-

Čigava je športna dvorana v Leskovcu?

Prav, da ni več samo RK Krško

Zgrajena je bila tudi s samopričevkom krajanov KS Leskovec, normalne dimenzijsne ima po zaslugi Niko Žibret. Tista leta se je v Leskovcu igral zelo dober rokomet, saj so bili naši mladinci daleč najboljši v Posavju. Predvsem po zaslugi krškega usmerjenih Leskovečanov, ki so bili v vodstvu Partizana Leskovec, je prišlo do združitve klubov Krško in Leskovec. Prav ta primer dokazuje, zakaj je Leskovec daleč najbolj zanemarjen kraj v občini.

Takratni ljudje: Branko Pirc, Branko Voglar in Jože Arh, so z vsemi silami delovali za uničenje rokometna v Leskovcu. Omenjeni so imeli v letu 1977, ko je do nasilne združitve tudi prišlo, vso podporo pri Petru Markoviču st., R. Iskri, T. Sulcu, O. Kovaču (vsi TKS Krško). Uresničila se je njihova dolgotrajanja želja, da bodo Krčani igrali, Leskovečani pa ob igrišču stali, sedeli in gledali. Ob običajni denarja in tudi sicer razkošja (priprave na Lisci) so imeli veliko ekip, ki so zasedale najboljše termine v športni dvorani. Redke so bile ure, ki so jih imeli na razpolago Leskovečani za rekreativno dejavnost. Kmalu tudi te ni bilo več.

Sedaj pa beremo ponjeni odstavek v članku v Našem glasu (28. 10. 1993): "Pričakujemo, da bodo odgovorni v naši občini sedli za skupno mizo in rešili problem (čigava je leskovaška športna dvorana) v obojestransko korist. Prav tako pričakujemo, da bodo z reševanjem seznanili širšo javnost v krški občini." Kaj je to obojestransko? Na kateri strani so krajanji KS Leskovec? In ali njihovo mnenje sploh kaj steje? Kaj je to širša javnost - je to Krško, Podboče in še kaj, Leskovec pa sploh ne?

Težko je pričakovati, da se bodo ob dvojboju Podboče: Krško oz. Krška: rokomet združili tudi v Leskovcu, kajti vsi, ki so kdaj igrali rokomet, namizni tenis, nogomet ali teki, sedaj streljajo. Zato je kar prav, da so se vrnili košarkarji v monopolno izkoriscenje športne dvorane v Leskovcu.

LOJZE ŠRIBAR, Leskovec

HALO - ALO PIZZA!

(068) 24-415

ZARADI VAS

PARIZ
AMSTERDAM
BERLIN
NOVO MESTO

PARIZ<br

Razocarana Martina

Še malo drugače o martinovanju v hotelu Lahinja

Na plakatih, ki so viseli na oglašnih deskah v Črnomlju in po valovih studia D, smo Belokranjeni in Dolenjci poslušali reklamo za martinovanje v hotelu Lahinja v Črnomlju z glasbo, z Martinovo gosko, dobrim vinom... Ker mi je to edini način, da preživim Martinovo zunaj, in ker je soprog na Martinovo soboto igral v hotelu Lahinja, sem povabila na martinovanje prijatelje iz Krškega in Novega meseca.

Ob 18.30 smo prišli veselo razpoloženi do hotela Lahinja, tudi sneg in mraz nas ni motil. Pod ceradami, postavljenimi pri hotelu, kjer so pokušali vina, niso bilo greče, ker je bil zunaj mraz. Do tod vse lepo in prav.

Ko pa smo prišli v salon, nas je čakalo neprijetno presenečenje. V prvi sali (verjetno sala I. ranga) so za zaprimiti vrati sedeli gostje z vabilo, se pravi tudi z rezervacijami. Te sale je bilo zasedene dobro polovico, toda šef streže nam ni dovolil sestti, samo zapiral je vrata (po 23. uri jih je odprl). V drugi sali (II. ranga) pa so sedeli izletniki, ki so prišli v hotel Lahinja na kosilo in naj bi prostor zapustili do 20. ure. Pri šanku smo (ne edini) čakali, da bo skupina veseljakov odšla domov, toda te se ni zgodilo niti ob 21. uri niti dve ure kasneje, temveč okoli 2. ure zjutraj. Tako smo vsi zavabe željni čakali za Šankom. Ko sta moji gostji odšli do šefa streže in ga vprašali, zakaj takra reklama za martinovanje, ko ni niti ena miza prosta (rezervacije namreč niso bile potrebne oz. mogoče), jima je odgovoril, naj gredo martinovo pod štore, da ju on z reklamo pač misil na takšno martinovanje (zunaj ni bilo glasbe, pečeno raco bi lahko jedli zunaj samo v rokavicah, ob 22. uri pa zaradi mraza tudi pod štorki ni bilo nikogar več).

Ker je mož igral, smo pač upali, da bo ansambel dobil mizo in bomo sedli zraven, toda tudi to se ni zgodilo. Po več urah čakanja za Šankom (naj še enkrat poudarim, da nismo bili edini) smo prisledili k mizi, kjer je sedel Šofer izletnikov, in končno sede popili literi vina. Do Martinove race nam žal ni bilo.

Ce bi vedela, da bo tako, verjetno ne bi povabila prijateljev. Organizatorje martinovanja pa bi rada opozorila samo na to, naj ne reklamira martinovanja in drugih zabav po javnih medijih, če že vnaprej ve, da bo imel hotel zaseden s "svojimi" gosti in "nepričakovano" družbo.

M. Š.

Ohranimo ostanke stare kočevarske dediščine!

Poziv Društva Kočevarjev staroselcev, da bi pridobili osebne izjave in slikovno gradivo

Zivimo v času velikih sistemskih sprememb. Preseženo je bilo politično enoum. Mlada slovenska država skuša vzpostaviti demokratičnost. V tem sklopu prihaja tudi do delnega priznanja resnic, ki so bile v preteklosti zatrete in prepovedane. Tako je bila zgodovinska resnica o večstoletnem bivanju in življenu Kočevarjev na območju kočevske in črmošnjiške kotline tabu. Res je, da so leta 1941 nasilno izseljeni Kočevarjev, ki so bili po končani drugi svetovni vojni prisiljeni poiskati si nov življenski prostor. Edino bogastvo, ki so ga poleg življenja ponesli v neznačno tujino, je bila vera, razum in pridne roke, s katerimi so si zgradili nove domove, ki pa ne morejo v celoti nadomestiti družinskega ognjišča, ob katerem so preživeli mladost. Zato se radi vračajo v nekdanjo domovino.

V sklopu kulturnih prireditev in praznovanju obletne na območju nekdanje domovine Kočevarjev se sramežljivo, vendar neizogibno priznava tudi bogata kulturna dediščina, ki so jo v 600-letnem skupnem bivanju Kočevarjev in Slovencev na tem delu države gotovo zapustili.

Velika poteza je bila narejena septembra t.l., ko je bila v Ljubljani v Muzeju novejše zgodovine na Celovški cesti 23 odprta nadvise bogata in obsežna razstava o nekdanji domovini Kočevarjev z naslovom Izgubljena kulturna dediščina kočevskih Nemcev. Na otvorenih slovesnosti se je zbral veliko število resnice željnih ljudi. Pomembnost razstave je s svojo prisotnostjo potrdil tudi predsednik Slovenske, g. Kučan. V slavnostnem govoru ministra za kulturo je bil dan poudarek na najnovejšem dogovoru, ki so pogoj za demokratično odkrivanje resnice, ki je bila vsa povojna leta potlačena.

Na slovesnosti so bili povabiljeni tudi predstavniki Kočevarjev, ki živijo v Avstriji. V njem govoru se je predsednik društva Kočevarjev iz Beljaka g. dr. Michitsch zahvalil za povabilo in izrazil spoštovanje vsem, ki so pripravili bogato razstavo.

Mesto Kočevje je v zadnjem mesecu v sklopu jubilejnega obletnega dvakrat gostilo izseljene Kočevarje. Povabljeni so bili na praznovanje imenovanja mesta Kočevje in ju-

bileja prvega prihoda vlaka v mestu, dne 17. oktobra pa k praznovanju 600-letnica fare Kočevje s slovesno sv. mašo, ki jo je opravil g. metropolit dr. Suštar.

G. nadškof je v svojem govoru poudaril krutost resnice o nasilni izselitvi Kočevarjev, ki so bili po končani drugi svetovni vojni prisiljeni poiskati si nov življenski prostor. Edino bogastvo, ki so ga poleg življenja ponesli v neznačno tujino, je bila vera, razum in pridne roke, s katerimi so si zgradili nove domove, ki pa ne morejo v celoti nadomestiti družinskega ognjišča, ob katerem so preživeli mladost. Zato se radi vračajo v nekdanjo domovino.

V času nasilne izselitve Kočevarjev je le manjši del ostal na svojih domovih. Člani ostankov teh družin smo se v letu 1992 organizirali v Društvo Kočevarjev staroselcev, ki ima začasen sedež v Kočevskih Poljanah. Društvo si je v svojem statutu postavilo za osnovno nalogo ohraniti ostanke bogate kulturne dediščine in brati slikovno gradivo kot tudi osebne izjave še živečih potomcev v smislu ohranitve žive besede v značilnem jeziku Kočevarjev. Pridobljeno gradivo bo urejeno in zaščiten v spominski sobi društva. Ker je uspešnost dela odvisna od števila članstva in od poznavanja okolja, kjer je možno pridobiti željeno gradivo, vabimo vse, ki imajo možnost z lastnim delom ali prek posrednikov prispevati k realizaciji širše skupne akcije, da se privlasi.

Za dodatne informacije se obrnite na tajnico društva - gdje: Meridi Černe, Stare Žage 18, Dol. Toplice, ali na predsednika društva - g. Ivana Jaklitscha, Levstikova 2, 68000 Novo mesto, tel. 27-782. V društvo se lahko včlanijo vsi, ki gojijo simpatijo do jezika in naroda, ki ga je politika druge svetovne vojne zaradi njegove majhnosti izbrisala s seznama živih narodov.

HANS-IVAN JAKLITSCH - predsednik društva

Ničesar groznega ne uničenega

Iz obširnega pisma domaćinke iz vasi Kuželj - Prav daje občinskemu izvršnemu svetu in vsem, ki hočejo pomagati zapostavljenim ljudem ob obmejni reki Kolpi

Rada bi aferi ob gradnji obkolpske ceste, v kateri je veliko nerescic in polresnic, dodala svoj prispevek kot domaćinka iz vasi Kuželj, čeprav ne živim tam, ampak prihajam pogosto - po mnogih nekaterih piscev pač kot "vikenda". Želim biti povsem nepristranska, objektivna, z željo, da se stvari pomirijo.

Dne 30. okt. 1993 sem šla pes po novi cesti (v gradnji) od Kuželja do vasi Grivca po strmem pobočju do vasi Laze in naprej v Kuželj. Mislim, da je ta varianta besedno ustrezna le za nepoznavalce terena in ne dražja le zato, da ceste sploh ne bi bilo. Ni res, da so prebivalci vasi Laze, Ograja, Malenca proti tej varianti iz zase-

bnih razlogov, in ni res, da so to sami vikendniki. Vse to so polresnice. Pogovarjal sem se z ljudmi v Kuželju; ti pravijo le to, da je gradnja ceste trideset let prepozna. Zato ni čudno, da so bili krajanji Kuželja nevoljni ob zborovanju, in še sedaj pravijo, da jih moti, če jim ugledni politiki iz Ljubljane hočejo preprečiti nekaj, kar jim kot državljanom Slovenije pripada. V prispevku TV-Tedenika nam je novinar Marjan Jerman prikazal problem gradnje ceste kot barbarsko dejanje. Cenim g. Jermana kot novinarja, zato me zelo čudi tako negativen prikaz. Kako to, da ni snemalec prikazal izida glasovanja? Mar nam vse to ne kaže na zrečirano nasprotovanje? Če so v ozadju tega samo posamezniki, me ne skribi. Kaj če je ta dolina zopet v igri kakih vodilnih struktur, kot je bila neko?

Zato pravim: o živiljenjskih problemih ljudi pustite besedo pri zadatem! Nai o njih ne razpravljajo ljudje, odmaknjeni od resničnega življenja in v visokodonečim lepotenjem!

ANICA PETRIČ (OŽANIČ)
Grintovec 11
Višnja Gora

80 let Regine Fir

10. novembra je praznovala 80. rojstni dan Metličanka Regina Fir. Kot sama pravi, je preživelu štiri politične sisteme. Nekateri spominj, ki jo vežejo nanje, so lepi, drugi neprjetni. Otoštvo v Avsto-Ogrski je bilo težko, kajti mati ni imela nikoli dovolj hrane za štiri lačna otroška usta, medtem ko je bil oče v prvi vojni, potem pa še v ujetništvu. Na staro Jugoslavijo jo vežejo lepi spomini iz šolskih klopi, za katere je imela veliko zaslug učiteljica Marija Zornova.

Po končani osnovni šoli je zaključila dveletno obrtno-trgovsko šolo ter leto šivanja, potem je s trebuhom za kruhom odšla v Zagreb. Bilo je v letih svetovne ekonomske krize, zato je moral poprijeti za vsako delo, da se je lahko preživel. Niso ji ušle niti različne demonstracije in stavke pred drugo vojno. In ko se je začela vojna, je spoznala, da ji v Zagrebu preveč gori pod nogami, zato se je vrnila domov v Metliko. Ves čas vojne in tudi leta po njej je bila aktivistka, in ko se je leta 1960 upokojila, je še vedno sodelovala v številnih organizacijah. Vse bi kar težko naštela. Ze med vojno je bila tudi dopisnica Naše žene, pri kateri je bila po vojni tudi nekaj časa zaposlena. Potem je našla zaposlitev pri AFŽ v Novem mestu ter pozneje načelnica socialnozdravstvenega odseka pri črnomajskem okraju. Ob ustanovitvi Belokranjskega muzeja v Metliku je postala vodja oddelka NOB, kjer je tudi dočaka pokoj.

Refina Fir je bila poleg tega, da je dopisovala v Našo ženo in Ljudsko pravico, tri desetletja dopisnica Dolenjskega lista. Pri njej se je nameč zbiralo veliko informacij, a tudi zanimalo jo je veliko stvari. Zato ne čudi, da je bila tudi njena zasluga, da je bila vrsta novic iz Bele krajine, objavljena v Dolenjskem listu. A ne le pri obveščanju, Firova je opravila pionirske delo tudi pri pridobivanju naročnikov Dolenjskega lista. Vse to pa ni počela zaradi honorarja, ki je bil sicer dobrodošel, temveč predvsem zato, ker jo je privlačil intelektualno delo. Še danes, ko si je zavrhla na hrbot deveti križ, veliko bera, spremlja dogodek okrog sebe in po svetu ter jih primerja s tistimi v časih, ki jih je preživel.

M.B.-J.

Avstrijski vzor

Z uvedbo obveznega ekološkega davka pocenili delo komunalnih organizacij

KOČEVJE - V Kočevju potekajo te dni med drugim tudi razprave o novi organizirnosti komunalnih (in drugih) organizacij. V prvi razpravi je bilo med drugim rečeno, naj se sedanje Komunale Kočevje ne razbijali na več manjših (zasebnih) podjetij, saj bi majhni podjetji težko uspevali - ali pa sploh ne bi - pobiranje in izterjava njihovih računov.

Na vprašanje, kako to uspeva na primer zasebnim podjetnikom v Avstriji in še kje, je bil odgovor, da tam izvajalec komunalnih uslug oz. storitev ne zaračunava tega porabnikom, ampak le-ti plačujejo državi takto imenovani ekološki davek in država plača komunalcu za njegove storitve.

Seveda je tako zaračunavanje komunalnega davka in njegovo pobiranje cenejše, kot je pri nas, ko mora izvajalec komunalnih uslug pisati za vsako stranko račun oz. celo več računov na mesec pa še opomine. Druga sta izterjava in toženje, in sploh je način kasiranja zelo drag, povzroča več dela, več zaposlenih pa tudi več materialnih stroškov, kar vse bi bilo lahko bolj ali manj prihranjeno, če bi tudi pri nas uveli ekološki davek.

J. P.

P. Ciril Zver

Na samotnem samostanskem pokopališču pod Opatovo goro v varstvu mogočnih Gorjancev je en grob več. Po 55 letih menišča in 47 letih duhovništva je šel k svojemu Očetu p. Ciril Zver, dolgoletni skrbnik kartuzijanskega samostana Pleterje, med obiskovalci samostana in takmajnjimi domačini priljubljen, poznan in spoštovan mož.

Rodil se je v Odrancih v Prekmurju 1919. leta. Gimnazijo je obiskoval v Murski Soboti in že med šolanjem se je odločil, potem ko je prebral in premisli knjigo o kartuzijanah, da svoje življenje posveti Bogu v molitvi in askezi meništvu. Od vsetkih pot, ki se mlaudemu človeku odpriajo v življaju, si je izbral prav to, strogo in zahitveno duhovno pot molitve in češčenja. Njegova odločitev je bila tako globoka in trdna, da je odšel v Pleterje še pred zaključkom gimnazije; maturo je naslednje leto opravil v Ljubljani. Mašnika je bil posvečen novembra 1946 v svoji domači vasi.

"Bil si, p. Ciril, menih. Molitev, češčenje je bilo svoje živiljenjsko poslanstvo. Desetletja si bil prokurator-skrbnik pleterske kartuzije. V tej službi si spoznal tudi župnijo v njeni lepoti in v vsej njeni bolečini. Pri sluhniti si znal bližnjemu, slednjemu si dajal modre nasvetne, delil si dobre samostana, pripravljali ljudi na srečanje z Bogom," je dejal žentjerinski dekan Anton Trpin na maši zadušnici, ki se je udeležilo okoli 50 duhovnikov, med njimi tudi nadškof dr. Alojzij Šustar in pleterski menihi.

Draga Kovačič

drugega pregleda mleka 8. septembra. Za mleko pa je dobila 3.200 tolarjev. Povedala je še, da ima okrog 6 ha zemlje; poleg krave sta v hlevu dve telici. Strojev ne premore, zato je odvisna od lastnih rok in pomoči drugih. Poprej je 15 let delala v novoški IMV, nekaj časa kot čistilka, potem pa za tekočim trakom, okrog 6 let pa je delala v neki ljubljanski gostilni.

Drugo plat te zgodbe so dodači v trebanjski kmetijski zadrugi. V njej ima na skrbni odškop mleka Alojz Založnik. "Od skrbni odškopa 700.000 litrov mleka v zadnjem času je bilo nekvalitetno le 4 odst. Je pa gospa Kovačičeva edini primer v zadnjih mesecih, da zaradi (previsoke) temperature mleko ni imelo kvalitete. Mleko v avgustu je bilo nekakovostno, saj je imelo kar 14°, namesto še dopustnih 8° C. Zato je v septembtru dobila prepoved oddaje mleka. Verjetno vam gospa Kovačičeva ni povedala, da je imela na primer 30. avgusta 1991 potvrdjeno mleko; v 5 litrih oddanega mleka je bilo kar 9,5 odst. vode. Zato je takrat dobila 6-mesečno prepoved oddaje. Že večkrat je gospoda Kovačičeveva ponovila naredbe iz pisma, jih podkreplila z računoma veterinarjev za 2.000 tolarjev z dne 27. avgusta in za 1.800 tolarjev od

"Pravijo, da moje mleko ni kvalitetno. To je laž. Mleko se mi prav nič ne kvara, hladim ga na ledu. Malo krade zadruga, malo pa trebanjski veterinarji, ki mleko preglejajo. Počutim se tako ogoljufano, da tega ne morem več prenatisi. Oni prodajo mleko po visoki ceni, meni pa dajo le 19 tolarjev za liter. In to gre v mesecu v mesec! Jaz imam stroške s prevozom sena, zavarovanjem krave, osemenjanjem... Je to socialdemokracija, ki ne upošteva razmer malih kmetov, ampak samo velike kmete?" se hudeje Kovačičeva.

Da bi razčistili nekaterje nejasnosti v njenem pismu, smo jo obiskali na domu. Kovačičeva živi v skromni, precej neurejni hiši. Pravzaprav je Kovačičeva ponovila naredbe iz pisma, jih podkreplila z računoma veterinarjev za 2.000 tolarjev z dne 27. avgusta in za 1.800 tolarjev od

P. P.

1.100 METROV VODOVODA IN PIT KABLA

TREBNJE - Trebnjska osrednja ulica od Laboda do Kmetijske zadruge v dolžini okrog 1.100 metrov naj bi bila razkopana največ mesec dni. Delavci Komunale Trebne polagajo vodovodne

Po Oznanilih

KOČEVJE - Po "Oznanilih", ki jih izdaja župnijski urad Kočevje, na kratko povzemamo nekaj zanimivih:

KARITAS SPET POMAGA - Kočevska Karitas je spet dobila nekaj hrane iz tujine, kar bo zadoščalo za delitev pomoči najbolj potrebnim približno do konca leta. Uradne ure so ob torkih in petkih od 15. do 18. ure, vsako prvo sredo ob isti uri pa za Rom.

ZAHVALA NA ZAHVALNO NEDELJO - Na zahvalno nedeljo 7. novembra, se je prisrčno zahvalil vsem sodelavcem in dobrotnikom v nadškofiji nadškof dr. Alojzij Šuštar.

IZ UVODNIKA - Za zaključek pa še samo del zanimivega razmišljanja iz uvodnika: "Morda ima med vsemi narodi ravno slovenski še najnena-vadnejši odnos do smrti. Ne le da prednajčimo po številu samomorov, da smo v evropskem vrhu gledali splavo, da postajamo eden najstarejših narodov na svetu - tudi enega naj-večjih praznikov v cerkevem letu, vse svete, smo bizarno preimenovali v "dan mrtvih" in ga celo ustanovili kot svoj nacionalni praznik. Na žalost res naša posebnost, da smo drug drugemu raju volkovi kot bratje, da od pamitve "Slovenec že mori Slovence; brata", da više cenimo tuje ka-kor domače, da se nam zdijo imenitnejše v nerazumljivih jezikih za-pisane čačke kakor klena materin-ščina - toda mar je smrt zares naša najvišja vrednota, ali smo res tako obupani in vsega naveličani, da je edino, česar se še nadejamo, črna zemlja, konec in Nič!"

POPRAVEK

V pismu bralke Malci Kostevec iz Šentruperja na naslovom "Spomini bolj tudi drugo stran" (DL 11. no-vembra) je tiskarski skrat za leto dni pomladil dogodek, ki ga opisuje, kar pa lahko vpliva na vprašanje krvide in nedolnosti. Na cerkevih vratih je nameščen listek z imeni od OF na smrt obsojenih visel 18. junija 1942 in ne 18. junija 1943. Za napako se opravičujemo.

Uredništvo DL

Dom za starejše je potrebno zgraditi

Pomanjkanje čuta do bližnjega in politične igre

Občinski samoprispevki za gradnjo doma starejših občanov v občini Trebnje je propadel. Sedaj ne pomaga več nobeno oboževanje in preprjevanje, čeprav dom nujno potrebujemo. Ostareli v domovih po vsej Sloveniji in perspektiva prihodnosti našega občinskega območja kažejo na to nujnost. Izgovori, ki so jih na dan privlekli posamezniki in skupine, pa naj bo to stranka ali posamezne "krajevne vla-de", tega ne morejo zanikati ter kažejo le na pomanjkanje med-človeških odnosov in razne politične igre.

Dom je bil mišljeno širše, kot center za starostnike iz širšega območja z dejavnostmi, ki bi omogočale mirno preživljvanje starosti tistih v domu in tistih doma ter pomagale tistim, ki morajo skrbeti za ostarele. Tako pa...

Klub temu da je samoprispevki propadel, ker sta egoizem in pomanjkanje čuta do bližnjega podrla upre in želje mnogih, predlagam vsem, ki še čutijo odgovornosti do soljudi, naj dejavnosti za gradnjo doma nadaljujejo tudi v korist tistih, ki so sedaj odrekli pomoč. Kako pri-ti do sredstev, ne vem, mogoče z obveznicami, delnicami in certifikati ter večjo državno pomočjo. Škoda je nameščen, da bi se sedaj vse končalo. Čas in potreba nas silijo v razmišljjanje in delo naprej. Z denarjem, ki mi je ostal, ker ne plačujem samoprispevka, nazdravljam s ko-zarcem novega vina s pelinom.

D. N.
Trebnje

KRMELJ DANES IN JUTRI

Krmelj je zame čudovit kraj. Vsak dan postaja lepsi, saj ni mamo industrije, ki bi uničevala naš kraj, in take si tudi ne želimo. Toda skrbim, ker nam go-stilne, rastejo kot gobe po dežju. Skoraj vsaka druga hiša je že gostilna in to polna. Veliko očetov je sedaj izgubilo delo, saj Metalna ne dela več. Dobili smo Inkos. Če so atki v gosti-nah, je denarja za preživetje še manj. Želim si, da bi naši ljudje dobili delo, da ne bi pili in kradli. Če bodo starši delali, bomo tudi otroci srečni.

JERNEJA ROJC
3. r., OŠ Krmelj

VESELO POPOLDNE V KOPRIVNICI

KOPRIVNICA - Jutri ob 13. uri se bo v prostorih osnovne šole in vrtca v Koprivnici začelo Veselo popoldne za malčke in šolarje. Dve uri in pol bo mladež imela na razpolago za likovo, lutkovno, glasbeno, tehnično in kuharsko dejavnost, ob 15.30 pa bodo ustvarjalnost otrok prikazali še na razstavi.

NA KNJIŽNEM SEJMU

V sredo, 10. novembra, smo učenci OŠ Globoko šli v Ljubljano. Ogledali smo si knjižni sejem, ki je bil v Cankarjevem domu. Bilo je veliko razstavljalcev iz vse Slovenije. Na sejmu smo se srečali tudi s slikarico Marjanco Jemec Božič, s pesnikoma Tonetom Pavčkom in Nikom Grafenauerjem in pi-sateljico Marjeto Novak. Povedali so, kako se je začela njihova umetniška pot. V njihovi družbi smo bili eno uro, nato smo si učenci prvega, drugega, tretjega in četrtega razreda ogledali Saprško, ostali pa smo odšli v Narodno galerijo, kjer smo si ogledali slike, in nato še v prirodoslovn muzej. Ta dan smo izvedeli veliko novega.

JANA BARKOVIČ

POKLONILI SMO SE SPOMINU NA TALCE

50 let je minilo od tragične smrti osemindvajsetih Šentjernejev na ajdovi njivi na koncu naselja. Ob preboju Nemecv 21. oktobra leta 1943 so jih pobrali iz hiš in jih postrelili. Med njimi tudi dva otroka. Ob obletinicu se je zbralo veliko krajanov, da bi prizgali sveče in se poklonili spominu talcev. Na komemoraciji je sodeloval pihalni orkester, recitatorji OŠ ter g. Marjan Močivnik, ki je obudil spomin na tisti tragični 21. oktober, ki ga je doživel kot mlad fant.

MARJANA ČANČAR
novin. krožek
OŠ Šentjernej

Osilničani, ljudje s potnim listom

Državna meja odrezala Osilničko dolino - Življenje bi prinesla le nova cesta - Gradnja dveh obkolpskih cest, ki se je začela, prinaša le nove nevšečnosti

V ljubljanski porodnišnici rojeni Osilničan bi že moral imeti potni list, ko gre z materjo domov. Šalo na stran, res pa je, da Osilničan, ki gre v občinsko središče Kočevje ali v prestolnico, potuje prek Hrvaške. Zakaj tako?

Z osamosvojitvijo Slovenije je osilnička dolina postala prometno odrezana od Slovenije, ker vse poti v Slovenijo vodijo prek Hrvaške.

Dolina, poimenovana po nekoč največjem kraju Osilnici ob Črniku in Kolpi je razdeljena med Slovenijo (levi) in Hrvaško (desni breg). Cesta, ki pelje po dolini, prečka eno ali drugo reko večkrat in s tem tudi novo mejo.

Odrezanost doline je posledica razvoja v preteklosti. Od ostale Slovenije jo je dolga leta ločilo zaprto območje Kočevske Reke, kar je pripeljalo dolino (KS Osilnico) do skrajnega izumrtja. Osilnička "pomlad" oz. "jesen" leta 1971 je to sicer preprečila, vendar se stara živahnost ni več vrnila.

S cesto bi približali Osilnici občinsko središče, ki bo z uvedbo nove lokalne samouprave po vsej verjetnosti Kočevska Reka.

Področje Papežev, ki je del KS Osilnica, bi z lahkoto povezali s to

NA SREČANJU MLADIH GASILCEV

V oktobru je bilo v Kranjski Gori srečanje mladih gasilcev Slovenije. Obenome Črnomelj so zastopali učenci OŠ Mirana Jarca. Na srečanju so se pomorili v teoretičnem znanju in praktičnem prikazu gasilskih veščin, učencem likovnik pa je risal na temo Med ognjem in naravo bodimo mi. Sodelovali so tudi z glasilom, v katerem so bili prispevki o ekologiji in požarni varnosti. Komisija je glasilo ocenijo kot najboljše, učencem likovnik pa je za svojo risbo dobil zlato "paletko". V praktičnem delu pa so bili učenci gasilci v zlati sredini.

Novin. krožek
OŠ Mirana Jarca

OGLEDALI SMO SI OPERNO PREDSTAVO

25. oktobra smo se učenci vseh oddelkov šestega razreda OŠ Trebnje z avtobusi odpravili v Ljubljano z namenom, da si ogledamo opereto Ne-topir, ki jo je napisal Johann Strauss mlajši. Ko smo vstopili v predstrop operne hiše, smo iskali tablice z napisimi, parter, loža, balkon in galerija. Opereta se je začela z uverturo, ki so jo sestavljali priljubljeni Straussovi valčki. Opereta ima tri dejanja. V glavnih vlogah so nastopili: Karel Jerič, Jurij

Reja, Olga Gracelj, Dunja Spruk in Jaka Jeraša. Najbolj smo se nasmehali dramskemu igralcu Janezu Hočevarju - Rifletu, ki je zaigral v vlogi Froscha. Dirigentsko palico je vrtel Marko Gašperšič. Opereta nam je bila všeč, ker je bila zabavna, šaljiva in razigrana.

ANJA KRŽIČ
in MOJCA PODPADEC
6. a, OŠ Trebnje

OD KOD SI DOMA?

Neznanki, povezanih s tem vprašanjem, kmalu ne bo več. Pohodi na bodo nekaj let vodili v vasi, kjer živijo naši sošolci. Šestošolci smo se takoj v ponedeljek odpovedali v Gor. Vrhpolje. Mihovo, na Kiro, se ustavili ob gradu Prežek, kjer je nekoč Andrej Smole gostil tudi prijatelja, dr. Franceta Prešernarja, in nadaljevali skozi Cerov Log, Žabovo do Šentjernejne. Sedmošolci in osmošolci so kolesarili, nizješolci brusili pete po okoliških vaseh. Ker nam je bilo naklonjeno tudi vreme, smo se s poti vracali dobre volje; tudi tisti z najdaljšo poti na Javorico.

NATALIJA TAJČMAN
OŠ Šentjernej

• Samo tisti lahko kaznuje, ki te ljubi. (Tagore)

TAKO SE JE JEDLO - Učenci in učitelji OŠ Bizeljsko so v petek popoldne predstavili rezultate svoje raziskovalne naloge "Vinogradništvo na Bizeljskem nekoč in danes". Opravljali so jo vse od začetka lanskoga šolskega leta, ko so si zastavili cilje. Ugotavljali so pomen, obseg in razvoj vinogradništva v svojem kraju, spremjali so delo v vinogradu, se učili o predelavi grozdja in kletarjenju, obiskali največje vinogradnike v svojem kraju, zapisovali običaje in pesmi o tej dejavnosti in še marsikaj. Toliko dela so opravili, da jim bomo moralni nameniti v eni prihodnjih številki kaj več prostora. Svoje delo so predstavili z bogato razstavo, posebnim bittemon, video posnetki ter v obliki kviza, na katerem so reševali praktične naloge v zvezi z vinogradništvom. Na sliki so učenci 8. razreda, ki so se poskusili pri pripravljanju malice, takšne, kot so jih nosile v vinograd njihove stare mame. (Foto: B. D.-G.)

Preizkusni kamen

Zgodaj zjutraj je in jesenske meglice se še niso povsem dvigale. Francelj in Pepca se peljejo po cesti ob Krki v Ljubljano. Mudri se jima, zato je soprogo malo bolj pritisnil na plin.

Nekaj naprej od Žužemberka, tam, kjer je cesta najbolj ozka in speljana tik nad reko, pa voznik naenkrat avto hütro zavre in sunkovito zasluči volan na levo. Pol na cesti in deloma še v korintici leži večji kamen, ki se je zrušil s strmega brega. Francelj glasno za-kokne in požene naprej.

"Zakaj pa nisi ustavljal, da bi kamn umaknila?" ga pokara žena.

"Nikar ne tečnari, saj dobro veš, da se nama zelo mudi. Sicer pa je ob cesti opozoril tabla ka-menje pada, pa tudi sicer je velik promet in bo to storil že kdo drug."

"Saj ravno zato, ker je velik promet," še ugovarja Pepca, ki tudi ima vozniški izpit. Potem pa obmolkne.

Pozno popoldne se vrčata za-kokna v avtomobilski koloni po isti poti domov. Ko prideva do tista mesta, je kamen še vedno točno tam.

"Glej glej, kdo bi si misli!" reče Francelj, "sicer pa je to sedaj za-deva tistih, ki vozijo po oni strani."

"Ne vem, če je to čisto res. Sa-j se spomniš, kako si zjutraj sunkovito zavil na levo. Imela sva strečo, da ni bilo nikogar nasproti," odvrne Pepca.

"Sedaj v koloni pa res ne bom ustavljal," vztraja pri svojem on.

Naenkrat pa se soprga spomni: "Čisto sem ti pozabilova povedati... že včeraj je telefoniral Jani, da bo danes, enkrat ponoči, prišel domov. Vozil bo tod mimo..."

Mož brez besed pri vrih hišah ustvari v obrne avto, se vrne nazaj in umakne kamen. Francelj rad ponoči mimo spi.

SLAVKO KLANCJČAR

• Države pred hudičevem leglom ne rešijo ne parlamentarne komisije ne škofov kadilo, marveč preprost zakon o zaščiti države pred državnimi funkcionarji. (Nežmah)

cesto. Prav tako bi imeli krajšo pot tudi iz Ribeka ali Bosljive Luke.

Ob vsem tem ne smemo pozabiti na sedanjo staro cesto, ki pelje po dolini navzdol proti Brodu na Kolpi oz. navzgor proti Čabru. Razmisljava-nja o gradnji povsem nove ceste po levem, slovenskem bregu prepustimo prihodnosti. Načrta je uničiti naravo, ji vzeti lepoto, ki je vendar glavni adut doline! Gradnja dveh obkolpskih cest, kar se sedaj dogaja, prinaša samo nove nevšečnosti.

Dolina, njene reke in potoki, polja in vrhovi na obeh straneh so ljudi združevali in cesta jih je povezovala. Zato prav osilnička dolina daje možnost Sloveniji in Hrvaški, da uredita obmejno življenje na evropski ravni. Dajmo ljudem priložnost, politikom pa v razmislek!

JOŽE OŽURA
Ljubljana

KAMERA ODKRIVA - Krmeljski delavski razred se je oblikoval in brusil od ciglarne in cinkarne do rudnika in Metalne. Številni rudarji so se po zaprtju rudnika rjavega premoga le stežka prelevili v kovinarje. A ker so jih obljubljeni svetlo prihodnosti kot že tudi poprej rudarjem, ko so jih 12.9.1950 podarjali rudnik v upravljanje (o tem priča tako spominska plošča na upravi-ni zgradbi Metalne), so se le nekako spriznali z novim položajem. Po kakšno obeležje označilo tudi "zgodovinskost" trenutka, ko so številni delavci Metalne po stečaju pristali na zavodu za zaposlovanje? (Foto: P. P.)

Nasilje nad otrokom, nasilje na učiteljem

PRAZNIK VSEH - V sklopu prireditve ob sevniškem občinskem prazniku se je zvrstilo veliko dogodkov, ki bodo bolj ali manj vplivali na spomin Posavcev in tudi državnih ministrov, povabljenih v različne kraje prazničnih slovensnosti. Kar nekaj dogodka je bilo na Blanci, ki ji je med krajem v občini pripadlo ob takratnem praznovanju posebno mesto, saj je bila tu tudi slavnostna seja občinske skupščine. V osnovni šoli na Blanci so prazniku v čast pripravili razstavi o vinu in "mojem kraju". Da bi bilo vzdusje ob razstavi pristnejše, so si šolarji nadeli tudi malce noš, kar je zabeležila tudi kamera.

IZLET OSKRBOVANCEV - Na avgustovskem sestanku oskrbovancev Doma starejših občanov v Črnomlju smo se odločili za izlet po Beli krajini. Za domačine je bil izlet obujanje starih spominov, za druge pa spoznavanje naše najjužnejše pokrajine. Tako je prišla dolgo pričakovan sreda 22. septembra. Z avtobusom smo se najprej popeljali proti metliškemu domu za starejše, kjer sta nas lepo sprejela direktor Janez Škoф in glavna sestra Cvetka Aupič. Naša naslednja postaja so bili Adlešiči, kjer nam je gospa Marica Cvitković povedala veliko zanimivega o izdelavi belokranjskih vezenin in narodnih noš, o predelavi lanu in prikazala izdelavo belokranjskih pisanic. V višnikiem kampu so nas že čakali gostinci iz hotela Lahinja in skupina domskih kuharic. Ob prijetni glasbi in dobrimi hrani nam je čas kar prehitro tekel. Nekateri oskrbovanci so se tudi naplesali, saj jih je zavrtela dobra plesalka Martina. Vsekakor je bil to za mnoge lep dan. (C. Jesenšek)

WAS IST DAS? - Koroška, zibelka slovenske državnosti, ne razmišlja o preteklosti. S tem smo se spriznjali že l. 1920, ko smo jo izgubili s plebiscitem. Prestol, kjer so nekaj ustoličevali karantanske kneze in jem podlejvali posvetno oblast, je danes za visoko ograjo. Tudi zaradi tega, ker ni več kneza, da bi sedel nanj. Avstrije so dosegli, da smo kamnit stol umaknili s slovenskih bonov: na tolarjih ga iščeta zaman. O funkciji prestola na ozemlju nekdanje Karantanije govorita latinski in nemški zapis, Slovenci zaman iščemo slovensko besedo na avstrijskem travniku. Pri tem sploh ne gre za prevod. (DAMJANA KROŠELJ)

TRGAČI SPET SKUPAJ - Običaj je, da se pri vinogradniku Cenetu Štembergerju iz Šentjerneja na Martinovo nedeljo dobijo vsi trgači in pokusijo mlado vino. Tako je bilo tudi letos, miza pa je bila za to priložnost obložena z dobrotami kot za ohcet. (Foto: J. Pavlin)

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 18. XI.

SLOVENIJA 1

- 10.45 - 0.25 TELETEKST
- 11.00 VIDEO STRANI
- 11.10 ZGODBE IZ ŠKOLIKE
- 12.00 TEDENSKI IZBOR
- 12.00 AVE IN TOURSU
- 12.30 ANALITIČNA MEHANIKA, 41/52
- 13.00 POROČILA
- 13.05 PO DOMAČE, ponovitev
- 15.50 OČI KRITIKE, ponovitev
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 OTROŠKI PROGRAM: ŽIV ŽAV
- 18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
- 18.45 ŠTIRI V VRSTO, TV igrica
- 19.10 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 ŽARIŠCE
- 20.35 ČETRTKOVE POSEBNOSTI: MR. BEAN IN PAN KOHN
- 21.35 TEDNIK
- 22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- POSLOVNA BORZA
- 22.55 SOVA
- 22.55 HIŠA NAPRODAJ, amer. naniz., 6/21
- 23.20 ČETRTNO NADSTROPJE, amer. nadalj., 3/3

SLOVENIJA 2

- 15.15 - 0.05 Teletekst
- 15.30 Video strani - 15.50 Tedenski izbor: Moj deli očka (svetki film); 17.30 Sova (ponovitev): Hal Roach predstavlja (amer. burleska); 17.50 Četrt nadstropje (amer. nadalj., 2/3) - 18.45 Že veste? - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Elite bojne enote (amer. dok. serija, 6/8) - 21.00 Umetniški večer: Velika obdobja evropske umetnosti: Umetsnost Rimiljanov (nemška dok. serija, 11/13) - 22.55 SPV v tenisu (posnetek iz Frankfurta)

KANAL A

- 9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angleščini) - 10.00 CMT - 10.45 A shop - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 38. dela) - 11.45 A shop - 12.00 Pred poroto (49. del) - 12.25 Video strani - 16.30 A shop - 16.45 Smithsonian (ponovitev 4. dela) - 18.00 Luč svetlobe (39. del) - 18.45 Rock starine (ponovitev 40. oddaje) - 19.15 Risanke - 19.25 CMT - 20.00 Risanke - 20.10 Porocila - 20.30 Beg iz New Yorka (amer. film) - 22.05 Rock starine (41. oddaja) - 22.35 Porocila - 23.00 Pred poroto (ponovitev 44. dela) - 23.25 A shop - 23.40 CMT

PETEK, 19. XI.

SLOVENIJA 1

- 9.15 - 1.10 TELETEKST
- 9.30 VIDEO STRANI
- 10.15 TEDENSKI IZBOR
- 10.15 EBBA IN DIDRIK, šved: nadalj., 3/9
- 10.45 PSIHO (amer. film)
- 12.30 ŽE VESTE?
- 13.00 POROČILA
- 13.05 TEDENSKI IZBOR
- 13.05 POSLOVNA BORZA
- 13.15 UMETNISKI VEČER, ponovitev
- 14.15 VES SVET JE ODER, amer. dok. serija, sej. 11/13
- 16.10 OSMI DAN, ponovitev
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 TOK TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
- 18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
- 18.45 ŠTIRI V VRSTO, TV igrica
- 19.10 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 FORUM
- 20.30 TROJNI ODMEV, amer. film
- 22.05 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.30 SOVA
- 22.30 IKE, amer. nadalj., 1/6
- 23.30 CIKLUS FILMOV B. HLADNIKA: BELE TRAVE, slovenski film

SLOVENIJA 2

- 16.00 - 0.40 Teletekst
- 16.15 Video strani - 16.25 Tedenski izbor: Četrtkove posebnosti: Mr. Bean in pan Kohn; 17.25 Sova (ponovitev): Hiša nadropraj (amer. naniz., 6/21); 17.50 Četrt nadstropje (amer. nadalj., 3/3) - 18.45 Znanje za znanje - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Znanost (29. oddaja) - 20.30 Homo turisticus - 21.30 R. Šeligo: Lepa Vida (posnetek gledal. predstave) 23.30 SP v tenisu (posnetek)

KANAL A

- 9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angleščini) - 10.00 CMT - 10.45 A shop - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 39. dela) - 11.45 A shop - 12.00 Pred poroto (50. del) - 12.25 Video strani - 15.55 A shop - 16.10 Beg iz New Yorka (ponovitev film) - 18.00 Luč svetlobe (40. del) - 18.45 Elizije: Iskalci notranje svetlobe (ponovitev) - 19.15 Risanke - 19.25 CMT - 20.10 Porocila - 20.30 Teden na borzi - 20.40 Čist odigran tip (amer. komedija) - 22.05 Porocila - 22.30 Pred poroto (ponovitev 45. dela) - 22.55 A shop - 23.10 Počitnice gospoda Hulota (amer. komedija) - 00.40 Erotična uspavanka - 01.00 Erotični film

SOBOTA, 20. XI.

SLOVENIJA 1

- 7.15 - 1.35 TELETEKST
- 7.30 VIDEO STRANI
- 8.10 TEDENSKI IZBOR:
- 8.10 RADOVEDNI TAČEK
- 8.20 LONČEK, KUHAJ!
- 8.30 OTROCI ŠIRNEGA SVETA, amer. dok. naniz., 21/26
- 8.55 KLUB KLOBUK

- 9.45 TOK TOK
- 10.35 ZGODBE IZ ŠKOLIKE
- 11.25 TARZAN GRE V INDIU, ang. film
- 13.00 POROČILA
- 13.05 TEDENSKI IZBOR
- 13.05 TEDNIK
- 13.45 HOMO TURISTICUS
- 15.20 TROJNI ODMEV, ponovitev amer. filma
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 PO AFRIKI Z OTROKOM IN KAMERO, nemška dok. serija, 4/4
- 18.00 RPL
- 18.45 TV MERNIK
- 19.00 RISANKA
- 19.10 ŽREBANJE 3 X 3
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 UTRIP
- 20.30 TVARIETE
- 21.30 DOMAČE OBRTI NA SLOVENSKEM: SODARJI
- 22.05 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.40 SOVA:
- ŽELITE, MILORD?, amer. naniz., 3/6
- 23.35 PRAVILO MOČNEJŠEGA, amer. film

SLOVENIJA 2

- 9.15 - 0.45 Teletekst
- 9.30 Video strani - 9.55 Svet, pokal v alpskem smučanju: vsl (ž), 1. tek - 11.00 Clovek in glasba - 11.55 Sova (ponovitev): Iki (amer. nadalj., 1/6) - 12.55 Športna sobota: vsl (ž), 2. tek - 14.00 SP v tenisu (polfinalne) - 18.45 Vodne pustolovščine (angl. poljudnoznan. serija, 1/24) - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Udobna vožnja (angl. nadalj., 1/6) - 21.00 Veliki zločini in procesi 20. stol. (dok. serija, 8/13) - 21.30 Poglej in zadeni - 22.35 Sobotna noč

KANAL A

- 9.00 Country Music Television Europe (CMT) - 9.45 A shop - 10.00 Kino, kino, kino (ponovitev oddaje o filmu) - 10.30 Alamo II (ponovitev filma) - 12.00 Teden na borzi (ponovitev) - 12.10 A shop - 17.00 ITV: Izbjeglica televizija - 17.55 BMX (3. del) - 18.30 Študentskih 1/4 (oddaja študentov FDV) - 19.10 Devlinova veza (ponovitev 10. dela) - 20.00 Avtovimes (oddaja o avtomobilizmu) - 20.35 Devlinova veza (11. del) - 21.30 Menih (amer. film) - 23.15 Porocila v angleščini - 23.40 CMT

NEDELJA, 21. XI.

SLOVENIJA 1

- 8.15 - 0.20 TELETEKST
- 8.30 VIDEO STRANI
- 8.45 OTROŠKI PROGRAM
- 8.45 ŽIV ŽAV, ponovitev
- 9.35 HOVI, ponovitev angl. naniz., 4/8
- 10.00 SEZAMOVNA ULICA, amer. naniz., 10/13
- 11.00 SLOVENSKI LJUDSKI PLESI - RAZKRIŽJE
- 11.30 OBZORJA DUHA
- 12.00 SLOVENCI V ZAMEJSTVU
- 12.30 VODNE PUSTOLOVŠČINE, ponovitev angl. poljudnoznan. serije, 1/24
- 13.00 POROČILA
- 13.20 ZADNJI LOV, amer. film
- 15.05 ELITNE BOJNE ENOTE, ponovitev amer. dok. serije, 5/8
- 16.00 EDWARD VII., amer. nadalj., 8/13
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 PO DOMAČE
- 19.00 RISANKA
- 19.15 LOTO
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 ZRCALO TEDNA
- 20.30 NEDELJSKIH 60
- 21.30 S PETROM USTINOVOM OKOLI SVESTA (angl. dok. serija, 2/6)
- 22.05 DNEVNIK 3, VREME
- 22.25 SOVA:
- MOJSTER IN MARGARETA, poljska nadalj., 7/8
- 1. IKE, amer. nadalj., 2/6

SLOVENIJA 2

- Opomba: 14.00 - 18.00 SP v tenisu; slalom ž.: 1. tek 9.55, 2. tek 12.55
- 8.15 - 23.30 Teletekst
- 8.30 Video strani - 8.50 Tedenski izbor: Poglej in zadeni; 11.00 Škorpijonov obroč (avstral. nadalj., 2/4); 11.50 Tvariste - 12.15 Športna nedelja - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Po vojni (angl. nadalj., 9/10) - 21.00 Lee Harvey Oswald (2. del filma) - 21.50 Videošpon - 22.45 Svet poroča

KANAL A

- 9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angleščini) - 10.00 CMT - 10.50 A shop - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 42. dela) - 11.50 A shop - 12.00 Pred poroto (53. del) - 12.25 Helena (ponovitev) - 16.15 Male živali - 19.00 Risanke - 19.10 CMT - 20.10 Porocila - 20.30 Dance session (8. oddaja o plesu) - 21.00 Smithsonian (5. del amer. dok. nadalj.) - 22.00 Kje so Arminijevi Tevtioni porazili Rimljane? (dok. film) - 22.30 Porocila - 22.55 Pred poroto (ponovitev 53. dela) - 23.20 A shop - 23.30 CMT

- MERO, nemška dok. serija, 4/4
- 13.00 POROČILA
- 13.05 TEDENSKI IZBOR
- ALPE-DONAVA-JADRAN
- 13.35 ŠPORTNI PREGLED, ponovitev
- 16.25 DOBER DAN, KOROŠKA
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 OTROŠKI PROGRAM
- 18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
- 18.45 ABC - ITD., TV igrica
- 19.10 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 GOSPODARSKA ODDAJA: 10.000 OB-RATOV
- 20.55 OMIZJE
- 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.40 SOVA:
- LJUBEZEN NA PRVI POGLED, TV naziv, 4/10
- 1. IKE, amer. nadalj., 3/6

SLOVENIJA 2

- 13.15 - 23.55 Teletekst
- 13.30 Video strani - 13.45 Tedenski izbor: Forum, TV mernik, Utrip, Zrcalo tedna; 14.45 Nedeljski 60; 15.45 Obzorja duha - 16.15 Sova (ponovitev): Želite, milord? (angl. naniz., 3/6); 17.05 Mojster in Margaret (poljska nadalj., 7/8); 17.55 Ike (amer. nadalj., 2/6) - 18.50 TV avtomagazin - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Sedma steza - 20.25 S. Vuga Maistrova najdaljša mariborska noč (TV drama) - 22.00 Lee Harvey Oswald (1. del filma) - 22.55 Studio City - 23.55 Slovenska jazz scena

KANAL A

- 9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angleščini) - 10.00 CMT - 10.50 A shop - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 40. dela) - 11.50 A shop - 12.00 Pred poroto (51. del) - 12.25 Helena (ponovitev) - 16.15 A shop - 16.

O kvaliteti življenja starejših

Zveza društev upokojencev Slovenije je konec oktobra organizirala v Domu upokojencev v Ljubljani posvet "O kvaliteti življenja starejših ljudi". Posvet so se udeležili predstavniki Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, Inštituta za varovanje zdravja RS, Zavoda za zdravstveno zavarovanje, Rdečega kriza, Gerontološkega društva, Karitas, Zveze svobodnih sindikatov in drugih organizacij.

Na posvetu so ugotovili, da se pravice iz zdravstvenega in socialnega varstva zmanjšujejo, da so se z lastninjem zaostrila stanovanjska vprašanja, da je v domovih za starejše občane 95 odst. ljudi, starih nad 65 let, in da je zanje slabo ali sploh ni poskrbljeno za ustrezno in varno življenje, nesprejemljiv je sistem upokojevanja (nasilno upokojevanje mladih ljudi zaradi prevelikega števila delavcev). Ugotovili so tudi, da so starejši ljudje izrinjeni iz družbenega življenja in nimajo vpliva na odločajoče ustanove. Znamo je, da se Evropa v zadnjem času zelo aktivno ukvarja z vprašanjem stare generacije, da razvija oblike pomoči starejšim. Tudi slovenska družba, ki se po demografskih podatkih naglo stara, istočasno pa upada število rojstev, bi morala pristopiti k sistematičnemu proučevanju teh dejstev.

Udeleženci posvetu so sprejeli naslednje predlage: v Sloveniji je treba ustanoviti državno inštitucijo, ki bo prevzela odgovornost za celovito skrb za starejše ljudi; pripravi naj se državni projekt celovite skrbi za starejše ljudi, na podlagi izkušenj Centra za pomoč na domu v Ljubljani naj se ustanovijo enaki ali podobni centri v posameznih regijah za pomoč stariim, bolnim in invalidnim osebam. Predlage so poslali Odboru za zdravstvo in socialno varstvo pri Državnem zboru.

Zveza društev upokojencev STANKO HVALE, predsednik

Kakšna je lovska etika in morala?

Komentar, ki je nastal izključno na podlagi knjige Lovčev priročnik, učbenika za lovski izpit - Šokirani bodo zlasti ljubitelji živali, predvsem pa mačk

Primerov, ko lovci v različnih okoliščinah ustreljajo domačo mačko ali psa je precej. Lastniki so prizadeti, lovcii pa ali arogantni ali dvolično nedvedni ali pa pretirano prijazni dokazujo svojo varovalno ljubezen do živali.

Veliko je lovskih prekrškov, zakonskih in moralnih, s katerimi se ali se ne ukvarjajo pristojne službe. Aktualno je vprašanje, kdo so lovcii in kaj je lov danes. Po lovskih razlagah je lov zdaj šport, zdaj varovanje narave, potem turizem za tuje lovec, zdaj spet kazalec na tehnici naravnega ravnotežja. Ob zadnjem je zanimivo, da lovcii hkrati iztrebljajo roparice in množično gojijo fazane, kot odrasle pa jih spustijo in postreljajo. Fazani se kot kokoši ne bojijo roke, ki jih hrani, in ne vedo, da so odveč na tehnici naravnega ravnotežja in da jih

DOPOLNILI KOMISIJO ZA LOKALNO SAMOUPRAVO

SEVNICA - Komisija za lokalno samoupravo pri sevnški občinski skupščini, ki bo med drugim ugotovljala večinsko mnenje občanov po posameznih krajevnih skupnostih o bodočih lokalnih skupnostih na območju sedanja sevnške občine in pripravljava model organiziranosti in delovanja bodoče lokalne skupnosti Sevnica in morebitnih novonastalih lokalnih skupnosti na območje sedanje občine, bi imela prej ko slej zelo zahtevno in odgovorno delo. Zato je iz vrst občinskih odborov SLS in SKD prisla pobuda, da bi predvideni petčlanski sestav razširili še za 2 člana. Bredi Mijovič, Branko Derstenšen in Andreja Flajs iz Sevnice, Danijelu Bevcu iz Loke in Jožetu Knezu iz Krmelja sta se tako po sklepnu poslavljene sevnške občinske skupščine pridružila še Blaž Jene iz Sevnice in Roman Žveglič iz Trnovca.

morajo varuhu narave zaradi tega "upleniti".

V roke sem dobil knjigo Lovčev priročnik, učbenik za lovski izpit, ki ga je uredil France Cvenek, izdala pa Lovska zveza Slovenije 1989. leta. Precej zapisanega si nasprotuje, predvsem, kar piše o lovski etiki in moralu, o lovu, načinu lovjenja in izbiri živali, ki bo odstreljena. Navedel bom nekaj odlomkov, ki dokazujejo kontradiktornost priročnika, ki ga mora poznati vsak lovec in se iz njega učiti ljubljivo in spoštanje do vseh živali. O lovski etiki (str. 15, točka 4) piše: "Velja načelo, da naj divjad pada v ognju in naj v hipu pogine, da ne muči." Stran 17, točka 9: "... lovska etika je proti ... strelnjanju v tarče na drevesnih deblih." Na str. 15 piše: "... tudi ti roparice imajo pravico do obstoja." Toda na strani 286, pri točki 25 z naslovom "Kako in kdaj spodbujamo ostrost pri lovskem psu", se menjenje pisca o lovski etiki radikalno spremeni.

Naslednji citat bo šokiral vse ljubitelje živali, posebej mačk. O treningu ostrosti pri goničih, brak jazbecarjih in jamarjih piše: "Zanje je prav, da so ostri in na kratko opravijo z vsako roparico. Če temu jih navajamo tako, da jim nekajkrat odstrelimo mačko, ki so jo nagnali na drevo. Ko so si že večkrat ohladili jezo na mrtvi mački, potem ne pomerimo več natančno, tako da mora pes delo dokončati z davljencem. Pri tem bo stakan kakšna prasko, vendar z obstreljeno lisico navadno hitreje opravi kakor z obstreljeno odraslo mačko." To je zanimivo primerjati s citati na straneh 15 in 17.

Citiral bom še nekaj stavkov iz Lovčevega priročnika o psih, človekovih najzvestejših družabnikih:

O svojih lovskih psih lovcii razmišljajo tako (str. 285, točka 23): "Če se pes ... boji vode ..., potem vedimo, da imamo opravka z manjvrednim psom, ki bo pokazal tudi druge na-

pake, kot sta bojazljivost in pomanjkanje veselje do lova." Na str. 286, točka 25, pa dodaja: "Proti prirojeni bojazljivosti ni zdravila, na mestu je samo dobro pomerjen strel." In še lovski komentar na prej zapisano (str. 18, točka 10): "V psu ... se zrcali gospodar. - Kakršen pes, takšen gospodar!"

Zapisan je samo nekaj stavkov, ki se dotikajo lovčeve ljubeljni do psov in mačk. Ljubezen in skrb za divjad pa je neizmerna in pravim ljubiteljem živali nedoumljiva. Iz zapisanega si lahko vsak sam ustvari sodbo o lovski etiki in moralu. Kajti Lovčev priročnik, iz katerega so citati, mora poznati vsak lovec, saj je v njem zapisano pogoj, da opravi lovski izpit in postane lovec z vsemi pravicami in dolžnostmi ubijati.

DUŠAN GRAIFONER
Maribor

BERUSOVI PREDSTAVILI NOVE MODELE - V Avtohiši Berus na Cikavi so predstavili nove modele avtomobilov Volkswagenva koncerna, s katereim sodelujejo že trinajst let, pogodbu o prodaji pa teče že dobro leto. Poleg podpredsednika izvršnega sveta Andreja Kirma se je slovenski udeležil tudi Rok Freyer, direktor prodaje Porsche Interavto iz Ljubljane, generalni uvoznik vozil VW in audi. Oba sta družinsko podjetje Berus označila kot zgled podjetništva ne samo v Sloveniji, temveč tudi v Evropi. Številni obiskovalci so lahko občudovali pasat limuzino in variant, golf cabriolet in variant, audi 80 1600 e z novim motorjem ter polo, na načem tržišču prisoten še kratčas, vendar cenovno zelo zanimiv. Razveseljivo je, da se vsi novi modeli opremljajo z zračnimi blazinami, kar bo zagotovo prispevalo k še večji varnosti že tako priljubljenih vozil. (Foto: Majda Lazar)

Spoštovane kadilke in kadilci

Ministrstvo za zdravstvo je pripravilo predlog Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov. Pričakujemo, da ga bo Državni zbor sprejel v prvih treh mesecih prihodnjega leta.

Z njim ne želimo omejevati vaše svobodne odločitve glede kajenja. Kaditi ali ne kaditi, bo še naprej vaša povsem osebna presoja. Želimo pa si, da bi pri tej odločitvi upoštevali tudi zdravstvena spoznanja.

Že dolgo je dokazano, da kajenje lahko povzroča številne bolezni in da v večini primerov tudi skrajšuje življenje. Prav tako je dokazano, da tudi nekadilcem na enak način škoduje pasivno kajenje, to je vsakršno vdihanje tobačnega dima. Zato je glavni namen Zakona, da zaščiti nekadilce. Ti imajo prav tako vso pravico, da niso brez lastne krivde izpostavljeni škodljivim posledicam pasivnega kajenja. Z Zakonom želimo tudi doseči, da bi manj naših odrasčajočih fantov in deklet podlegalo neokusno razkošnim ter zavajajočim reklamam za tobačne izdelke in ne bi pričelo kaditi. Prav njim so namreč te reklame najbolj namenjene.

Moje pismo je pravzaprav prošnja. Prepričan sem, da cigarete ne prižete v cerkvi, na koncertu ali v gledališču, pa če ste tobaku še tako vdani. Zelo nevljudno bi bilo in znak slabe vzgoje, če bi storili kaj takega. Prosim vas, da se enako obnašate tudi v vseh zdravstvenih ustanovah, da ne kadite v navzočnosti otrok in nikjer, kjer kajenje ni dovoljeno ali zaželeno. Prosim vas, da si v družbi z nekadilci cigaretu prižete le z njihovim dovoljenjem. Spoštuje njihovo pravico do zraka brez tobačnega dima! To naj postane del vaše kulture, morale in osebne odgovornosti. Na ta način boste v veliki meri pomagali v našo družbo uvajati več medsebojnega spoštovanja in strpnosti.

Spoštovane mlade kadilke, v imenu vaših otrok vas prosim, da ne kadite v času nosečnosti. S kajenjem med nosečnostjo zelo škodujete zdravemu razvoju vašega še nerojenega otroka, ki se bo zaradi tega tudi po porodu slabše razvijal, kot mu je narava sicer namenila. Prizanesite mu in ne obremenjujte po nepotrebnem svoje vesti.

Spoštovane kadilke in kadilci, naj končam svoje javno pismo s prošnjo, ki koristi tudi vam samim. Kadar kupujete cigarete, bodite pozorni na podatek o vsebnosti katrana in nikotina, ki mora biti zapisan na ovitku. Izbirajte cigarete z nizkimi vrednostmi, da bo zdravstveno tveganje, ki se mu s kajenjem izpostavljate, kar najmanjše.

Lepo vas pozdravljam

Dr. Božidar Voljč
Minister za zdravstvo

RAČKA, d.o.o.
68000 Novo mesto
tel/fax: (068)21-058
računalniški sistem

AUTOCOMMERCÉ

NOVO MESTO
C. HEROJEV 18
tel. 068/321-000
fax. 068/21-420

MICHELIN

vas vabita na predstavitev avtomobilskih pnevmatik svetovno znanega proizvajalca Michelin. Predstavitev bo 25. 11. 1993 v našem prodajnem salonu na Cesti herojev 18, od 10. ure dalje.

<11.888\$ POČITNICE ŽELJE

VČERAJ

<11.888 - 889 \$ =

DAEWOO RACER

V Ljubljani, KOMPAS HERTZ, Celovška 206, tel. 061/15 91 311 - V Kranju, MARK MOBIL d.o.o., Šuceva 17, tel. 064/242 300 - V Celju, AVTOTEHNIKA CELJE, Miklošičeva 5, tel. 063/25 405 - V Novem mestu, IPI COMERCE d.o.o., tel. 068/24 409 - V Mariboru, CIC d.o.o., Jožice Flander 2, tel. 062/412 759 - V Šempetru pri Novi Gorici, AVTO PIVON, Vrtojbenska c. 73, tel. 065/32 732 - V Kopru, AVTO PIVON, Ljubljanska 5a, tel. 066/38 759

**MAJHNA PREDNOVOLETNA POZORNOST
VSEH PRODAJALCEV**

PLESNI TEČAJI

za mladino in odrasle

KJE: Novo mesto, Gimnazija - atrij

KDAJ: V petek, 26. 11. 1993

ZAČETNI: ob 17.30

NADALJEVALNI: ob 19.30

in

KJE: Metlika, OŠ Metlika - športna dvorana

KDAJ: V sredo, 1. 12. 1993

ZAČETNI: ob 19.30

NADALJEVALNI: po začetnem tečaju.

Predvpis in inf. po tel. (068) 28-136 in 321-115, od 9. do 16. ure.

Partizanska 7, Novo mesto

objavlja prosto delovno mesto:

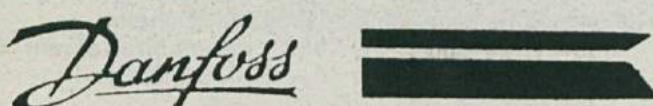
PRODAJALEC v trgovini - poslovalnica Brežice
(za določen čas 6 mesecev)

Pogoji:

- srednja šola trgovske smeri - KV prodajalec (IV. st.)
- poznavanje osnov računalništva
- poznavanje pisarniškega materiala in šolskih potrebsčin
- komunikativnost
- 1 leto delovnih izkušenj
- 2-mesečno poskusno delo.

Kandidati naj pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljajo v osmih dneh po objavi na naslov:

DZS, d.d., Ljubljana, Mali trg 6, kadrovski oddelok.

Danfoss Compressors, d.o.o.
Heroja Starihe 24, 68340 Črnomelj

Razpisujemo naslednja prosta delovna mesta:

1. REFERENT V NABAVI

- VII./VI. stopnja izobrazbe ekonomske ali strojne usmeritev
- aktivno znanje angleškega oz. nemškega jezika
- začeljene delovne izkušnje pri enakih ali podobnih delih

2. VEČJE ŠTEVILLO PROIZVODNIH DELAVEV OZ. DELAVK

- PK oz. NPK
- delo je dvoizmensko.

Smo mlada, razvijajoča se firma s 100-odst. tujim kapitalom. Nudimo dobre delovne pogoje in možnost dodatnega izpopolnjevanja. Za dodatne informacije lahko poklicete na tel.: (068) 51-400 ali 51-405. Vaše prijave z vsemi dokazili o izobrazbi in opisom dosedanjih delovnih izkušenj pričakujemo v osmih dneh po objavi oglasa.

Zaradi velikega števila prijav, ki prihajajo na naše razpise, bomo v roku 14 dni po zaključenem razpisu pismeno obvestili samo delavce, ki bodo sprejeti v delovno razmerje.

»Ljubi Dolenjci!«

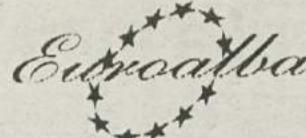
Za vas in za vaše ljube
smo na Trdinovem vrhu
postavili oddajnik.

Po 69. kanalu pridemo tudi
k vam domov.

KANAL A — Televizijska postaja

kanal

EUROALBA, d.o.o., Uvoz-izvoz

Veleprodaja-Maloprodaja

Zastopanje tujih firm

Ekskluzivni uvoznik proizvodov NÜK in Monbebe

Pooblaščeni uvoznik proizvodov FISSAN

Objavljamo razpis za zasedbo prostega delovnega mesta

TRGOVSKEGA POTNIKA ZA OTROŠKO OPREMO NA OBMOČJU SLOVENIJE

Pogoji za zasedbo delovnega mesta:

- slovensko državljanstvo
- srednja stopnja izobrazbe
- telefon
- vozniško dovoljenje B-kat.
- izkušnje, komunikativnost in odločnost zaželjene.

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas, s štirimi meseci poskusnega dela.

Vsi zainteresirani naj dostavijo kratek življenjepis na naslov: EUROALBA, d.o.o., Pod obzidjem 31, Brežice, v roku 8 dni po objavi v časopisu ali se za dodatne informacije oglašijo po telefonom na št. 0608/61-600

BETI, tekstilna industrija, d.d. METLIKA, Tovarniška 2

IŠČEMO

za delo v zunanjem trgovini dva mlada diplomirana ekonomista z znanjem nemščine ali angleščine.

Zaželjena je praksa v zunanjem trgovini. V poštev pridejo tudi pripravniki, ki bi pri nas opravljali pripravnštvo.

Prijave z zgoraj zahtevanimi podatki dostavite v KADROVSKO SLUŽBO BETI METLIKA do 1.12.1993.

Kandidati bodo vabljeni na razgovor in o izbiri obveščeni v roku 15 dni.

OBVESTILO

Podjetja in druge organizacije, stranke in društva ter občane obveščamo, da sta po sklepu Izvršnega sveta Skupščine občine Trebnje, sprejetega 27.10.1993 (sklep objavljen v Uradnem listu RS št. 61/93 z dne 5.11.1993), v

JAVNI RAZGRNITVI:

- osnutek programskih zasnov in
 - osnutek lokacijskega načrta za bencinski servis v Mokronogu
- Osnutka sta javno razgrnjena v prostorih Zavoda za urbanistično načrtovanje Trebnje in Krajevne skupnosti Mokronog.

JAVNA OBRAVNAVA

NAVEDENIH OSNUTKOV BO V TOREK, 23. NOVEMBRA 1993, OB 18. URI V PROSTORIHN KRAJEVNE SKUPNOSTI MOKRONOG.

V času javne razgrnitve osnutkov lahko daste pripombe in predloge na kraju razgrnitve, na javni obravnavi ali jih pismeno posredujete Zavodu za urbanistično načrtovanje Trebnje.

Udeležite se javne obravnave, kjer Vam bomo posredovali podrobnejše obrazložitve in pojasnila!

VLJUDNO VABLJENI!

ZAVOD ZA URBANISTIČNO NAČRTOVANJE TREBNJE

MERCATOR-PRESKRBA, d.o.o. KRŠKO

razpisuje prosto delovno mesto

vodja komercialnega sektorja

za štiriletni mandat

Poleg z zakonom določenih morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- V. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske ali komercialne smeri oziroma VI. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske smeri (komercialna dejavnost).
- pet oziroma tri leta delovnih izkušenj pri enakih ali sorodnih delih v gospodarstvu.

Prijave z opisom dosedanjega dela in dokazila o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: MERCATOR-PRESKRBA, d.o.o., CKŽ 47, 68270 Krško, z oznako "za razpis".

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 8 dneh po opravljeni izbiri.

Svet Vzgojno-varstvenega zavoda Brežice

na osnovi 70. člena statuta VVZ

objavlja

prosto delovno mesto delavca s posebnimi pooblastili

PEDAGOŠKEGA VODJE - POMOČNIKA RAVNATELJA (reelekacija)

Pogoji:

- strokovna izobrazba po 73. členu Zakona o vzgoji in varstvu predšolskih otrok
- 5 let delovnih izkušenj v stroki, od tega najmanj 2 leta dela pri predšolski vzgoji.

Izbrani kandidati bo sprejet za dobo 4 let.

Nastop dela po dogovoru.

Rok za prijavo je 8 dni po objavi. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejemata tajništvo Vzgojno-varstvenega zavoda Brežice, Šolska ulica 5. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po končanem roku za zbiranje prijav.

TRIKON, tovarna pletenin in konfekcije, p.o. Kočevje, Reška cesta 16

razpisuje na podlagi sklepa delavskega sveta z dne 12. 11. 1993

JAVNO DRAŽBO

za odprodajo poslovnega objekta v Kočevju, Reška cesta 12, ki leži na parcelni št. 1672 - stavbišče v izmeri 2 a 72 m², ter del funkcijskega zemljišča parcel št. 1680 in 1671/1, ki bo na novo določeno z delilnim načrtom in obsegata površino vzporedno z zidom jug - jugovzhodni del stavbe do magistralne ceste ter vzporedno z zidom jug - severovzhodni del stavbe do izteka parcele.

Izklicna cena je 225.000,00 DEM v tolarski protivrednosti po srednjem tečaju banke Slovenije na dan plačila kupnine. Javna dražba bo 2. 12. 1993 ob 11. uri v splošnem sektorju. Javne dražbe se lahko udeleže pravne osebe, registrirane v Republiki Sloveniji, in fizične osebe, državljanji Republike Slovenije, ki predložijo ustrezno dokazilo in do četrtek, dne 2. 12. 1993, do 11. ure predložijo dokazilo o plačani varščini v višini 10% od izključne cene na žiro račun SDK Kočevje št. 51300-601-10862.

Prednost pri nakupu bo imel ponudnik, ki bo nudil višjo ceno in najugodnejše plačilne pogoje. Uspeli ponudnik bo moral skleniti kupoprodajno pogodbo najkasneje v 3 dneh po končani javni dražbi in plačati kupnino v 15 dneh po sklenitvi pogodbe.

Ce uspeli ponudnik v danem roku ne bo sklenil pogodbe in bo kasneje kot kupec odstopil od nakupa, varščina zapade v kost prodajalca.

Uspešnemu ponudniku bomo varščino vračunali v kupnino, drugim ponudnikom, ki na javni dražbi ne bodo uspeli, pa brez obresti vrnili najkasneje v 3 dneh po javni dražbi.

Davek na promet nepremičnin plača prodajalec, vse druge stroške v zvezi s prenosom lastništva plača kupec. Nepremičnino bomo prodajali po načelu »videno - kupljeno«. Ogled je mogoč po predhodnem dogovoru. Vse dodatne informacije lahko dobite po telefonu 061/853-322.

Na podlagi 5. člena Pravilnika o kriterijih za dodeljevanje sredstev občinskega proračuna za pospeševanje gospodarskega razvoja v občini Brežice (Uradni list RS št. 3-I/91 in 3/92) je Izvršni svet Skupščine občine Brežice na svoji 64. seji dne 3.11.1993 sprejel

SKLEP

O RAZPISU ZA DODELITEV SREDSTEV ZA POSPEŠEVANJE GOSPODARSKEGA RAZVOJA V OBČINI BREŽICE

1. člen

Za pospeševanje gospodarskega razvoja je v proračunu občine Brežice zagotovljeno 18.000.000,00 SIT.

2. člen

Zbrana sredstva se bodo dodeljevala v obliki posojil za sofinanciranje naložb, ki bodo zagotavljale:

- razširitev obstoječe proizvodnje, uvajanje nove proizvodnje ali storitevne dejavnosti,
- v čim krajšem času ustrezne ekonomske učinke (donosnost),
- realizacijo inovacij in inovacijskih dosežkov ter njihovega prenosa v proizvodnjo,
- odpiranje novih delovnih mest (zagotoviti najmanj 2 novi delovni mest),
- izvozno usmerjenost in/ali nadomeščanje uvoza,
- programe racionalne rabe energije in surovin,
- ekološko čiste programe.

3. člen

Na natečaj se lahko prijavijo podjetja in obrtniki, ki imajo sedež na območju občine Brežice.

4. člen

Pogoji posojila:

- skupna doba vračanja kredita je 3 leta,
- 1-letni moratorij,
- vračilo posojila do dveh let,
- obrestna mera 2%,
- vrednost glavnice se veže na DEM, obračunano po srednjem tečaju Banke Slovenije.

5. člen

Podjetja in obrtniki, ki želijo pridobiti sredstva iz tega naslova, morajo predložiti naslednjo dokumentacijo:

- sklep o vpisu podjetja v register oz. potrdilo o vpisu obratovalnic v register obratovalnic,
- investicijski program, ki mora obsegati:
- predstavitev investitorja (naziv firme oz. obratovalnice, predmet poslovanja, organiziranost, opis in predračunsko vrednost investicije ter višino zaprošenega posojila),
- analizo poslovanja in premoženja podjetja (če podjetje že posluje),
- opis investicije s predračunsko vrednostjo (predračunska vrednost investicije mora biti dokumentirana, npr. predračuni, pogodbe, računi...),
- finančno konstrukcijo z navedenimi viri financiranja in s časovno dinamiko,
- pričakovani rezultati za obdobje 3 - 5 let (stopnja donosnosti oz. profitna stopnja 12%, predvideno število zaposlenih po investiciji),
- analizo prodajnega trga

PIONIR AVTOHIŠA
Servisno prodajni center Novo mesto d.d.
v sodelovanju z zavarovalnico

objavlja javno licitacijo poškodovanih vozil:

1. Zastava 101 SKALA	2. Renault 21 GTX
Letnik 89/6, 39660 km	Letnik 89/12, 109.032 km
izklicna cena: 185.000 sit	izklicna cena: 480.000 sit
3. Renault 19 RT 1.4/4V Letnik 93/10, 316 km izklicna cena: 1.450.000 sit	

Licitacija bo v soboto, 20. 11. 93, ob 9. uri v prostorih Pionir Avtohiše.
Oglej vozil in plačilo 10% varščine je uro pred pričetkom licitacije.
Informacije: tel. (068) 324-533

Omejena količina vozil R 5, Clio in R 19 pod ugodnimi prodajnimi pogoji. Pionir AVTOHIŠA, Ločna 48, Novo mesto.

IZVRŠNI SVET SKUPŠČINE OBČINE TREBNJE

poziva

vse zainteresirane izvajalce, da pripravijo programe javnih del v občini Trebnje za leto 1994.

Iz programa mora biti razvidno:

- naziv javnega dela
- opis programa javnega dela
- navedba izvajalca javnega dela
- potreben število brezposelnih, vključenih v javno delo, zahtevana izobrazba, značilni poklici, posebna znanja in druge posebne zahteve
- čas trajanja javnega dela
- potrebna sredstva in viri financiranja.

Pri izvedbi javnega dela je izvajalec dolžan zagotoviti:

- strokovni nadzor nad izvajanjem javnih del in mentorstvo
- varnost pri delu in zaščitna sredstva
- dodatno nezgodno zavarovanje
- evidenco prisotnosti na delu.

Prijave programov pošljite na naslov: Sekretariat za družbeno planiranje in gospodarstvo, Goliev trg 5, Trebnje, najkasneje do 1.12.1993. Kasnejših prijav programov izvršni svet ne bo upošteval.

Izvajalci bodo o potrditvi prijavljenih programov obveščeni v osmih dneh po sprejemu sklepa na izvršnem svetu.

Vse dodatne informacije dobite osebno ali po telefonu 44-043, Sekretariat za družbeno planiranje in gospodarstvo.

Gramat Gril d.o.o.

Sela pri Dolenjskih Toplicah
Tel./fax: 068/65-695

Vas vabi na akcijsko prodajo

keramike, granitnih grezov, gradbenega materiala in pohištva od 18. - 27. novembra.

POPUSTI od 5 - 20%.

Srednja ekonomska šola Novo mesto

objavlja prosto delovno mesto

RAČUNOVODJE

Pogoj: srednja strokovna izobrazba V. stopnje

Kandidati naj svoje prijave skupaj z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljajo v 8 dneh na naslov:
Srednja ekonomska šola Novo mesto, Ulica talcev 3a.

**Dom starejših občanov, Grosuplje
Ob Grosupeljščici 28**

objavlja prosto delovno mesto

medicinske sestre

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas. Prijave sprejemamo do vključno 25.11.1993. Na relaciji Novo mesto - Grosuplje so z vlakom in avtobusom ugodne zveze. Potne stroške krije zavod.

20 LET 20 LET 20 LET 20 LET 20 LET 20 LET

**FOTOSTUDIO BORŠNAR
ATELJE
IN LABORATORIJ S TRGOVINO
Trebnje, ul. h. Slaka 1, tel. 068/44 243**

Cenjene stranke iz Trebnjega in okolice obveščamo, da smo ob 20-letnici dela obnovili prostore in ob tem razširili našo ponudbo. Nudimo:

- * foto avdio-video opremo
- * foto amaterski program, spominke in darila
- * izdelamo fotografije ekspresno za dokumente v 5 minutah in amaterske v 2 urah
- * fotografiramo in fotokopiramo za reklame in propagando na laser color kopirni stroj.

Vabimo vas v prenovljene prostore, kjer vam bomo pri vaši izbiri svetovali in vas ugodno presenetili s kvaliteto in cenami.

Velika nagradna igra za naročnike DOLENJSKEGA LISTA

Avto ŠKODA FAVORIT GLX in še veliko lepih nagrad!

Če še niste, postanite naročnik Dolenjskega lista! Vsi člani doslej največje dolenske družine, s plačano naročninou na Dolenjski list za tekoče trimeseče (stari naročniki) ali za tri mesece vnaprej (novi naročniki) bodo prišli v poštev za žrebanje, ki bo v četrtek, 16. decembra letos, na Loki. Nagradna igra bo trajala do 10. decembra.

Glavna nagrada:

avto ŠKODA FAVORIT GLX s kasko zavarovanjem (NOVOTEHNA, zavarovalnica TRIGLAV in Dolenjski list)

Druge nagrade:

- * vrednostni bon v višini 100.000 tolarjev (trgovina talnih oblog PCP Pureber v javnih skladiščih Novo mesto)
- * predsoča Alples
- * vikend paket za dve osebi (turistična agencija MANA iz Novega mesta)
- * kolo (servis in trgovina SMOLE iz Novega mesta)
- * bon za 20.000 tolarjev (tehnična trgovina TILIA iz Bršljina)
- * avtoalarm z montažo (SPM trade, d.o.o., Šentjernej)
- * univerzalno centralno zaklepanje avtomobila z montažo (SPM trade, d.o.o., Šentjernej)
- * motorna žaga ALPINA (AGRO, d.o.o., prodajalna SEJALEC)

Za naštete lepe nagrade se bodo potegovali vsi naročniki, samo med novimi pa bo izreban dobitnik

* pečnic za krušno peč ali klasičnega kamina (PIONIR KERAMIKA Novo mesto)

Naročniki Dolenjskega lista vedo, zakaj so naročniki:
noben četrtek ne umanjka njihov časopis, zdaj pa še toliko nagrad!

SPM TRADE
068/42-361

Agro d.o.o.
Prodajalna SEJALEC
Cesta kom. Staneta 3, Novo mesto, tel. (068) 24-132

NAROČILNICA
Naročam Dolenjski list na naslov:

Priimek in ime:

Ulica in hišna številka:

Poštna številka in kraj:

Št. osebne izkaznice:

Naročilnico pošljite na naslov: DOLENJSKI LIST, 68000 NOVO MESTO, Glavni trg 24

SERVIS IN TRGOVINA,
REZERVNI DELI KOLES
tel. 068/21 952

MANA
turistična agencija
Partizanska 7, Novo mesto

PIONIR
keramika NOVO MESTO d.d.

**NOVOTEHNA
AUTOMOBIL**

trgovina talnih oblog
PCP PUREBER d.o.o.
Novo mesto • FAX 068/23-293
Ljubljanska 27, (Javna skladišča)
Tel.: 068/322-337 int. 220

Mercator-Gradišče, d.d.
Trebnje, Goliev trg 11

razpisuje delovni mest:

1. direktorja podjetja,
2. vodje komercialnega sektora.

Pogoji:

- Kandidati pod točko 1 morajo imeti:
— višjo ali srednjo izobrazbo ekonomske, pravne ali organizacijske smeri
— najmanj 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj pri odgovornih delih

Kandidati pod točko 2 morajo imeti:

- višjo ali srednjo izobrazbo ekonomske ali komercialne smeri
— najmanj 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj.

Z izbranimi kandidati bo sklenjena pogodba o zaposlitvi za nedoločen čas. Mandat traja 4 leta.
Pisne vloge z dokazili o izobrazbi pošljite v osmih dneh na naslov Mercator-Gradišče, d.d., Goliev trg 11, Trebnje.
O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po opravljeni izbiri.

SPORTNI TEHNIK EKIPA

Smo ekskluziven predstavnik evropske informacijske mreže za Slovenijo.

Iščemo

ZASTOPNIKA Z DOLENJSKO

Pogoji:

- vsaj srednješolska izobrazba
- poznavanje razmer v gradbeništvu
- komunikativnost
- lastno prevozno sredstvo in telefon.

Delo bo večinoma terensko, na področju zbiranja in posredovanja informacij o načrtovanih naložbah. Prijave zbiramo do vključno 22.11.1993.

Pisne vloge pošljite na naslov:

BauChem, d.o.o.
Predstavnštvo v Ljubljani
Rožna dolina, c. II/29
61111 Ljubljana

Edico OBIŠČITE NAS NA SEJMU INFOS* 93 OD 23.-27.11.1993.
INTEGRALNI PAKET ZA FINANCE IN RAČUNOVODSTVO

OSNOVNA SREDSTVA

OBRACUN PLAC

KADROVSKA EVIDENCA

KOMERCIJA

MATERIALNO POSLOVANJE

FAKTURIRANJE

GLAVNA KNJIGA Z ANALIZAMI

PLACILNI PROMET

PODATKI NA DESETI ZA SOK/ZPZ

ZAMUDNE OBRESTI

HONORARI IN POGODOBENO DELO

BALDAKONI

FINANČNO RAČUNOVODSTVO

UREJAVLJENI BEZ V SLOVENIJI
Kadrovski evidenca in osnovni dohodki pričetka tudi zo podjetja z več kot 1000 zaposlenimi

V primeru, da s paketom v roku 6 mesecev niste zadovoljni. Vam v tem celoten znesek najboljše razmerje med kvaliteto in ceno. 5 let garancije za pravilnost delovanja. placilo na 3, 6 ali 12 obrokov

ZAHVALA

V 87. letu nas je zapustila naša mama, tačka, sestra, babica, prababica in tetka

MARIJA KULOVEC
z Uršnih sel 120

Iskreno se zahvaljujemo vaščanom in znancem za izrečeno sožalje ter podarjeno cvetje. Posebno se zahvaljujemo Domu starejših občanov Novo mesto, g. kaplanu za opravljen obred, pvecem z Ruperčvrha za zapete žalostinke ter družinama Pakar in Kump za pomoč.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 64. letu starosti nas je nenadoma zapustila draga žena, mama, stara mama, sestra in tetka

IVANKA JEVŠEK
roj. Miklavčič

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje ter g. proštu za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njeni

tedenski koledar

Četrtek, 18. novembra - Roman Petek, 19. novembra - Elizabeta Sloboda, 20. novembra - Srečko Nedelja, 21. novembra - Marija Ponedeljek, 22. novembra - Cilka Torek, 23. novembra - Klemen Sreda, 24. novembra - Janez

LUNINE MENE
21. novembra ob 3.03 - prvi krajec

kino

BREŽICE: 18.11. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Red rock West. 19.11. (ob 20. uri) ter 20. in 21.11. (ob

kmetijski stroji

URSUS 35, letnik 1989/90, s kabino, kot nov, prodam za 7900 DEM. Franc Anderič, Zbure 45, Šmarješke Toplice.

Ugodna prodaja traktorjev MF 374F in Deutz 55/A s kabino, Zetor 43-40 in 62-45 PVH, kiperprliko Bernardi 1,8-4,5t, nakladalk SIP 19/9, Durante 12 m³, 16 m³ in 18 m³, trosilcev Bernardi 2,5t, TG 28 in Orjak 40. Velika izbira rabljene kmetijske mehanizacije - viličarji 1,5 - 2,5 t. Tel.: 064-622-575

motorna vozila

R 5, letnik 1990, prodam. ☎ 27-384, po 16. uri. 4229

OPEL KORSO 1,2 S, letnik 1985, prodam. ☎ 27-591. 4230

101, letnik 1984, registrirano do 16.3.1994, prodam. ☎ 85-760. 4233

126 P, letnik 1987, 34.000 km, registriran do 11/94, prodam. ☎ 22-898. 4236

ŠKODO FAVORIT, letnik 1993, registrirano za celo leto, prodam. ☎ (068)28-907. 4237

JUGO KORAL 55, letnik 1988, registriran do 7/94, bel, aluminijasta plastična, dobro ohranjen, prizadelen za zimo, prodam za 4.200 DEM. ☎ (068)25-170. 4238

LADO SAMARO 1300, staro 1 leto, prodam. ☎ 21-704. 4238

R 4 GTL, 10/86, registriran do 10/94, prodam. ☎ (068)27-796. 4239

R 4, letnik 1989, 57000 km, registriran do 11/94, prodam. ☎ 27-482. 4242

JUGO 45 AX, letnik 1988, registriran do 5/94, prodam. ☎ (068)43-824. 4252

GOLF JX D, letnik 1986, nakaramboliran, prodam. ☎ 25-541. 4255

Avtohiša Berus

servisno prodajni center

Velika Cikava 23, 68000 Novo mesto

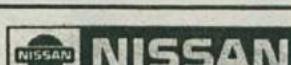
tel.: 068 / 25 - 098, fax: 068 / 25 - 641

AVTOMEHANIKA VIDRIH

SERVIS IN PRODAJA

68222 Otočec, Šentperer 51, tel: 068/85-180

- NOVA VOZILA NISSAN
- PRODAJA STARO ZA NOVO
- POOBLAŠČENI SERVIS
- ORIGINALNI REZERVNI DELI IN DODATNA OPREMA
- POPRAVILKO KARAMBOLOV
- OSTALE AVTOMEHANIČNE STORITVE
- ★ POSEBNA PONUDBA: DOSTAVNO VOZILO NISSAN TRADE

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o.

UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušić-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovsek-Svetec, Martin Lazar, Milan Markelj (urednik Priloge), Pavel Perc in Igor Vidmar.

IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 90 tolarjev; naročnina za 4. trimesecje 1.160 tolarjev; za družbenne skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 2.320 tolarjev; za tujino letno 40 USD ali 70 DEM oz. druga valuta te vrednost.

OGLASI: 1 cm za ekonomsko oglaševanje 1.600 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 3.200 tolarjev; za razpisne, licitacije ipd. 1.800 tolarjev. Mali oglasi do deset besed 1.000 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 100 tolarjev.

ZIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB - Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefon: uredništvo in računovodstvo (068) 323-606, 324-200; ekonomsko propagando, naročniška služba in fotolaboratorij 323-610; mali oglasi in zahvale 324-006; telefax 322-898.

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst.

Računalniški časopisni stavek Dolenjski list Novo mesto, p.o. Prelom in film: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

18. in 20. ur) ameriški kriminalni film Prosti pad.

ČRNOVELJ: Od 19. do 21.11. (ob 20. ur) ameriška glasbena komedija Nune pojejo.

KRŠKO: Od 18. do 20.11. (ob 18. ur) in 21.11. (ob 18. ur) ameriški avanturistični film Jurski park, 19. in 21.11. (ob 18.11.) ameriška kriminalna drama Boter 3.

METLIKA: 18.11. (ob 20. ur) ameriška glasbena komedija Nune pojejo. 19. in 21.11. (ob 20. ur) ameriška komedija Mi se imamo radi.

NOVO MESTO: Od 18. do 21.11. (ob 16., 18. in 20. ur) in 24.11. (ob 18. in 20. ur) ameriška glasbena komedija Nune pojejo.

gostišče
Loka
Župančičeve sprejemališče 2
Novo mesto

tel./fax: (068) 321-685

ob zeleni Krki je loka spet

Loka

odprtva vsak dan od 9. do 24. ure, pripravljena, da vam postreže z

- malicami
- jedni po naročilu
- poslovnimi in nedeljskimi kosili

po vaši želji **Loka** pripravi

- cocktail partyje
- sprejeme
- piknike
- poroke

na lokih **Loka** vsak dan!

SPM TRADE

tel. (068) 42-361
ŠENTJERNEJ

Prodaja in montaža vseh vrst avtoalarmov, mobitela, avtoakustike, cent. zaklepjanja, el. pomika stekel, hišnih alarmov in varnostnih sistemov, telefonov...

VAMPIRE GT, PIRANHA, PIONER, SONY, BLAUPUNKT

SPMTRADE PARTNER, KI VAM LAHKO POMAGA!

HVALEŽNA POKROVKA

Veselo presenečenje za vse, ki radi kuhamo - hvaležna pokrovka. Kako? boste rekli. Tako, da loči paro in tekočino. Skozi odprtine na dom pokrova izhaja para, ki se utekočinja pod zgornjim pokrovom ter se skozi odprtine vraca nazaj v posodo. S tem omogoča, da se topota s paro ne izgublja v ozračje, ampak se vrača in tako občutno skršja čas kuhanja ali pečenja.

Pečica - friteza hkrati, torej. Uporabljali jo boste, kolikor dolgo boste kuhal, in to pri vseh tipih posode, do premere 21 oziroma 29 cm. Mala pokrovka 4.900 SIT, velika pokrovka 5.900 SIT. Vse informacije: Marko Sušnik, C. Dolomitskega odreda 31, Ljubljana, telefon (061) 263-795.

MALA + VELIKA + ČISTILO = 9.900 SIT

PREMOG VELENJE - TRBOVJE. Po najugodnejših cenah vam ga dostavimo na dom (od dveh ton dalje). Prevozi - prodaja Babici, Ul. frankolovskih žrtv 15, Celje, ☎ (063)31-749, od ponedeljka do petka, ob 7. do 15. ure.

KROMPIR za nadaljnje sjenjenje, lanski uvoz, petland dill, sante, jerla in romana, prodam. Jože Trontelj, Vrhpolje 5, Šentvid pri Stični, ☎ (061)777-195.

KRAVO, staro 2 leti, prodam. ☎ (061)802-122.

NOVO trajno žarečo peč za centralno ogrevanje Feroterm, 40 KW, in peč Kuppersbusch prodam. ☎ (068)79-793.

NOVO peč za centralno kurjavo, primereno za trda in tekoča goriva, prodam. Jože Colarič, Podboče 92, Podboče, po 16. uri.

PRAŠIČA, težkega 130 kg, prodam. ☎ (0608)60-056.

KRAVO SIMENTALKO s prvim teletom, prodam. ☎ 42-222.

PRAŠIČA, težkega cca 150 kg, prodam. ☎ 42-961.

PRAŠIČE, težke od 130 do 150 kg, ugodno prodam. Milka Pavlič, Šentjernej, ☎ 42-324.

DVA PRAŠIČA za zakol in dve breži telci prodam. ☎ (068)78-036.

PRODAM starejši traktor DOJC 22 KS, prikolicu nosilnost 3500 kg in gumi voz 16 col. ☎ 65-164.

PRAŠIČA, težkega 180 kg, po 210 SIT/kg in večjo količino sena prodam. ☎ (068)49-673.

KOBILO, staro 6 let, brez 5 mesecev, in 10 tednov stare puške za odobje ali nadaljnjo rezo prodam. ☎ 78-536.

razno

V TREBNJEN V CENTRU odamo stanovanje, primereno za pisarne. ☎ 27-863, do 10. ure.

LERAN d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24

Prodajamo:

— hiše v Novem mestu, Mirni Peči, Trebnjem, na Mirni, Otočcu, Vinici, v Črnomlju, Dolenjskih Toplicah, Hrastu pri Orehotovi, Prečni in Stopičah

— gradbene parcele v Smolenjih vasi, Žužemberku in Stopičah

— vikende v Zalogi nad Šentupertom, na Gačah, v Semiču, klešnoviku pri Šmarjeti, Trščini

— zidanice v vinogradu v Šmarju, na Osojniku pri Semiču, v Tanči gori in Skuršovcu nad Laknicami

— trgovino z mešanim blagom in picerijo v Novem mestu, poslovni prostor v Novem mestu, stanovanje v Novem mestu, Metliki in Trebnjem

— kmetije na Trsteniku pri Mirni, Raztezu nad Breštanico in Trebnjem

— kmetijska zemljišča in gozdove okrog Novega mesta, Črnomlja, Šentruperta, Gabrij, Brezja pri Rakih, Korit pri Dobrniču in Trebnjem.

Tel.: (068) 22-282
(od 8. do 18. ure)

posest

NOVEJO HIŠO v Mokronogu prodamo ali zamenjam za dveinpolobso stanovanje v Ljubljani. ☎ (061)40-435 ali (061)743-193.

KMETIJO prevzamemo v celotno oskrbo pri starejši osebi brez sorodnikov. Šifra: »BREZSKRBNA STASTROST«

VRSTNO HIŠO na Dobu, Slovenska vas, prodamo. Cena po dogovoru. ☎ (068)49-008.

GOZD (43 a), k.o. Čatež, Velika Loka (za Sajenico), prodam. ☎ 48-473.

VINOGRAD z zidanico v k.o. Semič prodam. ☎ 51-389.

4259

prodam

BABYSITTER prihrani otroku psihične stresne in jok. Slišali ga boste kjer koli in hiši, na vrtu, dvorišču, ko se bozbujal. Garancija! Kow - how, d.o.o., (061)621-546.

4218

Moj molk častil je gozd, živino, koso, sede, kleč in vino, zdaj k Tebi so upre oči.

službo dobi

ČEVLJARSTVO LOPATEC, Dobrava 45, Škocjan, honorarno zaposli šiviljo za sestavljanje in šivanje zgornjih delov obutve. Kasneje možna tudi redna zaposlitev. ☎ 41-139. 4230

DVA VOZNIKA B in C kategorije z izkušnjami iščem. Pismene ponudbe na naslov: Sitar, Dolenje Kamence 64, Novo mesto.

4231

REDNO in za nedoločen delovni čas zaposlimo izkušeno delavko na področju materialnega knjigovodstva. ☎ (068) 25-784. 4227

ISČEM ZASTOPNIKE za prodajo tekstilnih artiklov po trgovinah in butičih, na področju Dolenjske. ☎ (061) 802-211, od 20. do 22. ure. 4229

ŽENSKO za čiščenje lokal (dve ur zjutraj) iščemo. ☎ (0609) 613-167.

ELEKTRONIK

Kettejev drevored 5, pri Športni dvorani

NAKUP NA 25 OBROKOV

Šivalni stroji od 25 DEM na mesec

- * BTV 51 že od 31 DEM na mesec
- * hladilniki že od 27 DEM na mesec
- * pralni stroji že od 33 DEM na mesec
- * zamrzovalne skrinje že od 29 DEM na mesec
- * štedilniki že od 29 DEM na mesec
- * glasbeni stolp že od 27 DEM na mesec

Obroki so plačljivi v SIT po srednjem tečaju banke Slovenije.

Informacije: tel. (068) 22-409

Odpoto: od 9. do 18. ure, sobota: od 9. do 12. ure.

DE časopis slovenskih delavcev

trgovsko podjetje

NOVO MESTO d.o.o. - Ljubljanska 27 - 68000 Novo mesto

trgovina elvod

- električni kabli
- elektroinstalacijski material
- bela tehnika
- drobní gospodinski aparati, akustika
- rezervni deli za pralne stroje in štedilnike
- svetila in lesitci

Se priporočamo!

UGODNE CENE —
PESTRA IZBIRA
tel./fax. (068) 26-071

NOVO SLAŠČIČARNA EMONKA

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je zapustila naša draga mama

ALBINA ROŽIČ

iz Nakla 13 pri Črnomlju

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje ter jo pospremili na njen zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo g. Cvetki za nego in skrb v času bolezni in zdravstvenemu osebu iz ZD Črnomelj. Hvala sosedom in prijateljem za vso pomoč, gospodu dekanu za lepo opravljen obred, pevcem iz Šmihela za zapete žalostinke, govornici ZB za besede slovesa pred domačo hišo ter Oddelku tehnične oskrbe Krke, tovarne zdravil. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žaluoči: vsi njeni

ZAHVALA

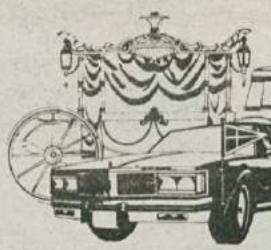
V 84. letu starosti nas je zapustila naša najdražja

MARIJA GOLEŠ

iz Novega mesta

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem in prijateljem za podarjene vence in cvetje ter izraze sožalja. Posebje se zahvaljujemo osebu Doma starejših občanov Novo mesto in g. proštu Lapu za opravljen obred in poslovilne besede.

Žaluoči: vsi njeni

V trenutkih, ko se strečujete z izgubo svojih najbljijih, vam bomo stali ob strani mi.

Pogrebne storitve
Sonja Novak, Stritarjeva 2,
Novo mesto
tel. (068) 21-134

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame, stare mame in sestre

IVANKE ŠKULJ

roj. Kuhar

se iskreno zahvaljujemo osebu Doma starejših občanov Novo mesto za nego in pomoč v zadnjih dneh življenja, vsem znancem in prijateljem, ki so z nami delili žalost in pokojni poklonili toliko lepega cvetja, kolektivu Dolenjske, NC Drska, in Temeljnega sodišča Novo mesto, g. župniku iz Kostanjevice za lepo opravljen obred in poslovilne besede ter pevcom iz Kostanjevice.

Žaluoči: hčerki z družinama in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, sestra in teta

ANA ŠUŠTARIČ

roj. Pezdirec

Priložje 1

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, darovali cvetje ter pokojnico spremili na zadnji poti. Hvala dr. Videtiču za zdravljenje, g. župniku za opravljen obred in pevkam za zapete pesmi.

Žaluoči: Niko, Mišena in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

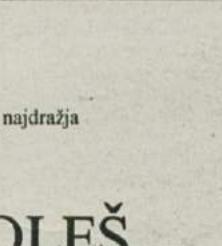
Umrla je naša draga mama

OLGA OKORN

iz Tržiča

Z žalostjo v srcu se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so pokojni pomagali med boleznjijo, nam izrazili sožalje, ji podarili cvetje in jo spremili na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo dr. Marti Pančur in patronažni sestri iz ZD Mirna, g. kaplanu in sestri usmiljenki iz Šentruperta, vaščanom iz Straže, g. Ivanu Jamšku za poslovilne besede ob grobu ter g. župniku iz Tržiča za lepo opravljen obred. Hvala tudi sodelavcem in sindikatom TOM Mirna in Petrol Brežice ter pevcem iz Mokronoga za lepo zapete žalostinke. Naj vsem, ki ste jo imeli radi, ostane v lepem spominu!

Vsi njeni najbližji

ZAHVALA

V 32. letu nas je zapustil sin, brat in bratranec

JANEZ PUCELJ

Korita 21, Dobrnič

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom in sosedom, ki ste pokojnika spremili na njegovi zadnji poti, posebno pa še g. župniku za lepo opravljen obred.

Žaluoči: vsi njegovi

V SPOMIN

Nihče ne ve, kako boli, ko tebe, draga mama, več v našem domu ni. Nič zbogom nisi rekla niti roke nam podala, smri te vzel je prerano, a v srcih naših večno boš ostala.

Danes, 18. novembra, mineva žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustila žena, mama, starica mama, tačka, sestra, teta in svakinja

FANIKA HABINC

roj. Glavan

iz Krškega

Vsem, ki se je še spominjate, jih na grob prinašate cvetje in prižigate sveče, iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 58. letu starosti zapustil naš dragi mož, dedek in brat

FRANC ZUPANČIČ

iz Hrastja 9

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom ter vsem, ki ste pokojnemu darovali cvetje, sveče in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala vsem za izrečeno sožalje in g. župniku za lepo opravljen obred.

Žaluoči: vsi njegovi

OSMRTNICA

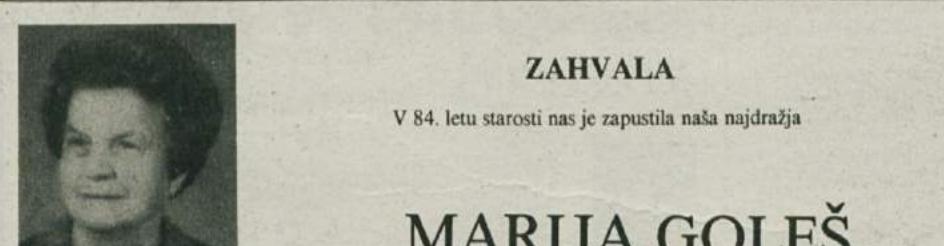
Umrla je naša upokojena sodelavka

TEREZIJA ŽURA

iz Zagrade 7

Od pokojnice smo se poslovili v nedeljo, 14. novembra, ob 15. uri na pokopališču Otočec. Ostala nam bo v lepem spominu.

Delavci in upokojenci Krke, tovarne zdravil, p.o., Novo mesto

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je zapustila naša najdražja

MARIJA GOLEŠ

iz Novega mesta

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem in prijateljem za podarjene vence in cvetje ter izraze sožalja. Posebje se zahvaljujemo osebu Doma starejših občanov Novo mesto in g. proštu Lapu za opravljen obred in poslovilne besede.

Žaluoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 49. letu nas je zapustila naša draga

TEREZIJA MIKEC

rojena Resnik

iz Volčičeve ul. 40, Novo mesto

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za tolažilne besede, izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče. Iskrena hvala tudi vsem za tako številno spremstvo pokojne na njeni zadnji poti. Posebje se zahvaljujemo Srednjem tehniški in Zdravstveni soli, posebno g. ravnatelju za poslovilne besede, Domu starejših občanov Novo mesto, učencem 4. c razreda OŠ Šmihel, osebu Nevrološkega oddelka Splošne bolnice Novo mesto, pevcem in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žaluoči: vsi njeni

portret tega tedna

Anton Koren

Pretekli petek je grb občine, najvišje sevniško priznanje, doslej namenjeno le za podjetja, prejel 50-letni diplomirani psiholog iz Sevnice Anton Koren. Koren že dolga leta dela na zavodu za zaposlovanje v Sevnici, kjer je vodja območne enote. Že v rosnih letih pa se je

Toni, kot ga kličejo prijatelji, zapisal gasilstvo. V sevniški in slovenski gasilski organizaciji je imel in ima še vedno eno najvidnejših vlog. V sevniškem gasilskem društvu je predsednik od leta 1970; kot podpredsednik Gasilske zveze Slovenije je višji gasilski častnik I. stopnje Koren, zlasti zadolžen za izobraževanje gasilcev. Od nekdaj je imel poslovno žlico, ki jo se znal obrniti v prid bodisi gasilskemu društvu ali pa društvu za pomoč duševno prezadetim.

Korenovi nasprotinika pa so prepričani, da je "pripeljal" podjetje Clann v Loko zaradi osebnih koristi. Govorice so šle tako daleč, da so se pojavile celo na seji sevniškega občinskega parlamenta, kjer je Koren, ki je na zadnjih volitvah kandidiral na listi socialistov, podpredsednik občinske skupščine. Najvišje oblastno telo se je na pobudo liberalnih demokratov ukvarjalo tudi z domnevimi nepravilnostmi ali pa vsaj prevelikim razkošjem, s katerim naj bi se vse bolj obdajala enota sevniškega zavoda za zaposlovanje. Korenu, ki ima močne žive, predvsem pa je dober retorik, niso mogli nikoli dokazati kaj nepoštenega.

Nekaterih niso motili le službeni

PAVEL PERC

avto in večji prostori, ampak celo Korenov naslonjač, češ da ima Koren boljšo pisarno kot marsikater sevniški direktor. Njegovo pojasnilo ob teh zapletih, da se je pač treba znajti, sicer bi šel ta denar pač kam drugam, dokaj opredeljuje njegov značaj. Je prefinjen in vztrajan borec za zastavljene cilje, nikoli žaljiv do drugega mislečih. Spoštuje rek, da lepa beseda že zeleni vrata odpira. Tako "diplomatsko" komuniciranje je Korenu omogočalo uspešno vodenje sevniške kulturne skupnosti, na njegovo pobudo so postavili na sevniškem gradu stalno zbirko o pozorniških naseljini Ajdovski gradec, ustanovili edino srednjo šolo v občini, nekdano Poklicno oblačilno šolo, uspešno je vodil gradbeni odbor za sevniško kopalische ...

In če kdo, potem bodo sevniški gasilci zanesljivo med tistimi, ki bodo "svojemu Toniju" najbolj hvaležni za vse, kar je doslej naredil za društvo. Enega najlepših slovenskih gasilskih domov so preuredili v sevniški kulturni hram, zdali so številne prostore za operativo, gasilski servis, garaže in učilnice. Pod njegovo streho je našla na Korenovem pobudo oživljena godba na pihala pa tudi moški pevski zbor in Oder mladih, ki pa sta že čas v ustvarjalni krizi. Spominjam se Tonija še iz otroških let. Imel je novo kolo znamke Diamant, eno redkih takih v Sevnici. Ko smo pred stavbo sevniškega sodišča na Glavnem trgu čakali "štafeto", kot so starejši vrstniki poimenovali čakanje na brhke mladenke iz Lisce in Jutranjke, je žal zdaj že pokojni sosed, navrhanc Miha, nekoč prijet k rimu Tonijevega kolesa. Toni je urno potegnil iz žepa krop in zbrisal madeže potne roke s kromirane balance. Je Toniju vcepila to pendantnost in natančnost tudi vzgoja v obrtniški, urarski družini? Takšnega urejenega, finega in čednega Tonija brez teh genov najbrž ne bi bilo.

NOVEMBER 1993

ODPRTO SMUČIŠČE NA GAČAH

NOVO MESTO - Obilne snežne padavine v zadnjih dneh prejšnjega tedna ter v nedelje in ponedeljek so omogočile žičničarjem Krkinega smučarskega centra Rog - Črmošnjice, da so že pripravili proge na Gačah. Ker so moker sneg teplati sproti - debelina snežneodeje je na Gačah 50 do 60 cm - bo na nizkih temperaturah, ki jih sinoptičarji Hidrometeorološkega zavoda napovedujejo za sredo tedna, smučišče odprtje že jutri. Cena dnevnega smučarske voznovnice je 1.200 tolarjev za odrasle in 800 tolarjev za otroke do 14. leta. Poldnevne vozovnice, ki veljajo od 9. do 13. ure oz. od 12. do 16. ure, so cenejše in znašajo 800 tolarjev za odrasle oz. 500 tolarjev za otroke.

SPET STEKLA LISICA

KOČEVJE - Analiza, opravljena 2. novembra na Istitutu za mikrobiologijo in parazitologijo Biotehniške fakultete v Ljubljani, je pokazala, da je bila lisica, ki so jo 24. oktobra popili v Predgradu, stekla. Takrat je lisica prišla do hiš in se sumljivo obnašala, saj se ni bila ljudi. Pobito lisico, ki je imela zelo lep kožuh, so nato odrlj. Zdaj morata tisti, ki jo je odiral, in njegov sin hoditi na cepljene v Ljubljano.

NEZNANCI SO GA ZVLEKLIVAVTO IN MU VZELI DENAR

NOVO MESTO - 7. novembra po poledne se je A. R. iz Dolenjih Kamenc vratil iz Dobrniča proti domu. Na poti so ga dohiteli neznanci, ga zvlekli v avto, mu vzel denarnico, v kateri je imel okoli 5.700 tolarjev. Med vožnjo so ga tepli, nato pa ga odpeljali v gozd pod vasjo, kjer stane, in ga vrgli iz avta.

KLIC V SILI

NOVO MESTO - Ta četrtek vas bo med 19. in 21. uro pri telefonu 23-304 čakala pedagoginja.

TREBNJE - Na vprašanje otrok in odraslih bodo odgovarjali strokovnjaki vsaj ponedeljek med 7. in 8. uro ter 15. in 17. uro. Številka telefona je 44-293.

Prihaja Laguna

Spomladi bo naprodaj novi Renaultov avtomobil srednjega razreda

Januarja prihodnje leto bo Renault predstavil model Laguna, novi avtomobil višjega srednjega razreda, ki bo v programu tovarne nasledil Renault 21.

Laguna, limuzina s petimi vratimi in zložljivim zadnjim sedežem, naj bi bila namenoma drugačna od, kot pravijo v Renaultu, sivega in banalnega oblikovanja, ki da je značilno za sedanje automobile. Novi Renaultov avtomobil bo na voljo s tremi različicami opreme, vsi avtomobili bodo serijsko opremljeni s servo volanom, ojačitvami vrat in zategovalniki prednjih varnostnih pasov. Varnostna blazina za voznika, ABS in klimatska naprava bodo serijsko vgrajeni glede na raven opreme in posamezeni.

Laguna bo na voljo s tremi bencinski motorji in enim dizelskim. Bencinski bodo: 1.8 (68,5 kW/95 KM), 2.0 (83 kW/115 KM) in V6 3,0 (123 kW/170 KM). V avtu s popolnoma novim 2,2-litrskim dizelskim motorjem z 12 ventili (61,3 kW/85 KM) bodo na voljo vse tri ravni opreme.

Večtranskost, dobre vozne lastnosti, udobje in varnost so ključne besede, s katerimi opisujejo Laguno, avto s popolnoma novim podvozjem. Laguna naj bi bila močan Renaultov adut v boju s konkurenčnimi avtomobilskimi znamkami v srednjem razredu. Na slovenskem trgu bo v pooblaščeni Revozovi prodajni mreži Renault Laguna predvidoma naprodaj na začetku prihodnje pomladi.

THE STUFF V ČRnomelu

ČRNMELJ - V soboto, 20. novembra, bo bo 21. ura v Mladinskem kulturnem klubu Bele krajine koncert skupine The Stuff z Reke.

RODEO V KLUBU

OTOČEC - Jutri se bodo najsprejši in najpogumnejši obiskovalci diskoteko lahko pomerili v jahanju mehaničnega bika. Zmagovalec bo prejel pokal, ostali spretni pa nagrade. V sklopu tekmovanja d.j.-jev bo nastopil Jernej Guštin. V soboto se bo s svojimi uspešnicami predstavljal pevec Neno Belan.

VELITNEM STANOVANJU PADEL STROP

KOČEVJE - V Kočevju so proglašili novo zgrajena stanovanja na Trgu Zbora odprtih za elita. Zgrajena so, večina pa je nevseljena, ker je prišlo že pred meseci do raznih zapletov, sumnjenj in obtožb, kdo je do njih upravičen, kdo ne, in da jih vseljeni stanovalci ne bi odkupili po nizki ceni. Z elitnimi stanovanji so torej le stroški, dohodka pa ni. Zato je občinski izvršni svet na zadnji seji sklenil, da jih bo oddalj kot profitna stanovanja, se pravi po še ne sprejetem pravilniku, ki predvideva najemnino v višini 4 DEM za kv.m. Boje pa se, da po takih ceni stanovanj ne bodo mogli oddatiti, zato so sklenili še, da bodo ta elita stanovanja, če ne bo interesentov zanje in jih ne bi mogli oddajati kot profitna, oddali celo kot službena stanovanja, se pravi neprofitna, zainteresiranim firmam. Tako kaže, da bodo elita stanovanja zelo nizko padla. To pa ni nič posebenega, saj je v enem izmed stanovanj pred kratkim odpadlo okoli kvadratnega meterja stropa v kuhinji. Na srečo ni padlo na stanovanje in ni bil nobeden poškodovan.

Alkoholizirani bombaš

Vrgel bombo, z drugo bombo pa grozil še policistom - Zaplenili mu orožje, strelivo in bombe.

KOČEVJE - Okoli sv. Martina se že po tradiciji dogajajo na Dolenjskem bolj nenavadne stvari, včasih pa kdo le preveč pretirava. Tako so kočevski policisti dobili 9. novembra okoli 23. ure obvestilo, da je v bližnji Slovenski vasi povzročil neznanec močno eksplozijo.

Policista, ki sta prišla na kraj dogodka, sta ugostovila, da je eksplozijo zakril Dušan G., ki je prišel domov pijken in se doma najprej preprial, nato pa odšel v svojo lovsko soko, kjer je vzel bombu ali dve, odšel na dvorišče in eno bombu aktiviral ter jo vrgel na bližnji ravnik. Policista sta želela z bombami opraviti razgovor, a ni hotel imeti z njima posla. Ker sta bila po njegovem mnenju le preveč nadležna, je privlekel iz žepa še eno bombu in jima z njo grozil ter zahteval, naj zapustita dvorišče. Pamatnejsi popusti in policista sta se umaknili v zaklon.

Zdaj je stopil na prizorišče sam

pomočnik komandirja policijskega postaje. Ta je videl, da Dušan je

J. PRIMC

Kormorani praznijo Kolpo, pomagajo pa jim krivolovci

Ti požrešni veslonozci v orjaških jatah plenijo ribe, najraje lipane - Zeleni nič ne protestirajo?

KOČEVJE - "Letos je na Kolpi velika škoda na ribjem staležu, a ne zaradi odlak," ugotavlja predsednik ribiške družine Kočevje Tomaž Arko. Kočevska ribiška družina namreč poleg z Rinžo in Rudniškim jezerom sporazumno s hrvaškimi ribiči gospodari tudi z mejno reko Kolpo od Dola do Osilnice in s Čabranko.

Krivci pa veliko zmanjšanje staleža rib so razen letošnje hude suše še kormorani ter krivolov s podvodnimi puškami in dinamitem, meni Arko. Kormorani so bili letos opaženi vse od Mirtovičev navzdom, in to kar skupina 400 do 500 teh ptičev. Najbolj jim gredo v slast lipani. Požro jih en do dva kilograma na dan. Ribe potiščajo tudi pod vodo in v globoki vodi. Lovijo skupinsko in tako reko oz. njene posamezne odseke popolnoma izpraznijo. To jim ni težko, saj je veslonozec, izvrsten plavalec in potapljač.

Krivotolov je bil kar precej tudi med letošnjimi turisti, ki so preživljali dopust ob Kolpi. Lovili so predvsem podvodnimi puškami in tudi na druge načine. Ribici so našli veliko prebodenih in mrtvih rib, predvsem sulcev, tudi kapnih.

K tem podatkom predsednika ribiške družine Kočevje Tomaža Arka lahko dodamo izkušnje domačinov ob Kolpi, ki menijo, da zaradi suše in

PREMAJHNO PRODAŠ, VEČJE KUPIŠ

NOVO MESTO - Otroci počesto prej prerastejo oblačila, kot pa jih ponosijo. To dobro vedo tudi vzgojitelje in varuhinje v vrtcu. Rdeča kapica (za gostilno Jakše na Drski), zato so spet pripravili t.i. prodajno zamenjavo otroških oblačil. Slednja sprejemajo in prodajajo vsak dan od 8. do 18. ure, o podrobnostih pa se starši lahko seznamijo po telefonu 22-944.

"MADŽARS" V ČRNMELJU - V soboto, bo v diskoteki Grad nastopila novomeška rock skupina Madžars, ki jo sestavljajo (od leve proti desni): Janez Zoran - kitara, David Bratož - klavijature, Matej Ferlič - bas, Janez Lamovšek - vokal in Zmago Vidrih - bobni. Vabljeni!

D studio
DJESET NAJBOLJŠIH
Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado MARJETI FRANKO s Sel pri Straži. Nagrjenki čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:

- (1) Novo življenje - ANS. PETRA FINKA
- (2) Lepote Slovenije - HMELJARSKI INSTR. KVINTET
- (3) Trmasta Urška - JOŽE SKUBIC IN NJEGOVI
- (4) Vrt brez smeha - ANS. TONIJA VERDERBERJA
- (5) Nazaj na vas - IGOR IN ZLATI ZVOKI
- (6) Hej, šofer - ANS. VIGRED
- (7) Dobri nasvet - ANS. MIRO KLINC
- (8) Vesel Abraham - ALPSKI KVINTET
- (9) Kolovrat - TRIO FRANCIIJA OCVIRKA
- (10) Ob sanjavi Krki - ANS. RUBIN

Predlog za prihodnji teden: Klic kukavice - ANS. SIMONA LAGNARJA

KUPON ŠT. 46

Glasujem za:.....

Moj naslov:.....

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

DOBRO JE VEDET...

NOVOTEHNA AUTOMOBIL

TESTNE VOŽNJE

Razmišljate o nakupu novega avtomobila, pa še niste čisto prepričani, kateri tip bi bil za Vas najboljši! Da se boste lažje odločili, smo v Novotehni Avtomobili organizirali za Vas testne vožnje za vozila iz programa CITROEN, FIAT in LADA in sicer:

- * v soboto, 20. 11. od 8. do 13. ure v Metliki in
- * naslednjo soboto, 27. 11. od 8. do 13. ure v Novem mestu.

Vabljeni!

INFORMACIJE:

Prodajno servisni center Metlika, tel.: 068/58-197, Servis Novo mesto, Šmihelska 12, tel.: 068/321-538.

NOVOTEHNA

CLUB LUKNA

v petek, 19. 11. 93

JASMIN STAVROS

s skupino